

Nr. 16

Zitting van donderdag 10 november 2022

Voorzitter: mevrouw R.W.J. Melissant-Briene, burgemeester.

Aanwezig zijn de leden: de heren B.C.S. Bahlmann en A. Boutachkourt, A.H.A. Foppen, D.R.E. van Gammeren en J.P. van der Geest, de dames P. de Groot en E.W.H. Hamann, de heren W.G. den Hartog, M.C. Houtepen, A.C. van Houwelingen, J. Klein, A. Koçak en A. Krol, de dames W. Loderus en G. Metz, de heren T.I. van der Meijden en J.C. Oostrum, mevrouw J. van Oversteeg, de heer M. de Pagter, mevrouw L.P.W. Pellikaan en de heren N. van Santen, P.C.J. Schefferlie, I. Tekir, D. van Veen en C. van Willigen.

Griffier: de heer H. Sepers.

Tevens aanwezig de heer M. de Boer, de dames E.L. Dansen, A. Mager en M.J. Molengraaf en de heer F. Polatli (wethouders), alsmede mevrouw H. Kromkamp (gemeentesecretaris).

*

1. Opening (15.00 uur)	2
2. Ingekomen stukken.	2
3. Vaststellen agenda	2
4. Tussentijdse rapportage 2022 gemeente Gorinchem (2022-824790).....	2
5. Algemene beschouwingen fracties.....	12
Stadsbelang.....	13
Democraten Gorinchem	15
PvdA	17
VVD	21
ChristenUnie/SGP	25
Gorcum Actief.....	29
D66	31
CDA	36
SP	38
Reactie van het college op de eerste termijn van de algemene beschouwingen	41
Wethouder mevrouw Molengraaf	41
Wethouder Polatli.....	50
Wethouder mevrouw Mager.....	59
Wethouder De Boer.....	62
Wethouder mevrouw Dansen	70
Burgemeester.....	72
Repliek	75
Dupliek	90
6.a Vaststellen moties en amendementen begroting 2023.	99
6.b Vaststellen Begroting 2023-2026.....	100
6.c Vaststellen Belastingverordeningen 2022	101
7. Begrotingswijzigingen 10 november 2022	101
8. Sluiting.....	101

1. Opening (15.00 uur).

De voorzitter: Dames en heren, leden van de raad, al degenen die hier op de publieke tribune zitten, hetzij beneden hetzij boven, al degenen die meekijken, van harte welkom in deze bijzondere raadsvergadering, bijzonder omdat we vandaag de begroting behandelen. Voorafgaande daaraan behandelen we ook de turap, de tussenrapportage, waarover ik zo wat meer zal zeggen. We zijn wat eerder begonnen dan we normaliter doen, omdat met name de begrotingsbehandeling de nodige tijd zal even.

Voordat we beginnen, wil ik één persoon even in het zonnetje zetten: de heer Koçak, die vandaag jarig is. Hij is 50 jaar geworden! Dit feit kunnen we natuurlijk niet zomaar voorbij laten gaan. We hebben daarom snel wat geregeld. Het is feest, waar is het feestje?, hiér is het feestje! Om duidelijk te maken wie vandaag het feestvarken is, wil ik hem graag een sjerp omhangen, vergezeld van een bos bloemen. *(Applaus)*

Mevrouw Loderus heeft laten weten wat later ter vergadering te zullen komen. Voor het overige zijn alle leden van de raad aanwezig.

Moties en amendementen kunnen, voor zover ze nog niet zijn ingediend, worden toegestuurd aan griffie@gorinchem.nl.

2. Ingekomen stukken.

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming wordt besloten conform de door de agendacommissie geadviseerde afdoening.

3. Vaststellen agenda.

De voorzitter: Dames en heren. Rondom de RES is sprake van de nodige ontwikkelingen. Wethouder De Boer zal daarover namens het college graag informatie verstrekken, en dat zal gebeuren in de reactie van het college op de eerste termijn van de algemene beschouwingen van de raad.

De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

4. Tussentijdse rapportage 2022 gemeente Gorinchem ([2022-824790](#))

De voorzitter: Dames en heren. In eerste instantie was dit voorstel geagendeerd voor de raadsvergadering van 20 oktober jl., maar is vanwege de tijd verplaatst naar deze begrotingsvergadering. Tussentijds heeft de gemeenteraad schriftelijke vragen kunnen stellen en de antwoorden daarop zijn verwerkt in de bijgevoegde bijlagen. Ten aanzien van de turap zijn ook een paar moties aangekondigd. Met het oog op de te behandelen begroting verzoek ik u uw bijdragen over deze turap kort en bondig te houden.

Het woord is allereerst aan de heer Tekir van D66.

De heer Tekir: Voorzitter, dank u wel. Ik zal uw advies graag ter harte nemen.

Zoals u inmiddels van D66 gewend bent, laten wij het moment van de tussentijdse rapportage niet zomaar voorbijgaan. Het is immers een belangrijk moment, omdat in de turap een tussenstand wordt gegeven van de uitvoering van de lopende begroting: doen we nog de dingen die we hadden afgesproken en levert dat financiële mee- of tegenvallers op? Kortom, als je de begroting vaststelt, is het ook relevant te weten hoe het staat met

de uitvoering daarvan. Daarom ziet D66 de behandeling van de turap ook als een belangrijk bijsturingsmoment voor de raad.

Tot zover de inleiding. Omwille van de tijd die we vandaag nog nodig hebben, ga ik nu niet integraal in op de turap, maar zal ik volstaan met een korte inleiding van een drietal moties, moties die gericht zijn op een bijsturing voor het lopende jaar.

Allereerst de motie waarin we het college verzoeken om de Rijkscompensatie die bestemd is voor cultuur ook daadwerkelijk te besteden aan cultuur. Dat is toch vanzelfsprekend, zou je kunnen denken, maar in de turap lezen we dat het college voornemens is deze middelen te herbestemmen voor andere doeleinden, zoals reactivering van de economie. De fractie van D66 vindt dat een iets te voorbarige conclusie. Wij verwachten dat deze middelen ad twee ton nog broodnodig zijn voor cultuur. Als er één sector al jaren op z'n gat ligt in Gorinchem, is dat de culturele sector wel. Daar komen nu allerlei kostenstijgingen zoals de energierekening, ook nog eens overheen, terwijl de sector nog herstellende is van de coronapandemie. Kortom, D66 stelt voor deze middelen te blijven bestemmen voor cultuur, waarvoor ze trouwens ook van Rijkswege bedoeld zijn. Wij roepen het college op dat in overleg te doen met culturele partijen uit de stad, zodat het ook bijdraagt aan een verdere versteviging van de culturele infrastructuur en daarmee de expressie en ontwikkeling van Gorcumse talenten.

In de tweede motie verzoeken we het college de wachtlijsten voor het taalonderwijs terug te dringen, zo nodig door het beschikbare budget daartoe te verruimen. Ik moet daarbij aangeven dat in de voorbereiding, vlak voor de vergadering, deze motie iets is aangepast, waarin we vooral de terugdringing van de wachtlijsten primair stellen en niet per se het verruimen van het budget. Dat is gebeurd in overleg met ChristenUnie/SGP en de Partij van de Arbeid, die de motie mede indienen. Het gaat hier om taalonderwijs voor nieuwkomers, die vooral in de eerste periode behoefte hebben aan het leren van de Nederlandse taal, zodat ze een voortvarende start kunnen maken in Gorinchem. Nu wordt dat nog te veel belemmerd omdat mensen te lang op een wachtlijst staan. D66 hecht aan een goed taalonderwijs vanaf dag één. Daarom vinden we dat alles in het werk gesteld moet worden om deze doelgroep taalonderwijs aan te bieden. Aan animo bij de deelnemers ontbreekt het in ieder geval niet. De motie vraagt ook om het aanbestedingstraject voor taalonderwijs tegen het licht te houden, want het kan niet zo zijn dat al vanaf de start van een nieuwe taalaanbieder wachtlijsten ontstaan. Die mismatch had misschien vooraf voorkomen kunnen worden. De fractie van D66 heeft bij de voorbereiding voor deze motie overigens ook contact gehad met deelnemers én kandidaat-deelnemers, die dus nog op een wachtlijst staan. Vanaf deze plek willen we ze ook bedanken voor hun feedback.

Tot slot een motie waarin we het college verzoeken om de inkomensgrens voor de bijstandsnorm van 130% met terugwerkende kracht in te voeren, dus met ingang van 1 januari 2022 in plaats van het nieuwe jaar. Het behoeft geen uitleg dat de koopkracht van Gorcumers dit jaar al onder druk staat. Laten we hen daarom nu al helpen, in plaats van te wachten tot 1 januari 2023. Op die manier kunnen we financieel kwetsbare inwoners helpen wanneer het nodig is, en wel zo snel mogelijk. Hiermee doen we overigens niets afwijkends, want ook de twee andere gemeenten binnen Avres, Vijfheerenlanden en Molenlanden, hebben hiertoe al besloten. Avres voert dit dus al uit en dan is het logisch om ook meteen de werkwijze gelijk te trekken voor de hele regio. Op die manier zorgen

we dat Gorcumers niet achterblijven ten opzichte van anderen in de regio. Een dankwoord in de richting van de cliëntenraad van Avres, die de fractie van D66 hierop heeft geattendeerd is langs deze weg ook op z'n plaats. Deze motie wordt mede ingediend door de Partij van de Arbeid.

Dank u wel.

Motie M1: Rijkscompensatie voor cultuur besteden aan cultuur

De raad van de gemeente Gorinchem,
in vergadering bijeen op donderdag 10 november 2022;
behandelend de tussentijdse rapportage 2022;
verzoekt het college van burgemeester en wethouders:

- de Rijksmiddelen die zijn ontvangen ter compensatie van de lokale culturele infrastructuur daadwerkelijk te bestemmen voor de lokale cultuur en niet voor andere doeleinden zoals economie;
- hiervoor in overleg te redeneren met culturele partijen uit de stad;
- in de verantwoording 2022 te rapporteren over de besteding van deze middelen voor cultuur.

Motie M2: Taalonderwijs vanaf de start

De raad van de gemeente Gorinchem,
in vergadering bijeen op donderdag 10 november 2022;
behandelend de tussentijdse rapportage 2022;
verzoekt het college van burgemeester en wethouders:

- zich in te spannen om de wachtlijsten voor taalonderwijs terug te dringen, zo nodig door het beschikbare budget te verruimen;
- het aanbestedingstraject voor formeel taalonderwijs te evalueren met als doel lessen te trekken uit de ontstane knelpunten;
- inwoners die een aanmelding hebben gedaan beter te informeren en hun verwachtingen te managen;
- hierover te rapporteren aan de raad.

Motie M3: Minimaregelingen invoeren met terugwerkende kracht

De raad van de gemeente Gorinchem,
in vergadering bijeen op donderdag 10 november 2022;
behandelend de tussentijdse rapportage 2022;
verzoekt het college van burgemeester en wethouders:

- de verruiming van de minimaregelingen voor Gorcumers met een inkomen lager dan 130% van de bijstandsnorm met terugwerkende kracht in te voeren vanaf 1 januari 2022.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Oostrum, PvdA.

De heer Oostrum: Dank u wel, voorzitter. Ik zal nog korter zijn dan de heer Tekir al was, omdat de begroting 2023 nu eenmaal meer aandacht verdient dan een tussenrapportage 2022. Eigenlijk is deze turap het afsluitende document van het laatste stukje van de vorige collegeperiode, dus een tussenstand bij overdracht aan het nieuwe college, bovendien een tussenstand die sterk is beïnvloed door de coronacrisis, en hopelijk voor het laatst, zodat de beleidsmatige en financiële gevolgen, maar zeker ook het effect op de uitvoering van geplande projecten nu in beeld zijn. Wij zien dan ook geen aanleiding om nog uitgebreid op de turap in te gaan en hopen dat de doorgeschoven projecten nu ook voortvarend kunnen worden opgepakt.

Voor een tweetal zaken willen wij toch nog even aandacht vragen. Ten eerste de zogenaamde POK-gelden, zijnde de gelden die eigenlijk door de Parlementaire Ondervragingscommissie Kinderopvangtoeslagen zijn veroorzaakt, waardoor gemeenten wat extra middelen hebben gekregen om slachtoffers van de Toeslagenaffaire te ondersteunen. Wij zijn niet zozeer benieuwd hoe die centen precies zijn uitgegeven, als

wel vooral of die slachtoffers nu allemaal in beeld zijn in Gorinchem en of ze ook echt voldoende ondersteund worden.

Ten tweede. Op de lijst van ingekomen stukken voor de raadsvergadering van 20 oktober jl. staat een brief van de adviescommissie Kunst in de openbare ruimte waarin gevraagd om heroverweging van het besluit van het college om niet te willen, of te kunnen bijdragen aan de plaatsing van een kunstwerk van de Gorcumse, maar vooral veel bredere beroemde kunstenaar Peter Struycken. Die brief is door de gemeenteraad heel wijselijk om advies doorgeleid naar het college. In deze tussenrapportage constateren we dat in het coronasteunpakket voor het borgen van de lokale culturele infrastructuur een overschot wordt voorzien van twee ton, waarvan het college onderzoekt om deze in brede samenhang met cultuur nog breder in te zetten. De heer Tekir ging al op deze zelfde twee ton in en heeft daarover een motie ingediend die wij van harte kunnen ondersteunen. Wij constateren bovendien dat in de afgelopen raadsperiodes erg weinig aandacht is geweest voor de plaatsing van kunstwerken in onze cultuurstad Gorinchem, en die verzameling kunstwerken in de openbare ruimte *is* culturele infrastructuur. Onze fractie zou dan ook graag zien dat het gevraagde bedrag van 15.000 euro uit dit budget van twee ton wordt benut voor de plaatsing van het kunstwerk van Peter Struycken, nu er bovendien een positief advies ligt van de adviescommissie. Als het nodig is, dienen we daarvoor een motie in. Maar als u de motie nu wilt hebben, dien ik hem nu alvast in. Ik heb hem al toegestuurd aan de griffie, dus hij staat waarschijnlijk in iBabs.

Motie M4: Bijdrage plaatsing kunstwerk Peter Struycken

De raad van de gemeente Gorinchem,
in vergadering bijeen op donderdag 10 november 2022;
verzoekt het college van burgemeester en wethouders:

- een bedrag van € 15.000,- beschikbaar te stellen als bijdrage aan de initiatiefnemers voor de plaatsing van het kunstwerk 'Vier bogen' van Peter Struycken;
- zich ervoor in te spannen dat instemming met plaatsing wordt verkregen van RWS,
- dekking voor genoemd bedrag te vinden in (het restant van) de van het Rijk in het kader van de coronasteunpakketten ontvangen gelden voor borging van de culturele infrastructuur;
- de begrotingswijziging(en) in het kader van de Turap 2022 daarop aan te passen.

De voorzitter: Dank u wel. Dan wordt de motie geacht te zijn ingediend. Het woord is aan wethouder Molengraaf.

Wethouder mevrouw Molengraaf: Voorzitter. Over de motie 'minimaregelingen' die is ingediend kan ik kort zijn. Wij hebben even met Avres geschakeld of de motie uitvoerbaar zou zijn, want je kunt je afvragen of Avres zo snel kan schakelen en of het dan ook effectief is. Avres heeft aangegeven dat ze dit op zichzelf wel kan doen. Het dagelijks bestuur van Avres, waar ik zelf in zit, zal worden gevraagd of de periode waarin mensen dit met terugwerkende kunnen aanvragen kan worden verlengd tot 1 april 2023. Het geeft Avres in alle drukte die ze nu heeft wat meer gelegenheid om dat op te pakken. Het plan daarbij is te starten met de mensen die het afgelopen jaar afgewezen zijn, wat vaak is gebeurd op inkomensgronden, al zijn er ook andere gronden, en sowieso mensen uit te nodigen zich te melden als ze financiële problemen hebben, waarbij dan meteen kan worden nagegaan of zij in deze doelgroep vallen. De meerkosten van deze invoering met terugwerkende kracht zijn de ton die ook al in de begroting staat voor het volgend jaar, die komt er dan dus nog bovenop. Inderdaad wordt daarmee het gebeuren in de regio

geharmoniseerd. Ik heb me er steeds over verbaasd dat dat niet meteen bij de perspectiefnota is gedaan, maar goed, dan corrigeren we dat bij dezen. Ik kan dus positief adviseren over deze motie.

De voorzitter: Het woord is nu aan wethouder Polatli.

Wethouder Polatli: Dank u wel, voorzitter. In motie M1 van D66 wordt het college verzocht de Rijksmiddelen die zijn ontvangen ter compensatie van de lokale culturele infrastructuur te bestemmen voor cultuur en niet voor andere doeleinden. Ik begrijp dat het niet helemaal duidelijk zou kunnen zijn, maar we hebben het hier over cultuur als middel om voor allerlei doelen te gebruiken, dus eigenlijk bedoelen we hetzelfde. Het bedrag van 200.000 euro wordt gebruikt voor cultuur, maar wel om doelen te bereiken.

De heer Tekir: Voorzitter, zou ik een verduidelijkingsvraag mogen stellen?

De voorzitter: Zeker.

De heer Tekir: De aanleiding voor deze motie was onder andere de zin in de turap waarin staat dat het college de mogelijkheden onderzoekt om extra op reactivering en innovatie op sociaal en economisch vlak in te zetten. Hoe moeten we dat zien in het licht van dat die middelen alsnog bij cultuur terechtkomen? Is dat een omissie geweest?

Wethouder Polatli: Sorry, die laatste heb ik niet begrepen

De heer Tekir: Is die passage dan een omissie geweest, moeten we dat nu anders lezen? Daarin staat namelijk: 'op sociaal en economisch vlak'.

Wethouder Polatli: Wat ik ermee bedoel, is dat we het budget gebruiken voor cultuur als middel om andere zaken te verbinden en te gebruiken, maar wel via cultuur.

De heer Tekir: Komt dat dan neer op een herbestemming van deze middelen, of blijven deze middelen binnen het programma cultuur?

Wethouder Polatli: Nee, zoals ik net heb aangegeven wordt het gebruikt voor cultuur als middel om doelen te bereiken. Dat zouden die doelen kunnen zijn en ook andere.

De heer Foppen: De wethouder adviseert dus negatief over deze motie?

Wethouder Polatli: Inderdaad. We gaan hetzelfde doen als waar de motie om vraagt.

De heer Tekir: Neemt u de motie dan over, of adviseert u positief? Hoe moeten we dat zien?

Wethouder Polatli: Nee, dan is de motie overbodig.

De heer Tekir: Oké, maar dan zou ik toch wel van u willen horen dat de besteding van die middelen in de turap aanvankelijk iets ruimer is verwoord dan in de toelichting die u nu geeft.

De voorzitter: De wethouder heeft nu geantwoord op de inhoud. Ik stel voor zo meteen de wethouder voor financiën nog even het woord te geven, omdat die verantwoordelijk portefeuillehouder is voor de turap.

Ik verzoek de wethouder nu in te gaan op de motie die door de PvdA is ingediend.

Wethouder Polatli: In het college hebben we daarover negatief geadviseerd omdat het een precedent zou kunnen scheppen. Het bedrag van 15.000 euro voor kunst in de openbare ruimte is door uw raad vastgelegd in 2019. Ik zou de motie willen ontraden, of in ieder geval het bedrag niet verhaald te maken op diezelfde 200.000 euro als corona-impuls, maar bij de jaarrekeningresultaten van 2022, als we die dan ook zouden kunnen aanpassen, dat in ieder geval. Maar we willen toch uitkijken voor vragen die hierna nog kunnen komen, dat we geen precedent scheppen.

De voorzitter: Dank u wel. Dan geef ik wethouder Mager het woord.

Wethouder mevrouw Mager: Dank u wel. Volgens mij is dat voor de motie inzake taalonderwijs, zoals ik het maar even samenvat. In Gorinchem wordt zeer actief ingezet op taalonderwijs. Wij doen dat via IVIO. Er gaan verschillende geldstromen in om, maar taalonderwijs IVIO is voor iedereen. Komend jaar krijgen we vanuit Den Haag meer geld voor taalonderwijs, dus dat is een positieve ontwikkeling. Zonet heb ik gehoord dat met name voor de groep jongeren, dus zeg maar 18-, in 2023 ook nog eens extra geld opzij wordt gezet, dus dat zijn allemaal positieve berichten. Verder is de IVIO een regionale aanbesteding geweest, dus de subsidie is in regionaal verband opgepakt. De rapportage hierover vindt ook plaats in reguliere perioden.

In de motie wordt gerefereerd aan een wachtlijst, in feite het zwaartepunt van de motie. Die wachtlijst was er al, dus die is eigenlijk geërfd, om het maar zo te zeggen. Daar hebben ze een oplossing voor gevonden door een soort vooraanbod te doen voordat mensen naar IVIO gaan, om bij de bibliotheek een soort instroomcursus te doen. Wij hebben begrepen dat dat mensen ontzettend goed bevalt. Het is een soort zachte landing. Bij de bibliotheek heb je ook taalcursussen, het verschil is alleen dat je daar geen diploma haalt en bij IVIO wel. Het wordt over het algemeen als zeer positief ervaren om eerst bij de bibliotheek een cursus te volgen alvorens via de wachtlijst naar IVIO door te stromen. Dus in die zin – A. extra geld volgend jaar en B. geen klachten die ons hebben bereikt van de deelnemers – wil ik deze motie ontraden.

Er is ook nog even gerefereerd aan de communicatie richting de deelnemers – of mensen die zouden moeten kunnen deelnemen, laat ik het zo zeggen. Iedereen die belt om aan te geven dat er iets niet goed gaat wordt sowieso teruggebeld, dus er zijn geen restantjes die niet worden teruggebeld. Er vindt altijd een intakegesprek plaats voordat wat dan ook aangeboden gaat worden. Ook wordt samen wel eens overeengekomen dat een ander aanbod wellicht passender kan zijn, want behalve het traject waar we het nu over hebben zijn er in het vrijwilligerscircuit ook nog heel veel manieren waarop mensen de Nederlandse taal kunnen leren. We hebben onder andere een heel goed doorverwijssysteem bij Taalpunt. En wat misschien ook wel past bij wat u aanraadt is dat er goed wordt gekeken of de manier waarop we communiceren wellicht nog simpeler, nog directer en nog meer passend bij de doelgroep kan zijn. Verder is het natuurlijk ook altijd nog zo dat de mensen het ook zelf moeten willen. Dus mensen moeten ook wel zelf

aangeven dat ze graag een taalcursus willen volgen. Eigenlijk had ik dat als eerste moeten noemen, want daar begint het allemaal mee.

De voorzitter: De heer Van der Meijden.

De heer Van der Meijden: Dank u wel, voorzitter. Een vraag over wat de wethouder net verteld heeft. In de turap staat ook dat er nog steeds wachtlijsten zijn. Zoals u in de motie hebt gelezen, ligt het zwaartepunt nu bij het terugdringen van die wachtlijsten. Er is nu ruimte geboden om dat niet alleen te doen via aanvullend budget, op aangeven van de ChristenUnie/SGP, maar om ook alternatieve oplossingen daarvoor aan te dragen, bijvoorbeeld het traject dat voorgaand beschikbaar was bij de bibliotheek. Dat zou opnieuw een oplossing kunnen zijn-

Wethouder mevrouw Mager: Maar dat wordt gedaan.

De heer Van der Meijden: Volgens mij is het nu tijdelijk weer beëindigd, maar dan alsnog. Het tweede punt vraagt om een evaluatie. Want als er wachtlijsten zijn, is er iets in de subsidie, veronderstel ik, misschien aan mismatch gebeurd, dat ze beschikbaar geld erbij hebben gegeven, en het aantal wachtenden dat er nog is. Dus ik zou toch de wethouder willen verzoeken, als zij het met ons eens is dat wachtlijsten onwenselijk zijn, om te kijken of er weer die alternatieve oplossingen zijn zoals die er eerder waren bij de bieb en om de subsidie en de aanbestedingsprocedure tegen het licht houden om te kijken of we alles goed hebben gedaan.

En ten aanzien van de communicatie: men wordt gebeld en er is een intake. Dat klopt, maar het duurt vaak lang en het probleem is juist dat, als je de taal niet machtig bent, het heel lastig is om daar achter te komen. Dat geldt ook voor het proces naar de bieb. Het is moeilijk als je van de ene naar de andere aanbieder moet-

Wethouder mevrouw Mager: Ik snap uw punt en ik denk dat u nu juist benadrukt waar mensen die met deze doelgroep te maken hebben tegenaan lopen. Maar u kunt van mij aannemen dat het naar beste vermogen wordt ingezet door iedereen die op enigerlei wijze mensen tegenkomt met een taalachterstand, of met een probleem om in Nederland zijn of haar weg te vinden, dus dat is niet alleen als mensen zelf komen, het wordt ook vaak aangeraden. Ik zou haast zeggen: iedereen die hier zit zou ambassadeur kunnen zijn om aan te geven, als iemand de Nederlandse taal niet machtig is, dat er mogelijkheden zijn om dat bij te spijkeren. Ik weet zeker dat, op het moment dat er een wachtlijstprobleem is – en inderdaad: dat is onwenselijk, ik denk dat iedereen die hier zit dat vindt –, dat door de bibliotheek wordt opgenomen en dat daar een soort start wordt gemaakt, om vervolgens door te vloeien in het traject van IVIO.

Wat betreft de rapportage waar u graag inzicht in wilt hebben: kijk, het is een subsidieregeling, het is een regionaal verhaal, wij doen dit samen in de regio en hebben dus ook samen het aanbestedingstraject gelopen. Dat is een jaar geleden en volgens mij gaan ze volgend jaar nog met IVIO door. De rapportage hierover geschiedt gewoon in de reguliere procedure, dus dat is niet iets waar je nog eens expliciet op hoeft in te gaan.

De heer Van der Meijden: Voorzitter-

De voorzitter: Ik verzoek u het tot een hele korte vraag te beperken.

De heer Van der Meijden: Ik heb er ook maar één. De wethouder geeft aan dat er wachtlijsten zijn en dat iedereen, inclusief het college, die onwenselijk vindt. Maar zich inspannen om ze te verkleinen, dat wil het college niet. Ik begrijp niet waarom niet.

Wethouder mevrouw Mager: Dat wil het college wel, maar dat doet het college al. Ik kan nog wel een keer zeggen dat we ons gaan inspannen, maar dat is dan een inspanning bovenop de inspanning. Nou, so be it. Maar het is in beeld, er wordt aan gewerkt en IVIO en bibliotheek pakken samen deze uitdaging op. En ik zei al: ik roep ook u bij dezen op om daaraan mee te werken. Samen sterk.

De voorzitter: Dank u wel.

De heer Krol: Voorzitter, mag ik nog een vraag stellen over dit onderwerp?

De voorzitter: Ga uw gang.

De heer Krol: Ik hoor dat er veel in beweging is en veel staat te gebeuren. Ik proef ook dat er wel wat zorgen zijn over de situatie zoals die is, waarin mensen toch op wachtlijsten staan. Dat knelpunt hebben wij ook gehoord. Het schijnt dat er wel een aanbod is. Maar is het mogelijk om bijvoorbeeld aan het eind van het eerste kwartaal geïnformeerd te worden over wat het effect is van de aanvullende maatregelen, de aanvullende geldstromen die er komen, op uiteindelijk de situatie in het Gorcumse?

Wethouder mevrouw Mager: Dat lijkt me een heel goed idee. Ik denk dat het ook goed is om bijvoorbeeld aan het eind van het eerste kwartaal een I&O te beleggen om nader op een en ander in te gaan, waarbij misschien ook IVIO de manier kan toelichten waarop zij taalonderwijs geeft en wat de rol van de bibliotheek daarin is.

De voorzitter: De heer Van Willigen.

De heer Van Willigen: Dank u wel, voorzitter. Ik hoor de wethouder zeggen dat er voldoende inspanningen worden geleverd, eigenlijk hoor ik haar ook zeggen dat het hartstikke goed gaat, zij het dat er wel wachtlijsten zijn. Volgens mij worden er dan niet genoeg inspanningen geleverd, en daar vraagt de motie nu juist om. Waarom ontkent u dan dat er wachtlijsten zijn, met als argument dat u enorm uw best doet en dat dat genoeg is? Dit is blijkbaar niet genoeg.

Wethouder mevrouw Mager: Ik heb niet ontkend dat er wachtlijsten zijn, ik heb zelfs gezegd dat ook wij het niet fijn vinden dat die er zijn en dat ze geërfd zijn van het vorige onderwijsinstituut. In die zin zijn we daar niet onbekend mee. Ik denk dat we allemaal zoals we hier zitten geen fan zijn van wachtlijsten bij wat voor instantie dan ook. Maar ik kan geen ijzer met handen breken. Als er wachtlijsten zijn, wordt er hard aan gewerkt om die op te lossen, maar er moeten ook genoeg mensen zijn om taalonderwijs te kunnen geven en zoals u ook weet, is het erg ingewikkeld om de vacatures die er zijn op dat gebied in te vullen. Daarom proberen wij mensen door te geleiden naar de bibliotheek, opdat ze daar alvast kunnen beginnen met het zo broodnodige taalonderwijs.

De heer Van Willigen: Voorzitter. Op gevaar af dat ik te specialistisch ben: IVIO is ook te benaderen via scholen en ik snap niet dat het dan via de bibliotheek moet lopen.

Wethouder mevrouw Mager: Dat zeg ik ook niet. Ik zeg dat de mensen die bij IVIO op de wachtlijst komen alvast de mogelijkheid wordt geboden om bij de bibliotheek taallessen te gaan volgen. Het is als het ware een soort tussenoplossing voordat ze bij IVIO terecht kunnen. Ik denk dat dat alleen maar een mooie tussenoplossing is.

De voorzitter: Dank u wel. Mevrouw Hamann.

Mevrouw Hamann: Dank u wel, voorzitter. Ook wij hebben het een en ander gehoord over de taallessen. Van vrijwilligers die daar voorheen les gaven aan vluchtelingen en statushouders hebben wij begrepen dat zij ermee gestopt zijn door gebrek aan ruimte en dat nu lessen worden gegeven op een veel te kleine locatie in wat vroeger De Haarhorst was. Er is wel degelijk een grote nood op het gebied van ruimte, maar ook aan mogelijkheden voor vrijwilligers om hierbij mee te helpen. Die noodkreet hebben we al een paar keer gehoord. De heer Tekir is ons vóór met een motie, wij hadden er schriftelijke vragen over willen stellen, maar dat maakt niet uit, het is nu toch aan de orde.

De voorzitter: Wat is uw vraag?

Mevrouw Hamann: Nou, meer een opmerking: dat er snel maatregelen getroffen moeten worden.

Wethouder mevrouw Mager: Dank u wel.

De voorzitter: Wethouder Molengraaf.

Wethouder mevrouw Molengraaf: Ja, voorzitter, de coronamiddelen voor de natuur. Het bedrag van twee ton is bestemd voor de lokale culturele infrastructuur en blijft daarvoor ook bestemd. De indruk bestaat dat het niet zozeer één op één nodig zal zijn voor culturele instellingen, het kan ook anders zijn, al heb ik daar op dit moment geen aanwijzingen voor. Wij verwachten dat dus niet voor die één op één-subsidies allemaal nodig te hebben. De bedoeling van de gemeenteraad in 2020 was ook het reactivatieplan cultuur, waarbij je cultuur in de breedte moet zien, dus ook evenementen, versterken van culturele uitingen in de stad en versterken van de levendigheid van de stad, op zich niks nieuws, want dat is al jaren een van de doelen van de cultuur in Gorinchem. Daar is die twee ton voor, daar blijft die voor en zo is die ook bedoeld. Ik hoop dat dat een antwoord is.

De voorzitter: Ik kijk even rond. Is er behoefte aan een tweede termijn?

De heer Van der Meijden: Voorzitter. Ik overweeg een motie aan te houden, maar dat wil ik graag even overleggen met de andere twee indieners. Dus als u anderhalve minuut zou willen schorsen, dan ronden we het even en dan hebben we ook geen behoefte aan een tweede reactie van het college op dat punt.

De voorzitter: Goed. De vergadering is voor twee minuten geschorst (15.41 uur).

Schorsing

De voorzitter: Ik heropen de vergadering (15.43 uur). Het woord is aan de heer Tekir van D66.

De heer Tekir: Voorzitter, dank u wel. De korte schorsing is effectief gebleken. Wij zullen de motie over het taalonderwijs aanhouden, nu de wethouder heeft toegezegd dat we op enig moment in I&O, of in een raadsinformatiebrief, zullen worden geïnformeerd over de voortgang met de terugdringing van de wachtlijsten. Maar we houden de motie ook nadrukkelijk aan, omdat we op enig moment, zo ongeveer bij de perspectiefnota, weer de stand zullen opmaken en dan gaan we ervanuit dat de wachtlijsten navenant omlaag gaan.

Ik dank het college voor de omarming van de oproep om de inkomensgrens van 130% van de bijstandsnorm met terugwerkende kracht in te voeren in de gemeente Gorinchem, net zoals onze partners dat hebben gedaan. Fijn dat we op die manier kunnen harmoniseren en geen ongelijkheid creëren tussen inwoners uit Gorinchem, Vijfheerenlanden of Molenlanden. We hopen ook op raadsbrede steun daarvoor.

Wat ingewikkelder ligt het met de motie over de cultuurmiddelen. Eerlijk gezegd zijn we door de beantwoording een beetje in verwarring gebracht, maar uiteindelijk is wel gebleken dat de toelichting die in de turap staat ertoe leidt dat het met die middelen alle kanten op kan en dat ze niet per definitie hoeven te landen bij culturele partijen. Het bedrag van twee ton wordt gezien als middel voor cultuur en kan daarmee dus ook dienen voor reactivatie van de economie. Wij blijven tegen de inzet van culturele middelen als een soort melkkoe en daarom handhaven we de motie, in de hoop dat onze collega-fracties inzien dat de nood in de culturele sector dusdanig hoog is, met name ook door de energierekening, dat we cultuurgeld echt niet als wisselgeld moeten gebruiken in onze begroting. Gisteren stond in het AD nog een oproep van een van onze theaters die dat nogmaals onderstreept.

Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Anderen nog? Ja, de heer Oostrum. Dat betekent wel dat we nu een tweede termijn hebben; dit voor alle duidelijkheid.

De heer Oostrum: Dank u wel, voorzitter. Ik begrijp het antwoord van wethouder Polatli volledig. In 2019 heeft de gemeenteraad een cultuurnota aangenomen en heeft verzuimd daarin bedragen te noemen en zelfs überhaupt over beeldende kunst in de openbare ruimte te spreken. Ik was erbij aanwezig en heb zitten slapen, net als andere raadsleden. Ik ben ervan overtuigd dat er ook in deze raad meer raadsleden zijn dan alleen ik met gevoel voor kunst en cultuur in de openbare ruimte. In die zin breng ik onze motie dan ook graag in stemming om uit het bedrag van twee ton 15.000 euro af te zonderen voor de aanschaf van een kunstwerk van Peter Struycken.

De voorzitter: Dank u wel. Ik stel vast dat niemand anders het woord wenst te voeren in tweede termijn. Dan gaan we over tot stemming.

Aan de orde is allereerst motie M1, 'Rijkscompensatie voor cultuur besteden aan cultuur'.

De motie wordt in stemming gebracht en met 15 tegen 9 stemmen verworpen.

Tegen hebben gestemd de fracties van CDA, ChristenUnie/SGP, Gorcum Actief, SP, Stadsbelang en VVD.

Voor hebben gestemd de fracties van D66, Democraten Gorinchem en PvdA.

De voorzitter: Motie M2 is aangehouden. Aan de orde is motie M3, Minimaregelingen invoeren met terugwerkende kracht.

De motie wordt in stemming gebracht en met algemene stemmen aanvaard.

De voorzitter: Aan de orde is motie M4, Bijdrage plaatsing kunstwerk Peter Struycken

De heer Van Willigen: Voorzitter. Ik wil graag een stemverklaring afleggen. Wij vinden dit een hele sympathieke motie en wij waarderen het werk van de heer Struycken ook, maar we willen voorkomen dat we in deze raad elke keer over individuele aanvragen gaan praten. Wij doen het liever op hoofdlijnen. Daarom zullen we tegenstemmen, hoewel we het werk bijzonder waarderen.

Mevrouw Hamann: Daar sluiten wij ons graag bij aan, voorzitter.

De motie wordt hierop in stemming gebracht en met 17 tegen 7 stemmen verworpen.

Tegen hebben gestemd de fracties van ChristenUnie/SGP, Democraten Gorinchem, Gorcum Actief, SP, Stadsbelang en VVD.

Voor hebben gestemd de fracties van CDA, D66 en PvdA.

De voorzitter: Aan de orde is ten slotte het raadsvoorstel.

Zonder hoofdelijke stemming wordt met algemene stemmen conform het voorstel van burgemeester en wethouders besloten.

5. Algemene beschouwingen fracties.

De voorzitter: Dames en heren. Het is nu 10 november en we moeten onze begroting 2023 vóór 15 november aanleveren bij de provincie. In de begroting staan heel veel zaken die we het komende jaar willen gaan doen en er staat ook bij hoeveel geld we daarvoor willen uitgeven. Binnen de kaders van die begroting gaat het college het komende jaar aan de slag. Daarnaast maken de nodige belastingverordeningen deel uit van dit voorstel. Het vaststellen daarvan door de gemeenteraad is van belang, omdat er anders geen aanslagen richting individuele personen opgelegd kunnen worden.

Allereerst zullen nu algemene beschouwingen worden gehouden door de verschillende fracties. We hebben de afspraak gemaakt dat per fractie een spreektijd zal gelden van maximaal tien minuten, inclusief interrupties. Mochten er heel veel interrupties komen, dan zal ik wat soepeler omgaan met de tijd, maar in principe houden we een richttijd aan van tien minuten. Na de algemene beschouwingen, tussen half zes en half zeven, is een maaltijd gepland voor iedereen. Daarna volgt de beantwoording door het college. Vervolgens zal de vergadering opnieuw worden geschorst, waarna de tweede termijn voor de raad aan bod en na opnieuw een schorsing de tweede termijn voor het college. Hopelijk kunnen we dan overgaan tot de afronding.

In volgorde van de verkiezingsuitslag uit 2022 is als eerste het woord aan de heer Klein van de fractie Stadsbelang.

De heer Klein: Voorzitter. Inmiddels vinden u en de rest van deze raad het natuurlijk enorm leuk dat ik hier zo vaak sta, maar voor alles is een eerste keer, dus ook zo voor de begroting en de behandeling daarvan, een begroting die is opgezet uit hoofdlijnen met veelal het voortzetten van bestaand beleid met hier en daar een kleine toevoeging, toevoegingen waarvan we nu al weten dat die invloed gaan hebben op de begroting en de beschikbare ruimte in 2023.

Voorzitter. Een van deze toevoegingen, of beter gezegd een onttrekking, is het besluit om te stoppen met de hondenbelasting. Een keuze die wat Stadsbelang betreft al jaren geleden gemaakt had mogen worden, want de hoeveelheid misvattingen die er rondom deze belasting bestaan zijn bijna oneindig, uiteenlopend van dat het een doelbelasting is ten behoeve van de hondeneigenaar, tot de argumentatie dat iemand zich niet aan de regels zou hoeven te houden, omdat deze hondenbelasting betaalt. Beide natuurlijk complete onzin, maar laten we verder gaan met mijn beschouwing.

Namens Stadsbelang wil ik de ambtelijke organisatie en het nieuwe college bedanken voor hun inzet en de oplevering van de heldere begroting die voor ons ligt. Het is een flink document geworden en ik ben dan ook zeer blij dat wij in onze fractie kunnen spreken van een financieel talent. En nee, dan heb ik het niet over mezelf!

Voorzitter. U hoort het goed: ik doe mijn best om mijn tien minuten spreektijd vol te krijgen.

De voorzitter: Is niet nodig, het mag ook minder!

De heer Klein: Oké!

Als Stadsbelang zijn we blij om te zien dat de begroting voor de komende jaren sluitend en positief zal zijn. Natuurlijk ontbreekt nog het nodige aanvullende beleid vanuit het nieuwe college, maar vanaf deze plaats willen wij alvast ons vertrouwen uitspreken dat ze hierbij altijd het beoogde doel houden om de schulden van deze gemeente af te bouwen naar 115 miljoen euro in 2040. Met dat doel voor ogen zien wij als Stadsbelang ook niet de nood eindeloos te hoeven debatteren over beschikbare budgetten, weerstandratio en andere potjes die we nu al kunnen oormerken. Nee, voorzitter, wij van Stadsbelang geven dit college liever het vertrouwen dat ze lopend beleid goed uitvoeren en zorgen dat er bij de perspectiefnota concrete plannen zijn, plannen waarbij, zoals eerder is afgesproken, de raad zijn input en prioritering kan geven, want ons inziens zijn we dan veel structureler bezig voor Gorinchem dan dat we nu keer op keer hapjes gaan nemen uit een begroting die gezien de vele ambities wel positief is, maar zeker niet ruim.

Laten we onszelf in de spiegel aankijken als we het over de begroting hebben. Ja, we zien dat er ruimte is, maar nee: er is, zoals wordt aangegeven in de begroting, nog geen verwerking geweest van de ambities en plannen voor de komende jaren. En als we heel eerlijk zijn, weten we ook al heel goed dat een heroverweging gemaakt zal moeten gaan worden over alle keuzes die we in het verleden gemaakt hebben. Kortom, laten we elkaar en het college hier wat ruimte geven en laten we het eens over de mogelijkheden tot sparen hebben om daadwerkelijk de grote ambities waar te maken.

Maar voorzitter, ik wil in mijn beschouwing nog wel even stilstaan bij een aantal zaken die ons niet helemaal duidelijk zijn geworden en hopen op een stukje opheldering. Want er zijn vorig jaar twee moties van onder andere Stadsbelang aangenomen waarvan wij toch graag zouden willen horen wat hiervan de status is en of wij een toezegging kunnen krijgen over de uitwerking in de toekomstige plannen van dit college en daarmee terugkoppeling tijdens de aanstaande perspectiefnota. Dit zou namelijk het nodige papierwerk kunnen schelen.

Op 8 juli 2021 werd gezamenlijk met Democraten Gorinchem, PvdA, Gorcum Actief en D66 de motie voor openbare toiletten unaniem aangenomen in de gemeenteraad. Nu lezen we wel iets over een inclusief toilet in het Gorcums Museum en een mogelijk permanent toilet Buiten de Waterpoort, maar wordt dit dan als uitwerking gezien van de motie? Wat Stadsbelang betreft zou dit namelijk erg minimaal zijn, of zelfs onvoldoende, om te voldoen aan het credo 'een gastvrije stad'. En dan ook direct aanvullend maar een vraag over de volharding om dit daadwerkelijk tot een succes te brengen, want de tijdelijke oplossing voor Buiten de Waterpoort was helaas al snel verdwenen en daarmee was het wildplassen weer begonnen. Jammer, want juist dit zagen we als een stap in de goede richting.

Daarnaast is op 4 november 2021 gezamenlijk met Gorcum Actief een motie met ruime meerderheid aangenomen voor het aanpakken van de toegangswegen en bebording van en binnen Gorinchem. Ook hier willen we als Stadsbelang vragen om de status, en of hier ook de bebording boven en langs de Rijkswegen in mee wordt genomen, want het kan toch niet zo zijn dat we overal onverminderd verkondigen zo'n mooie stad en gemeente te zijn, maar dat het veelal een rommeltje is, of onduidelijk waar je nu eigenlijk bent aangekomen.

Tot slot, voorzitter, willen wij vanaf deze plek alvast mededelen dat Stadsbelang het vooraangekondigde amendement van D66 met betrekking tot het warenhuis Gorinchem mede zal indienen, alsook de motie van Gorcum Actief om te onderzoeken hoe we kleine lokale ondernemers in acute nood kunnen helpen. Omwille van de tijd laat ik de verdere toelichting hiervan graag over aan mijn collega-raadsleden.

Namens Stadsbelang zal ik nu wel de motie Buurt Bestuurt, die samen met Gorcum Actief, SP en D66 ingediend zal worden, officieel indienen. Voorzitter, ik doe de aanname dat iedereen de motie goed heeft ontvangen en zal me daarom beperken tot het belang van de motie. In het verleden hebben we diverse klankbordgroepen gehad welke uiteindelijk geen voet aan de grond kregen. Hierdoor bestaat nog slechts een minimaal aantal van dit soort groepen en hebben de diverse wijken in Gorinchem hun stem binnen dit huis verloren. Natuurlijk ligt hier voor ons als volksvertegenwoordigers een belangrijke rol, maar juist ook vanuit de gemeente moeten er middelen zijn om direct over te gaan tot actie binnen een wijk. Zodoende hou je de bewoners aangesloten en de groep die hiermee bezig is levend en actief. En juist dit is waar De Buurt Bestuurt mogelijkheden geeft, want daarmee kunnen bewoners en gemeente middelen beschikbaar krijgen om initiatieven op te zetten, of op te roepen tot bijvoorbeeld handhaving of de aanpak van straatmeubilair en verlichting. Wij zien dit dan ook als een perfect verlengstuk van het wijkgericht werken, dat is aangekondigd in het coalitieakkoord en dat we ook al proberen te doen binnen de gemeente en de bestaande teams binnen de gemeente op dit

moment. Juist daarom hopen we op een breed gedragen steun vanuit deze raad en het college.

Bedankt voorzitter.

Motie M5: De Buurt Bestuurt

De raad van de gemeente Gorinchem,
in vergadering bijeen op donderdag 10 november 2022;
verzoekt het college:

- te onderzoeken of De Buurt Bestuurt een goede methode is om de participatiesamenleving te bevorderen.
Voorbeeld Rotterdam: <https://www.rotterdam.nl/wonen-leven/buurt-bestuurt/>
Voorbeeld Heusden: <https://www.heusden.nl/organisatie-bestuur/buurt-bestuurt/>
- de aansluiting te zoeken met het wijkgericht werken en daarmee De Buurt Bestuurt meer inhoud en slagkracht te geven;
- in de aanloop naar de perspectiefnota te komen met voorstellen voor De Buurt Bestuurt.

De voorzitter: Dank u wel. Zesenhalf minuut, dus qua tijd gaat het in ieder geval goed! Complimenten. Dan mevrouw Pellikaan, Democraten Gorinchem.

Mevrouw Pellikaan: Voorzitter. Het college heeft een financieel solide begroting gepresenteerd. We spreken onze waardering daarvoor uit. In alle jaren is er een positief saldo en er is sprake van een reële sluitende begroting. Wij hebben ook het idee dat dit college de onzekere factoren en risico's goed in beeld heeft. Een heel spannend verhaal is deze begroting dan ook niet. Maar voorzitter, eigenlijk hadden we dat wel gehoopt. Deze begroting is namelijk het eerste moment dat dit college volledig aan het roer staat en in de gelegenheid is zijn beleidsambities ten uitvoer te brengen. En daar zijn we toch wel nieuwsgierig naar. Waar kiest dit college voor? Welke beleidswijzigingen, welke andere koers wil dit college gaan varen? Wat ligt er onder de samenkomst van dit nieuwe gemeentebestuur?

We zijn blij met de waardering die deze begroting eigenlijk uitspreekt voor wat er al was, maar we hoopten een glimp te kunnen zien van deze antwoorden, als vertaalslag van uw coalitievorming. We vinden het dan ook jammer dat hier nog langer de tijd voor wordt genomen door de aankomende maanden te werken aan uw collegeprogramma. Dat betekent namelijk dat pas in het voorjaar 2023 bij de perspectiefnota hierop terug wordt gekomen en concrete ambities pas landen in de begroting voor 2024. We zijn dan al halverwege deze raadstermijn. Dat vinden we jammer, want we zijn oprecht nieuwsgierig naar de richting waarin u zich wilt gaan bewegen. We vinden het ook noodzakelijk dat hier snel duidelijkheid in komt. Want hoe technisch financieel kloppend deze begroting ook is, voorzitter, het echte verhaal is natuurlijk dat het helemaal niet zo goed gaat. De afgelopen jaren hebben wij als samenleving de problematiek en de crisissen zien opstapelen. De woorden die we hiervoor gebruiken zijn al omarmd als alledaags taalgebruik, woorden als pechgeneraties, klimaatcrises, en energiearmoede. De kranten staan er vol mee, en terecht. Maar laten we de betekenis van deze woorden niet vergeten. Want het raakt de waarden van onze samenleving. Het gaat hier over structurele ongelijkheid, over bestaanszekerheid, over toenemende wanhoop en zorgen bij mensen en de behoefte aan een overheid die doorpakt en die een route uitstippelt voor de lange

termijn. Ook hier lokaal. Want juist als er zoveel gaande is, is kijken naar de eigen invloed zo belangrijk en hoe je die zo goed mogelijk kunt aanwenden.

Met dat als hoofdlijn, voorzitter, vinden we de urgenties van deze tijd dan ook niet in de pas lopen met de voorzichtigheid van dit college, waarmee op het grootste gemak de tijd wordt genomen om te heroriënteren, om te kijken wat dit nieuwe college nu eigenlijk wil. Met name op het gebied van armoede zien we in deze begroting weinig urgentie. Zo staat er: “We volgen nauwlettend hoe het Rijk omgaat met deze uitdagingen en welke rol daarin voor de gemeente is weggelegd”. Ofwel: we wachten het nog even af. Maar wij zien liever de beweging andersom: zelf met goede ideeën komen en de mogelijkheden die er zijn benutten. Wat ons betreft is er nog veel winst te behalen in het zorgen dat we de mensen bereiken die dat nodig hebben. Want het komt nog te vaak voor dat inwoners in een kwetsbare situatie onvoldoende op de hoogte zijn van ondersteunende voorzieningen. We gaan in de begrotingen zelfs maar uit van 70% bereik bij de minimaregelingen. En dan kun je zeggen “dat is toch best wel hoog”, maar moet je nagaan dat we het dan nog over 30% hebben dat net op of onder deze armoedegrens leeft en geen financiële steun ontvangt. Eigenlijk is dit te absurd voor woorden als je kijkt hoeveel tijd en energie er wordt gestoken in het sociaal domein. Ook in Gorinchem barst het van de initiatieven en goede mensen in het veld, maar toch krijgen we deze klus nog niet geklaard met elkaar. We moeten inwoners op een duidelijke en slimme wijze gaan ondersteunen, de informatie toegankelijker maken en actief brengen, beter rekening houden in de brede dienstverlening van de gemeente met het feit dat stress en zorgen ook iets doen met je vermogen om informatie op te nemen, en we moeten de mogelijkheden binnen de AVG ten volle benutten. We roepen daarom het college op niet te berusten in wat redelijkerwijs haalbaar lijkt, maar juist alle zeilen bij te zetten om voor die 100% te gaan. Voor ons is dit echt een belangrijk punt, en kijkend naar de moties vanavond concludeer ik voor andere partijen ook.

Dan, voorzitter, wil ik graag kort iets zeggen over ontmoetingsplekken in de stad, heb ik een vraag over De Nieuwe Doelen en sluit ik af met een motie over de starterslening.

Bij de perspectiefnota dit voorjaar hebben wij een motie ingediend die het college opriep om meer zitgelegenheden te creëren in de stad. Meer bankjes, of een ander soort, vergroten de toegankelijkheid van de openbare ruimte en bieden gelegenheid, met name voor ouderen of mensen slecht ter been, maar ook voor iedereen die zin heeft in een praatje, een moment van rust. Deze motie werd positief ontvangen en de wethouder gaf aan deze als een oproep te zien om te gaan verkennen, samen met de wensen die leven in de stad en de partners daarbij. Hij deed daarbij de suggestie om dan ook te kijken naar dekking voor deze zitgelegenheden via subsidies die zien op meer bewegen. Bij de begroting 2022 zou hier op worden teruggekomen. Kan het college ons vertellen hoe het ervoor staat en welk bedrag hiervoor in de begroting is opgenomen?

De Nieuwe Doelen. Wij lezen in de begroting dat er nog steeds een bedrag van 7 miljoen is opgenomen. Vind het college dit nog realistisch, aangezien een plank inmiddels twee keer zo duur is? We vinden het sowieso moeilijk om het standpunt van dit college te doorgronden op dit onderwerp. De raad heeft in een laatste debat hierover besloten om de aanbesteding breder in te zetten en ook andere locaties voor een groot podium te overwegen. Het huidige college heeft dit ook opgeschreven in zijn coalitieakkoord. Maar nu lezen wij in communicatieberichten, van de partij van de wethouder die dit in zijn

portefeuille heeft, dat eigenlijk toch wel heel erg de voorkeur uitgaat naar het pand van De Nieuwe Doelen. Zelfs met eigen politieke ogen is waargenomen dat de bouwkundige staat op 'broodje aap-verhalen' berust, die overigens dan notabene waarschijnlijk door hun eigen oud-wethouder destijds zijn opgetekend. Kan het college aangeven hoe het zich verhoudt tot deze uitspraken van Stadsbelang?

Dan nu de starterslening. En, voorzitter, hier ben ik zelf erg enthousiast over. Want dit vind ik nu een mooi voorbeeld van hoe wij als gemeente zelf concreet onze ruimte kunnen pakken. Hier waren wij het als gemeenteraad al over eens begin 2021, toen het voorstel voor een starterslening unaniem werd aangenomen in deze raad. Ook in deze begroting wordt de starterslening weer benoemd als beleid dat moet worden voortgezet. En even ter opfrissing: de starterslening is bedoeld om starters te helpen hun eerste woning te kopen. Het overbruggt het verschil tussen de prijs van het huis en datgene wat bij de bank kan worden geleend met een maximum van 25.000 euro. Maar wat blijkt: in de regels is opgenomen dat de koopprijs van de woning niet meer mag zijn dan 284.000 euro om in aanmerking te komen voor de starterslening. Met deze grens wordt een groot gedeelte van de startersmarkt niet bereikt, zeker niet in de huidige woningmarkt waarin de hypotheekrente en de huizenprijzen ook nog steeds stijgende zijn. Samen met de PvdA en D66 dienen we daarom een motie in die oproept om deze grens aan te passen en van de starterslening weer een goed werkbaar en realistisch instrument te maken. Wij stellen voor om de Nationale HypotheekGarantie (NHG)-grens aan te houden als uitgangspunt. Voor 2022 is dit 355.000 euro en in 2023 zal deze worden verhoogd. Ook andere gemeenten, waaronder Rotterdam, hanteren dit uitgangspunt voor de starterslening. Het is ook beter uitlegbaar, daar waar een starterswoning wordt gedefinieerd als een koopwoning waarbij de maximale koopsom gelijk is aan de kostengrens van de NHG. U kunt dit in de motie nog eens rustig nalezen. Daarin staat ook uitgelegd dat de verhoging van het maximale aankoopbedrag geen financiële consequenties heeft voor de gemeente. Bij invoering van de starterslening is 260.000 euro beschikbaar gesteld (maximaal 25.000 euro per verstrekking). Deze motie zorgt er juist voor dat inwoners weer gebruik kunnen maken van de starterslening en dat deze pot met geld ook daadwerkelijk kan worden ingezet. Voorzitter, we hopen dan ook op brede steun.

Dank u wel.

Motie M6: Realistische starterslening

De raad van de gemeente Gorinchem,
in vergadering bijeen op donderdag 10 november 2022;
roept het college op om een voorstel ter wijziging van de Verordening Starterslening voor te bereiden en aan te bieden; waarbij artikel 2 lid c van de Verordening Starterslening wordt gewijzigd in:

'Voor de aankoop van bestaande en nieuwbouwwoningen in de gemeente Gorinchem met een maximale koop(/-aanneem)som van de van toepassing zijnde NHG-grens, inclusief verbeterkosten en meerwerk'

Was

'Voor de aankoop van bestaande en nieuwbouwwoningen in de gemeente Gorinchem met een maximale koop(/-aanneem)som van 80% van de NHG, inclusief verbeterkosten en meerwerk'.

De voorzitter:

De heer Oostrum: Voorzitter. De eerste begrotingsbehandeling van een nieuw college is meestal een oefening om een beetje elkaars nieren te proeven, maar ja, dat hebben we

in ons geval in Gorinchem bij de eerste oefeningen achter de rug bij het bespreken van het coalitieakkoord op hoofdlijnen en bij het vervolg begin september om van het coalitieakkoord te komen tot een collegeprogramma, en dat we als raad met elkaar aan de slag gaan om te komen tot een raadsagenda. Dat laatste gaat binnenkort gebeuren en dat leidde binnen onze fractie in ieder geval tot de vraag hoe we deze begroting zouden aanvliegen nu er in de begroting 2023 geen of nauwelijks echte ambities of nieuw beleid zijn opgenomen. De uitkomst is geworden dat we ons nu met name zullen richten op een aantal punten die wij van groot belang vinden om onze inwoners met enige haast extra te ondersteunen op het gebied van bestaanszekerheid, wonen, energie en zorg. Daarnaast zullen wij toch een aantal moties indienen, noem het maar schoten voor de boeg, waarmee we het college vooruitlopend op de raadsagenda aan het werk willen zetten om alvast een aantal zaken voor ons uit te zoeken.

Belangrijk is te constateren dat als financieel uitgangspunt voor het jaar 2023 en volgende jaren aanzienlijke bedragen beschikbaar zijn om oude ambities, met als basis een aantal in de vorige raadsperiode genomen raadsbesluiten, ten uitvoer te kunnen brengen. Ik zeg bewust “kunnen”, voorzitter, omdat inmiddels bij de discussie over windturbines op Avelingen een basisbesluit van de vorige gemeenteraad, namelijk de Regionale Energiestrategie, op losse schroeven is komen te staan. Een slecht voorteken om de energietransitie ook in Gorinchem daadwerkelijk door te kunnen zetten ten gunste van inwoners en ondernemers. Wij wachten vooralsnog af hoe het college dit verlies aan duurzame energie in de volgende versie van de Regionale Energiestrategie gaat opvangen, maar wij zullen ons uiteraard ook blijven richten op mogelijke alternatieven. Daarnaast helpt energiebesparing altijd om de kosten van energie omlaag te brengen en hoewel u er in de begroting 2023 een aantal alinea's aan heeft gewijd, dienen wij opnieuw onze motie 'Bestrijding energiearmoede' in, die bij de perspectiefnota op 5 juli 2022 is aangehouden. De motie wordt nu ingediend onder de naam 'Energiebesparing'. Deze motie beoogt extra middelen in te zetten om via een meer actieve en gestructureerde wijkgerichte aanpak woningeigenaren en huurders niet alleen te stimuleren, maar ook te ondersteunen bij het uitvoeren van energiebesparende maatregelen, bijvoorbeeld met de klussendienst, of vrijwilligers van Het Nieuwe Wonen.

Tot zover het hoofdstuk Energie, dat komt als belangrijk onderdeel van een hoofdstuk Duurzaamheid ongetwijfeld terug in de raadsagenda.

Op het gebied van bestaanszekerheid willen wij even stilstaan bij de pijler 'Werk en inkomen', een stevige basis voor bestaanszekerheid van ieder mens. Ondanks dat er sprake is van een overschot aan werkgelegenheid en een tekort aan werkzoekenden, blijkt uit cijfers van het UWV, landelijk in ieder geval, dat sprake is van stijgende jeugdwerkloosheid. De coronapandemie wordt aangemerkt als een van de belangrijkste redenen voor deze stijging, omdat jongeren bij een crisis vaak als eerste hun baan verliezen. Het aantal nieuwe WW-uitkeringen voor jongeren tot en met 25 jaar steeg volgens UWV-cijfers in het tweede kwartaal van 2020 met ruim 250% ten opzichte van dezelfde periode een jaar eerder. Deze informatie baart ons zorgen en daarom vragen wij het college om ons zo spoedig mogelijk te informeren of die situatie ook in Gorinchem speelt en of hier nog extra maatregelen nodig zijn.

Een ander punt is dat ondanks een of twee betaalde banen voor veel huishoudens dit jaar en de komende jaren armoede een concreet en serieus probleem is. Boodschappen,

verwarming, verzekeringen, benzine, alles wordt duurder. Het college geeft een versterking van de aanpak aan, maar trekt de komende vier jaar telkens hetzelfde bedrag uit voor armoedebestrijding. Is dit wel realistisch en proactief genoeg?, vragen wij ons af. Ook het hoofdstuk 'Bestaanszekerheid' komt wat ons betreft zeker terug bij de raadsagenda, waaronder 'Werk en Inkomen' en 'Armoedebestrijding' zeker een plaats krijgen. Wij dienen bovendien de relevante moties van ChristenUnie/SGP en D66, die nog zullen volgen, mede in.

Op het gebied van wonen blijven wij aandacht vragen voor alternatieve, of juist ook voor onconventionele maatregelen. Zeker nu weer vertraging dreigt bij nieuwbouwprojecten zijn onorthodoxe maatregelen des te interessanter. Daarom dienen wij een motie in om te onderzoeken welke leegstaande kantoor-/bedrijfspannen mogelijk kunnen worden omgebouwd tot flexibele wooneenheden, om deze vervolgens bij voorkeur via POORT6 te kunnen verhuren. Bovendien dienen wij de motie van Democraten Gorinchem over de starterslening mede in.

De heer Van Santen: Voorzitter-

De voorzitter: De heer Van Santen.

De heer Van Santen: Ik hoorde u zeggen dat u kantoren en bedrijfspannen wilt ombouwen. Ik zat die motie eens te lezen en daar stond in dat het moet gaan om flexibele wooneenheden, om die via POORT6 om te katten naar huureenheden. Dus die wilt u dan opkopen of zoiets waarschijnlijk. Nou, dat kan, maar als u nu kijkt naar de markt, waar woningnood heerst, zegt u eigenlijk ook dat u niet wilt dat die eigenaren van panden overgaan tot verkoop, of dat ze woningen in de markt zetten. Mag dat ook van u, en denkt u niet dat het omzetten naar enkel huurwoningen juist de omzetting van kantoorpanden vertraagt? Zou het niet beter zijn woningeigenaren ook de gelegenheid te geven om tot verkoop over te gaan, en niet aan POORT6 bedoel ik dan?

De heer Oostrum: Wij staan daar niet al te strak in. Het enige is dat wij zien dat het grootste probleem zit in de goedkopere woningvoorraad, voor huurwoningen met name, en dat bij uitstek POORT6 een partij is die op die manier met huureenheden kan omgaan. Dat doen ze gewoon, dat is hun dagelijkse werk. Daarom richten wij ons in de motie vooral op pogingen om panden die we kunnen vinden om te bouwen, om vervolgens te kijken of POORT6 die verhuur kan regelen. Dan is het in handen van een sociale woningcorporatie.

Kan het college overigens aangeven of de Porthos-uitspraak door de Hoge Raad effect heeft op de ontwikkeling van de Vleugels van de Stad of de nieuwbouw van de Van Zomerendaan? Leidt dat tot vertraging? Uiteraard komt het hoofdstuk 'Wonen' wat ons betreft zeker terug bij de raadsagenda, en ik denk dat dat raadsbreed leeft.

Ten slotte kom ik bij ons zorgpunt, het integraal sociaal beleid. Wij vroegen bij de bespreking van het coalitieakkoord om hiervan een apart hoofdstuk te maken, maar uw college / de wethouder gaf aan dat wij het college eerst maar eens de kans moeten geven om dit als onderdeel van het hoofdstuk Samenleving op te pakken. Voorzitter, die kans krijgt u. Wij zullen uiteraard heel scherp blijven dat dit ook in de raadsagenda voldoende integraal blijft en niet te veel versnipperd in de kaderstelling. Ook hier toch nog een paar vragen.

Waar het gaat om de integraliteit van onze inclusieve samenleving loopt de algemene toegankelijkheid voor mensen met een beperking nog steeds achter op de wensen die eerder in deze gemeenteraad regelmatig aan de orde waren. Wij vragen daar opnieuw de aandacht voor, en dit komt zeker ook terug op de raadsagenda. Daarnaast willen wij het college via een motie alvast laten uitzoeken hoe gratis openbaar vervoer voor AOW-gerechtigden en voor huishoudens met een minimuminkomen – en daarbij gaan we uit van tot 130% – gerealiseerd zou kunnen worden, in navolging van inmiddels een groot aantal gemeenten. Op die manier bevorderen we de mobiliteit van deze groepen inwoners en daarmee de bereikbaarheid van voorzieningen, en daarmee ook deelname aan het maatschappelijk leven en bestrijding van eenzaamheid bij onze senioren.

Een laatste punt voor dit moment betreft de huishoudelijke ondersteuning, waarover u ons vorige maand een raadsinformatiebrief heeft gestuurd, waarvoor dank. Met de komst van het abonnementstarief is het gebruik van huishoudelijke ondersteuning door mensen met hogere inkomens, die voorheen particuliere hulp inhuurden, toegenomen, zo schrijft u. Het abonnementstarief wordt in 2025 weer afgeschaft, omdat ook het Rijk inziet dat dit tot ongewenst gebruik heeft geleid en u onderzoekt de mogelijkheid om vooruitlopend op die wetswijziging weer een inkomenstoets in te voeren. Aldus uw raadsinformatiebrief. De PvdA-fractie ziet uw voorstel voor deze wijziging van de Wmo-verordening liever vandaag dan morgen. Misschien is zelfs de oude verordening wel toereikend. Kunt u dat voorstel dan nog in de komende raadsvergadering voorleggen?

Tot zover onze eerste termijn. Dank u wel.

Motie M7: Energiebesparing

De raad van de gemeente Gorinchem,
in vergadering bijeen op donderdag 10 november 2022;
roept het college van burgemeester en wethouders op:

- als gemeente Gorinchem aan te sluiten bij de landelijke Energiebesparingscampagne en het Nationaal Isolatie-programma, door middels een extra inspanning samen met POORT6 via een wijkgerichte aanpak huurders, woningeigenaren en VVE's te benaderen om zoveel mogelijk woningen te laten voldoen aan de redelijkerwijs best mogelijke isolatiestandaard;
- daarvoor in de begroting 2023 extra financiële middelen beschikbaar te stellen om eigenaren en bewoners actief te stimuleren de noodzakelijke werkzaamheden te verrichten en hen daarbij te (laten) ondersteunen;
- de klussendienst, het Nieuwe Wonen en andere beschikbare vrijwilligers extra mogelijkheden te bieden om eigenaren en bewoners te helpen met aanbrengen van energiebesparende maatregelen.

Motie M8: Onderzoek ombouw leegstaande kantoor-/bedrijfspanen

De raad van de gemeente Gorinchem,
in vergadering bijeen op donderdag 10 november 2022;
roept het college van burgemeester en wethouders op:

- te onderzoeken welke leegstaande kantoor-/bedrijfspanen in Gorinchem zouden kunnen worden ingezet als (flexibele) wooneenheden;
- met de betreffende eigenaren van die panden in gesprek te gaan of zij bereid zijn om samen met de gemeente en POORT6 te onderzoeken of hun pand(en) ingezet kunnen worden als (flexibele) wooneenheden;
- samen met POORT6 te onderzoeken op welke wijze de geschikt bevonden beschikbare kantoor-/bedrijfspanen kunnen worden ingezet als (flexibele) huureenheden;
- de gemeenteraad bij de perspectiefnota 2024-2028 resp. bij de begroting 2024 te informeren over de stand van zaken.

Motie M9: Gratis openbaar stadsvervoer voor AOW-gerechtigden en minima

De raad van de gemeente Gorinchem,

in vergadering bijeen op donderdag 10 november 2022;

verzoekt het college:

- bij gemeenten die reeds gratis openbaar vervoer aanbieden aan ouderen, te informeren hoe zij dit geregeld hebben;
- met het in Gorinchem actieve openbaar vervoerbedrijf in overleg te gaan om AOW-gerechtigde inwoners en mensen met een minimuminkomen in Gorinchem gratis openbaar stads- en/of regionaal vervoer aan te bieden;
- de gemeenteraad in het eerste kwartaal van 2023 over de mogelijkheden te informeren om gratis openbaar vervoer aan te bieden aan de doelgroepen (afzonderlijk resp. beide):
AOW-gerechtigde inwoners van Gorinchem
huishoudens met een inkomen tot 130% (bijstandsnorm);
- de gemeenteraad een voorstel voor te leggen om deze doelgroepen in Gorinchem (afzonderlijk of beide) gratis openbaar stads- en/of regionaal vervoer aan te bieden.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Van Santen, VVD.

De heer Van Santen: Voorzitter. Over twee nachten komt, als alles goed gaat, Sinterklaas aan in Gorinchem. Hartstikke mooi! Ieder jaar weer kent onze goedheiligman daarbij de nodige problemen. Zo hebben we bijvoorbeeld in recente jaren meegemaakt – ik heb ze allemaal meegekeken – dat de pakjes vermist waren, de deur naar de machinekamer op slot zat en dat het paard Ozosnel was weggelopen. Ik hou mijn hart vast voor dit jaar!

Ook in onze wereld houdt het niet op. De ene crisis volgt de andere op. Maar als je terugkijkt in de geschiedenis, dan zijn crisissen ook eigenlijk van alle tijden. Als overheid moet je dan vooral niet in paniek raken en goed met de middelen omgaan die je hebt; slim inzetten dus. Wij zijn immers geen Sinterklaas.

Waar liggen dan nu de prioriteiten voor de aankomende jaren? Belangrijk voor onze fractie is dat we vooral ook de grotere uitdagingen die er liggen zoveel mogelijk oppakken. Ik noem, net als vorig jaar, wederom een aantal pijlers die wat de VVD betreft belangrijk zijn voor de stabiele stadsontwikkeling.

• Een veilige en plezierige leefomgeving.

Veiligheid – dit hebben we ook eerder aangegeven – is wat onze fractie betreft een van de speerpunten de aankomende periode. De onzekerheden in de samenleving nemen toe – dat hoorde ik bij mevrouw Pellikaan ook –, wat zorgt voor veel spanning en problematiek. Hoe zorgen we ervoor dat onze inwoners veilig zijn en blijven?

Zet wat ons betreft in op aanpak van ondermijning. Gelukkig zien wij daarin goede ontwikkelingen, laten we daar vooral op doorpakken! Gebruik daarbij ook slim de inzet van cameratoezicht, waar mogelijk mobiel – we wachten de resultaten van het onderzoek daarin verder af. Voor onze fractie is het overigens een doorn in het oog dat er geen toezicht meer is rond het stationsgebied. Er zijn te veel incidenten die dit wel noodzakelijk maken lijkt ons. Hoe kunnen we ons hiervoor blijven inspannen richting ProRail, zodat zij dit toch mogelijk kunnen maken?

Zorg ook voor de juiste handhaving. Pak problemen zoveel mogelijk bij de bron aan. Een paar voorbeelden die wij nog graag aangepakt zouden zien:

- Vuurwerkoverlast in de stad – het zijn echt bommen midden in de nacht. Mensen zelf vragen te gaan handhaven lijkt ons een vrij kansloze zaak. Dat blijkt ook maar weer uit het initiatief voor vuurwerkvrije zones onlangs. Dat gaat het probleem gewoon niet oplossen. Ik weet ook niet of het op te lossen is, maar misschien helpt het als mensen beelden van camera's delen of iets melden. Is er iets aan te doen?

- Het verkopen van illegale middelen als Snus – zorg ervoor dat dit in Gorinchem niet kan. Onze jongeren worden hiermee geconfronteerd. Ga hierover ook in gesprek met het onderwijs waar dat nog niet gebeurt. Dat hebben we in de vorige periode ook gedaan met lachgas en daarmee hebben we, denk ik, als raad en stad een goede zet gemaakt. Pak ook dit probleem aan!

Een positieve ontwikkeling is dat Gorinchem steeds meer op de kaart komt als aantrekkelijke stad. De VVD-Gorinchem wil dat Gorinchem ook een aantrekkelijke stad blijft en daarin groeit. Dus: zorg voor meer cruisevaartmogelijkheden en stadstoegang, investeer in citymarketing en ideeën die onze binnenstad verrijken, pak ideeën daarin op samen met onze ondernemers. Dan denken wij bijvoorbeeld ook aan het Warenhuis van de stad, tevens onderdeel van het coalitieakkoord 'Voor Gorinchem' en vaker onderwerp van gesprek in deze raad. Hij staat wel benoemd in de begroting, maar een bedrag ontbreekt. Is dit een omissie? Het lijkt ons goed om dit nog te herbevestigen. Vandaar dat wij hiervoor samen met een aantal andere collega's een amendement hebben opgesteld. Die zal een van mijn collega's straks verder voordragen. Zet dus in op het bevorderen van het toerisme en investeringen die zich daarin terug laten betalen. Alleen zo creëren we een veilige en plezierige woon – en leefomgeving.

- Wonen en bereikbaarheid. Wij denken overigens – dit richting de heer Oostrum – dat er wel meer behoefte is aan koopwoningen en niet zozeer sociale-huur in Gorinchem, dus zet vooral daarop in, zou ik zeggen.

Wonen en bereikbaarheid zijn Ying en Yang wat ons betreft, want hier liggen de grote ontwikkeluitdagingen, waarbij wij scherp in de gaten blijven houden wat de gevolgen zijn en wat echt nodig is. De grote opgaven die voor ons liggen in het kader van mobiliteit baren ons zorgen. Zonder goede bereikbaarheid en infrastructuur gaat onze stad het afleggen qua vestingklimaat. Bedrijven zullen zich simpelweg elders vestigen. Wat baart ons nog meer zorgen:

- De verkeersdoorstroming, zoals recent ook gespreksonderwerp met de Banneweg. Hoe verhoudt dit zich tot de Haarwijk en tot de aanpak van de noordelijke infrastructuur? Deze laatste wordt, als het goed is, wel onderdeel van de mobiliteitsvisie. Maar we moeten niet alleen maar pleisters plakken. Fors ingrijpen kan wel eens veel efficiënter uitpakken.
- Parkeren, vooral in de binnenstad, maar tegenwoordig ook bij nieuwbouw. Wat opvalt is de filosofie die een aantal keer in het stadhuis naar voren is gekomen, gedragen ook door POORT6, dat de parkeernorm bij nieuwbouw onder de gemeentelijke norm kan om mensen zo meer de auto uit te krijgen. Wij geloven daar niet in. Je gaat mensen niet de auto uitjagen puur met het verlagen van de parkeernorm. Dat is echt een illusie. De druk in wijken en omliggende straten neemt daardoor alleen maar toe. Dus zorg dat je goede parkeergelegenheden biedt, al dan niet met parkeergarages, of hanteer direct een juiste parkeernorm.

Punt wat overigens ook tot veel irritatie leidt bij onze inwoners is het te lang bezet houden van laadpalen door bedrijven die leenauto's bieden. Is hier wat tegen te doen?

- En ja, als het even kan, pak dan de fiets. Dat vinden wij ook. Dan is het fijn dat we inzetten op de aanpak van de fietsknelpunten, niet alleen voor mensen die wel op de fiets naar het werk kunnen, maar ook voor andere doelgroepen. Gorinchem is een stad met een grote regiofunctie als het gaat om onderwijs en scholieren fietsen over het

algemeen. Dan is de aanpak van fietsknelpunten ontzettend belangrijk. Een fietsroute langs de A15 voor scholieren van Oost richting de scholen – en dan bedoel ik richting de Oude Hoven / Nieuwe Hoven, die kant op – lijkt ons overigens ook een verrijking daarbij.

- Een goed draaiende economie in een zorgzame samenleving.

Als het gaat om het sociaal domein, vinden wij het juist positief om in te blijven zetten op schuldenaanpak, het bevorderen van sociaal contact en vroegsignalering. Een aantal ontwikkelingen hebben daarbij ons oog:

- In het kader van beter voorkomen dan genezen vinden we het ontzettend positief dat we nu een vestigingsbeleid voor onze zorg, nu de huisartsen, gaan opzetten, iets waar onze fractie nog niet zo lang geleden ook voor gepleit heeft. Broodnodig om meerdere redenen: betere verdeling van de werkdruk, meer mogelijkheden voor wijkgerichte aanpak en dus ook in het kader van de bereikbaarheid, zoals net genoemd, en last but not least, wij hebben in Gorinchem ook een goede ketensamenwerking met onze hulpdiensten en onze spoedeisende hulp. Door integraal te werken in de keten kunnen wij onze zorg efficiënt en betaalbaar houden. Zorg dicht bij huis werkt daarbij ook het beste.
- Wat wij overigens een goede inzet vinden is dat de hondenbelasting nu helemaal afgebouwd wordt – eigenlijk ook geen surprise, want dit is al een raadsuurs van twee perioden terug, en een trend die landelijk gaande is om verschillende redenen. Dus terecht wat ons betreft. Dieren, zoals honden en Osses niet te vergeten, horen wat onze fractie betreft bij onze samenleving. Ze hebben een grote sociale functie. Fijn dat dit nu gelijk komt te staan met vele andere gemeenten in Nederland.
- Ook fijn om te lezen dat er nu eindelijk een cultuurfonds komt. De uitwerking wachten we nog even af, maar het is een fijne aanvulling op ons cultuuraanbod. Een stad moet blijven ontwikkelen en groeien, zeker op het gebied van cultuur. En dat moeten we ook zoveel mogelijk aan onze inwoners overlaten. Zo hou je de ziel in de stad!
- Over de stad zelf: de lokale winkeliers hebben het daar vooral zwaar. En zij zijn wat ons betreft toch ook een drijvende kracht in de lokale economie. We willen met elkaar voorkomen dat er leegstand ontstaat door een crisis als deze. Vandaar dat we ook samen met Gorcum Actief een motie indienen om te zorgen dat onze bakkers en slaggers het hoofd boven water kunnen houden.

De heer Tekir: Voorzitter-

De voorzitter: De heer Tekir.

De heer Tekir: Een verduidelijkingsvraag over de steun die beoogd is richting ondernemers, wat nu ook van Rijksweg plaatsvindt. Hoe ziet u dat in relatie tot staatssteun, wat verboden is?

De heer Van Santen: Nou, ik denk dat het primair moet gaan om die staatssteun. Ik zag ook dat onlangs veel nieuwe initiatieven vanuit het Rijk zijn aangekondigd. Dat omarmen wij heel erg. Wat wij vooral beogen met deze motie is dat de winkels niet noodgedwongen nu abrupt hun deuren moeten sluiten, zodat we straks zonder bakker en slager komen te zitten. Wij zien de motie niet zozeer puur financieel of iets dergelijks, maar vooral als een oproep om gesprekken aan te gaan met die ondernemers, kijken of ze daaraan voldoende

hebben en anders proberen middelen te vinden of initiatieven te ontplooiën om ze het hoofd boven water te bieden. En dat kan van alles zijn. Ik durf daar nu geen uitspraak over te doen, maar denk aan duurzaamheidsmaatregelen, denk aan het helpen, misschien ook financieel, hoe ze leningen beter verstrekken, of hoe er beter aanspraak kan worden gemaakt op landelijk beleid. Dus wij zien het vooral als een aanvullende motie, zeg maar, daarop.

• Duurzaamheid

Hier is nog een flinke weg af te leggen. Zet in op innovatie, pak nieuwe ideeën op en kijk ook goed naar initiatieven of pilotuitkomsten bij andere gemeenten. Gelukkig heeft de wethouder onlangs een aantal mooie toezeggingen gedaan op dit vlak, zoals rond de groene parkeervakken en de zonnepanelen op daken in de binnenstad. Verder zou het goed zijn als het stadhuis zich aan zijn voorbeeldfunctie houdt, zonder van anderen een malle piet-karikatuur te willen maken overigens, en dan kijk ik ook even naar de heer Van der Geest, die dat de vorige keer al aangaf. Dan heb ik het over verlichtingen 's avonds bij kantoorpanden. We begrijpen het argument veiligheidsgevoel. We snappen ook dat het in de marge is als het gaat om sommige stadsverlichting, maar waarom moet bijvoorbeeld bij een pand als dat van Avres vaak het licht 's avonds zo lang aanblijven over het gehele pand? En zo zijn er meer gemeentelijke gebouwen waarbij we dit ons afvragen. Is het niet in het kader van duurzaamheid, dan is het wel tegen de lichtvervuiling 's nachts – volgens mij is daar in 2019 al een motie voor aangenomen. Kan het college dit beleid nog eens goed onder de loep nemen en ook de gesprekken hierover aangaan met organisaties en bedrijven?

• Participatie

Participatie hebben wij hoog in het vaandel staan, in de zin dat we graag willen dat onze inwoners betrokken blijven en andersom – dat wij als politiek ook aangehaakt blijven op wat er speelt in de samenleving. Zo heeft onze fractie zich samen met de fractie van Gorcum Actief hard gemaakt voor goede participatie rond het tracébesluit van de Waaldijk. Wij hebben begrepen dat daar nu ook weer wat ruimte ligt om de belangen van iedereen mee te nemen. Het lijkt ons goed als het college zich daar ook voor inspent.

Het vertrouwen van Gorcumers in de politiek is laag, bleek al tijdens de verkiezingen. Hoe kunnen we nu zo goed mogelijk luisteren naar de wensen van onze inwoners? Welke ideeën leven er nog meer? Zijn er dingen die wij over het hoofd zien, of mensen die zich om wat voor reden dan ook niet gehoord voelen? Ik wil dan ook afsluiten met een uitnodiging naar de stad en een motie die wij samen met de fracties van ChristenUnie/SGP en SP indienen, de motie 'Motiemarkt in Gorinchem'. Het komt erop neer dat wij, in navolging van andere steden, graag een motiemarkt in Gorinchem willen organiseren, waarbij raad en inwoners met elkaar in gesprek gaan omtrent ideeën die er leven om de stad beter te maken. Wij hopen hiermee een mooi middel in te kunnen zetten voor de raad en voor de stad, om zo de betrokkenheid naar elkaar en de stad te vergroten.

Hartelijk dank voor de aandacht.

Motie M10: Motiemarkt in Gorinchem

De raad van de gemeente Gorinchem,
in vergadering bijeen op donderdag 10 november 2022;
constaterende dat:

- er elders in het land diverse motiemarkten zijn georganiseerd en diverse gemeenten dat inmiddels jaarlijks organiseren;

overwegende dat:

- Gorinchem participatie hoog in het vaandel heeft staan en inwonersinitiatieven wil stimuleren;
- het goed is voor wederzijds begrip, als inwoners meer betrokken zijn bij de Gorcumse politiek, ook bij besluitvorming van de gemeenteraad;
- het van belang is dat inwoners breed betrokken worden en we op deze manier meer (andere) inwoners kunnen bereiken;
- samenwerking tussen inwoners en gemeente leidt tot onderlinge inspiratie en ervoor kan zorgen dat er nog creatiever en flexibeler wordt gedacht en geacteerd;
- direct contact tussen inwoners en raadsleden de vertegenwoordigende rol van raad versterkt met een instrument als een motiemarkt;
- ideeën van inwoners niet altijd geld hoeven te kosten en, in veel gevallen, zelfs kunnen helpen bezuinigingen - al dan niet op lange termijn - te realiseren;

stelt voor:

- een pilot motiemarkt, bij voorkeur fysiek maar eventueel -in combinatie met- online, in Gorinchem te faciliteren - zodat door raadsleden geadopteerde ideeën van inwoners ingediend kunnen worden als motie/amendement bij een speciale raadsavond of de perspectiefnota 2023;
- bij de ontwikkeling van de markt en het communicatieplan samen te werken met een vertegenwoordiging van de raad als partner aangaande inbreng, keuzes en opzet;
- de middelen te reserveren voor ontwikkeling en realisatie van de motiemarkt en de bijhorende communicatie, binnen het budget voor burgerparticipatie en burgerinitiatieven en indien daar de ruimte niet toereikend is - het resterende deel uit het budget voor onvoorziene uitgaven te halen.

De voorzitter: Dank u wel. Dan de heer De Pagter van ChristenUnie/SGP.

De heer De Pagter: Dank u wel, voorzitter. Gorinchem is en blijft een fantastische stad om te wonen, te werken en te verblijven. De stad groeit. Voor ChristenUnie/SGP is het belangrijk dat Gorinchem een stad met menselijke maat blijft. We geloven nog steeds in een stad waar het niet gaat om 'ik' maar om 'wij'. Voor Gorinchem is het credo van het coalitieakkoord dat we als raad de komende jaren zullen gebruiken als onze gids, met goede en gedegen plannen voor de stad. Juist in deze tijd van sterke polarisatie in politiek en samenleving willen we een verbindende factor zijn naar elkaar en naar de samenleving, niet voor onszelf maar voor de ander. Dit is een goed bijbels principe dat we als fractie graag nastreven. Wij zijn ook dankbaar dat dit ook doorklinkt in het huidige coalitieakkoord. Het nieuwe college is voortvarend aan de slag gegaan met diverse thema's en vraagstukken. Waar het nodig was, heeft het college daadkracht en lef getoond en actie ondernomen, waar het nodig was op het gebied van energie en andere crises die er in den lande zijn. Dit neemt niet weg dat er nog belangrijke dossiers liggen waar we kritisch moeten zijn op de inhoud.

In de afgelopen periode is door met lef kritische dossiers aan te pakken alvast een stukje van de zure appel genomen, om daar doorheen te bijten. De juiste keuzes worden op de juiste momenten gemaakt in overleg met het ambtelijk apparaat. Tactisch, kundig en een open benadering. Het eerlijke verhaal vertellen en met bijhorende realistische plannen komen in een tijd die vol staat van hectiek, waarin we moeten omgaan met de gevolgen van landelijk beleid op lokaal niveau met een diversiteit van uitdagingen. Dit college toont aan dat het kan en dat biedt ook vertrouwen voor de komende raadsperiode, waar nog diverse lastige dossiers wachten.

De begroting 2023 was, zoals gezegd, een beleidsarme begroting, in navolging van de perspectiefnota. Echter, de begroting is voor een deel alweer verrijkt vanuit het coalitieakkoord en we gaan verder met elkaar aan de slag door binnenkort samen te

werken aan een raadsagenda richting de nieuwe perspectiefnota. We zullen daarin keuzes moeten maken en zaken moeten gaan afwegen. Met betrekking tot dat nieuwe beleid zullen we kritisch moeten zijn voor wat betreft de financiering van nieuw beleid. Later deze maand komt de raad met de raadsagenda en de bijbehorende financieringsbehoefte. Vanuit onze fractie zien we hier erg naar uit, omdat we graag samen willen werken om met elkaar de juiste zaken tot stand te laten komen. Juist omdat het een coalitieakkoord op hoofdlijnen is, willen we aan de slag gaan en naar de uitvoering van belangrijke plannen voor onze stad. Daarvoor moeten we ook in kaart brengen welke financiering ervoor nodig is. Het coalitieakkoord is daarin realistisch en doelgericht. Ook hebben we al geplande investeringen staan waarvan de prijsstijgingen nog verwerkt moeten worden, wat een effect zal hebben op de investeringsruimte in de komende jaren. Dat is een belangrijk punt waar we naar uit moeten kijken. Daarnaast dienen we ook te sparen en geld te reserveren voor de vervanging van kapitaalgoederen, in navolging van de motie van Frank Barth in de vorige raadsperiode. We moeten sparen voor enkele miljoenen. Kortom, waar halen we het geld vandaan en hoe gaan we dat doen? Het is niet een luxe positie ondanks dat de begroting sluitend en positieve cijfers laat zien. Ik roep ons allen daarom op ervoor te waken om onszelf niet te rijk te rekenen.

Wanneer we kijken naar de ambities die er zijn, kunnen we ook Gorinchem Citymarketing benoemen, een aantrekkelijke en veilige stad. Gorinchem is niet voor niets de mooiste vestingstad van Nederland. Laten we dit ook zo houden door te investeren in de stad en de vesting. Het is nu momentum om gebruik te maken van dit predicaat en de toeristische aantrekkingskracht te benutten. Het gaat hierbij niet alleen om toeristen, maar zeker ook om de kansen te creëren en te benutten in samenwerking met lokale ondernemers. Daarnaast is het ook van belang dat onze eigen inwoners trots kunnen zijn op hun stad en genieten van alle faciliteiten en het moois dat Gorinchem te bieden heeft. Om dit alles te bereiken zijn we positief gestemd dat de eerder opgelegde taakstelling voor het bestuur van Citymarketing is teruggedraaid en dat zij zich toekomstbestendig kan maken.

Wat betreft participatie, een punt dat bij ons ook hoog op het vaandel staat, kijken we ook naar de aanpak van de Elzenhof, waarbij het Right to Challenge-principe is gebruikt. We zien dat er positieve resultaten zijn. Zo ook doen wij mee met de motie van de VVD inzake de motiemarkt, omdat we nog steeds vinden dat interactie tussen onze inwoners en de lokale politiek belangrijk is. We hebben positieve ervaringen van de afgelopen verkiezingen, toen we met z'n allen in onze jasjes op de Markt stonden, letterlijk. Mensen hebben ons benaderd en waren heel blij en positief gestemd over de veelkleurigheid van onze jasjes en dat we in de stad waren. Dus laten we daar vaker gebruik van maken.

Wat betreft de schulden en het investeringsplafond: we vinden als fractie dat we ons moeten houden aan de afspraken omtrent het investeringsplafond. Deze afspraken zijn niet voor niets gemaakt. Ze zijn gericht op de realisatie van een gezonde financiële huishouding en veerkracht die nodig is in moeilijke tijden en daarnaast ook gericht is op continuïteit. We moeten daarom zuinig met de budgetten omgaan en als goed rentmeester een gedegen langetermijnvisie hebben en blijven ontwikkelen. De huidige crises roepen op om direct keuzes te maken, maar we mogen de lange termijn daarbij niet uit het oog verliezen. Regeren is immers vooruitzien.

Daarnaast mogen we ook als een goed rentmeester met de budgetten omgaan en verantwoord investeren, om te kijken hoe we de samenleving verder kunnen laten groeien

en er daarbij voor te zorgen dat niemand achterblijft, er tussenuit valt, of achterop raakt. Of het nu gaat om ondernemers, sociale partners, inwoners, of stichtingen: met elkaar vormen we de samenleving van Gorinchem.. We hebben oog voor elkaar en zorgen voor elkaar, dat moet onze norm zijn.

Wij zien het als doelstelling om de gemeentelijke schulden niet te veel te laten oplopen, volgens de afspraken die we gemaakt hebben en zoals ze beschreven zijn.. Na de piek in 2026, en liefst eerder, moet de weg terug naar beneden worden ingezet. We willen graag aansturen op een duikvlucht in plaats van een boemelgangetje. De langetermijnvisie is gericht op sparen en voldoende reserveringen aan te leggen voor geplande en nieuwe investeringen. Daarbij zijn financieel en tactisch inzicht nodig en goed doordachte financiële besluitvorming.

Wat betreft de armoedeaanpak en de verhoging van de inkomensgrens voor het minimabeleid: dit is ook voortvarend aangepakt. Ook de gevolgen van de explosief gestegen prijzen voor energie en de inflatie zijn adequaat aangepakt door de meest kwetsbaren in onze samenleving te compenseren door de energietoeslag en het verruimen van de inkomensgrens naar 130% van de bijstandsnorm, de zojuist aangenomen motie van onze collega's van D66. Hierdoor kan een grote groep inwoners een extra steun in de rug krijgen. Binnen Gorinchem is reeds veel mogelijk om kwetsbare inwoners in financiële nood te ondersteunen. Echter, in sommige gevallen is urgentie nodig. De al aanwezige infrastructuur volstaat in sommige gevallen niet, waardoor urgentie niet geleverd kan worden en de betrokkene niet in aanmerking komt voor ondersteuning. In diverse steden in het land zijn er goede ervaringen met Stichting Urgente Noden. Daarvoor dienen wij graag een motie in, die breed wordt gedragen. We dienen hem in met de PvdA, SP, CDA, Democraten Gorinchem en D66. De motie roept op om te verkennen of de Stichting Urgente Noden van toegevoegde waarde kan zijn in Gorinchem. Het gaat daarbij om het snel kunnen verstrekken van veelal een kleine gift, of een kleine lening. Dat snelle schakelen blijkt te fungeren als Haarlemmerolie. Ook in Gorinchem zou de Stichting Urgente Noden van toegevoegde waarde kunnen zijn.

De fractie van ChristenUnie/SGP staat achter veilige en snelle fietsverbindingen. Gorinchem is een prima fietsstad qua oppervlakte. In die zin is het niet nodig om met de auto kriskras door Gorinchem te rijden. Echter, de stad mag de fietser wat meer verleiden om daadwerkelijk de fiets te pakken en ook veilig te kunnen fietsen. Prachtig dat we grote ambities hebben, maar laten we zeker oog hebben voor wat er is en dat onderhouden. Investeren en onderhoud van fietspaden in Gorinchem zijn nodig. Op menig fietspad in de gehele stad is achterstallig onderhoud te constateren, wat leidt tot onveilige situaties. Graag willen wij het college vragen om een toezegging voor het onderhoud van de fietspaden. Een voorbeeld is het fietspad, of fietsdijk, tussen Wijdschild en Gorinchem-Oost. Als je daar midden in de nacht fietst, moet je bijna slalommen om de kuilen om niet van de dijk af te rijden.

Klimaatneutraal is de norm. Ook voor het klimaat willen we ons hard maken. Wij zien het als een belangrijke taak om goed voor de aarde te zorgen, om het rentmeesterschap zoals genoemd in de Bijbel vorm te geven. Het rentmeesterschap dat hier bedoeld wordt is niet gericht op winstmaximalisatie en uitputting, nee: het is gericht op het zorgvuldig omgaan met en grenzen te stellen aan je eigen belang en eerst na te denken over en aan een ander. Kortom, we leven, ondernemen en maken gebruik van grondstoffen niet alleen

voor onszelf, maar we houden rekening met en zorgen voor elkaar. Daarom streven we ook naar groene en schone straten, groene wijken, gezonde lucht, schone energie, een circulaire economie, duurzaam openbaar vervoer en de afname van het gebruik van energie. Zo gaan we de komende raadsperiode inzetten op een lokaal isolatieakkoord, om zo snel mogelijk het energieverbruik terug te dringen. Heel concreet: op korte termijn willen we werken aan een gezonde en schone lucht. Als ChristenUnie/SGP hechten we belang aan een groene en gezonde leefomgeving. Om die reden dienen we graag samen met Gorcum Actief een motie in om tot verbetering van de luchtkwaliteit te komen. Mevrouw Hamann zal die straks verder toelichten en verwoorden.

Onderwijs en bedrijfsleven is ook een belangrijk punt voor onze fractie. We staan komende jaren voor forse investeringen in onderwijsvastgoed. Het drukt zwaar op onze gemeentelijke begroting dat Gorinchem een zeer grote regiofunctie heeft wat betreft onderwijs. Het is ook niet voor niks dat ons college en onze landelijk werkende partijen – samen met vergelijkbare gemeenten – lobbyen voor voldoende budget om kwalitatief goede en gezonde huisvesting voor onze onderwijsinstellingen te blijven borgen.

Vanuit de bespreking van de perspectiefnota is er nog een los eindje, namelijk een amendement dat is aangehouden om enkele verhuisbewegingen en investeringen nog eens goed tegen het licht te houden.

De voorzitter: U bent al wat over uw spreektijd heen. Misschien kunt u het iets compacter maken?

De heer De Pagter: Ik ben bijna aan het eind.

Daaronder ook zeker het I-lab, dat nu —inhuizend bij het Da Vinci - wat op stoom begint te komen. Het is mooi om te horen dat scholen / schoolklassen gebruikmaken van het I-lab. Toch verwachten wij nog veel meer van het I-lab. Het moet niet alleen een leuke incidentele lesomgeving zijn voor scholen, maar een broedplaats, een marktplaats, waar bedrijven en studenten samen werken om tot echte innovaties te komen.

Namens mijn fractie verzoek ik het college om een inhoudelijke evaluatie over het eerste jaar van het I-lab en zicht op de ontwikkeling voor het tweede jaar, zodat wij als raad ook meegenomen worden in de dynamiek hieromheen en voldoende het gevoel hebben dat de lat inderdaad zo hoog ligt zoals wij dat voor ons zien. Kan het college ons een evaluatie van het I-lab toezeggen?

Tot slot willen we het college, de raad en de ambtelijke organisatie wijsheid en Gods zegen toewensen voor het komende jaar. Laten we met elkaar optrekken voor het groter goed van onze stad en samenleving.

Motie M11: Stichting Urgente Noden Gorinchem

De raad van de gemeente Gorinchem,
in vergadering bijeen op donderdag 10 november 2022;
roept het college op om een uitgebreide verkenning te doen met stakeholders naar haalbaarheid van de opstart van een Stichting Urgente Noden (SUN) in Gorinchem.

Motie M12: Frisse wind door Gorinchem

De raad van de gemeente Gorinchem,
in vergadering bijeen op donderdag 10 november 2022;
stelt voor:

- 1) dit najaar (2022) adviezen voor houtstook te communiceren aan inwoners via de gebruikelijke media;

- 2) op de website van de gemeente een linkje te plaatsen van de RIVM Stookwijzer en het Stookalert;
- 3) als gemeente Gorinchem aansluiting te zoeken bij het Schone luchtakkoord. www.schoneluchtakkoord.nl;
- 4) binnen dit akkoord actie te ondernemen gericht op verbeteren van de lokale situatie;
- 5) in afstemming met de omgevingsdienst tot een periodieke monitoring van luchtkwaliteit te komen, gebaseerd op WHO-normen.

De voorzitter: Dank u wel. Dan mevrouw Hamann, Gorcum Actief.

Mevrouw Hamann: Dank u voorzitter. Het is alweer volop herfst en we komen misschien wel in zwaar weer. Maar het goede nieuws is: zaterdag komt Sinterklaas! Er is mooi weer voorspeld, dus de intocht zal weer een druk en kleurrijk spektakel worden in de Lingehaven. Wij realiseren ons na de coronajaren dat het helemaal niet vanzelfsprekend is dat er een intocht voor Sint Nicolaas wordt georganiseerd. Dat doet namelijk nu een nieuwe stichting, een groep vrijwilligers die zich afgelopen jaar enorm heeft ingespannen dit te organiseren. Dus het feest kan wel doorgaan. En wat is dan mooier dan daar met een drone een leuke film van te maken? Een drone boven de Lingehaven, niet boven de mensen hoor! Voorzitter, waarom mag dat niet? Waarom niet dit kleine kersje op de taart?

Juist nu het zware weer dreigt in veel sectoren, moeten we extra blij zijn met alles wat wél lukt om de komende winter goed door te komen en toch ook warmte te beleven. Naast de Sinterklaasintocht ook een Winterfestijn, mede dankzij sponsoring. Veel dank daarvoor, maar gaat dit ondanks de energiecrisis volgens programma allemaal gewoon door? Dezelfde vraag stellen wij met betrekking tot sfeerverlichting gedurende de wintermaanden. In veel gemeenten wordt immers nu door de energiecrisis op sfeerverlichting bezuinigd.

Na de corona-lockdowns denken wij ook aan warmte en belangstelling voor elkaar en voor de eigen leefomgeving in de wijken. Vroeger hadden we daarvoor contact met klankbordgroepen, maar die zijn er niet meer. Gorcum Actief is een warm voorstander van wijkgericht werken en het zou goed zijn als groepjes initiatiefnemers ook over een budget kunnen beschikken. Concreet gezamenlijk zaken aanpakken die in bepaalde wijken of buurten spelen. Wij zijn daarom mede-indiener van de motie van Stadsbelang De Buurt Bestuurt en horen graag van de wethouder wat hij daarvan vindt.

Eén van de hoofdthema's bij wijkgericht werken is de publieke ruimte, groenonderhoud, klimaatadaptatie, hittestress enzovoort. Anderen hebben ook duurzaamheid genoemd; wij sluiten ons daar graag bij aan. Na de afgelopen hete en droge zomer kan iedereen daarover meepraten. De grote hoosbuien zullen vast nog wel komen. Kan de wethouder aangeven hoe we ervoor staan met betrekking tot vergroening en klimaatadaptatie?

Schoon, heel en veilig heeft ook betrekking op de luchtkwaliteit. Het verkeer dendert onverminderd voort over de Rijkswegen waartussen onze stad is ingeklemd. Fijnstof dwarrelt als een fall-out over ons heen, veelal ongemerkt. Wat we wel merken dit najaar is de toename van houtstook. Door de energiecrisis porren we graag de kachel of openhaard even op. Lekker warm. Heel begrijpelijk, maar hebben de stokers wel altijd in de gaten dat laaghangende rook niet alleen hinderlijk voor de buurt kan zijn, maar ook ongezond is en voor mensen met een longaandoening zelfs 'killing'? Inwoners hierop attenderen middels voorlichting kan misschien al wel helpen. En wij zouden ook graag

eens monitoren of de lucht in Gorinchem echt zo vervuild is als het lijkt. We dienen hiervoor samen met ChristenUnie de motie Schone Lucht in.

Voorzitter. Als zwaar weer dreigt en recessie op de deur klopt, is het zaak om als overheid te helpen met investeren. In de vorige raadsperiode hebben we uitgebreid gesproken over de omvorming van het kernwinkelgebied naar een Warenhuis van de Stad. Voor zover wij weten was dat ook financieel rond, maar dat is nu niet als zodanig in de boeken opgenomen. Wij zijn daarom mede-initiatiefnemer van het amendement om dat recht te zetten en we zien uit naar een goede samenwerking om de binnenstad te upgraden; de 'Allermooiste Vestingstad van Nederland' waardig. Klimaatadaptatie en vergroening horen daar wat ons betreft bij.

Inflatie en energiecrisis slaan hard toe bij inwoners én bedrijven. We hebben al maatregelen getroffen om energiearmoede te verlichten. Mensen met voldoende inkomen hebben waarschijnlijk niets te vrezen, maar 'de onderkant van de maatschappij' zoals het genoemd wordt, zit in de gevarezone. We kunnen helpen als het gaat om zelfredzaamheid en weerbaarheid. Wij steunen daarom sowieso de motie 'Stichting Urgente Noden' van ChristenUnie/SGP.

De situatie is anders bij winkeliers. Sommige branches, zoals bakkerijen, slagerijen, stomerijen, zien hun kosten soms verdrievoudigen of meer, afhankelijk van het energiecontract dat je hebt. De regering schiet te hulp, eerst pas in april, maar nu horen we weer andere berichten uit Den Haag, maar vast zeker na de winter. We hebben geen zicht op de huidige situatie bij het midden- en kleinbedrijf. Sommige winkels sluiten, andere gaan failliet, en bij weer andere is er niets aan de hand. We dienen daarom samen met VVD en Stadsbelang een motie in om in de stad eens te gaan inventariseren wat de problemen zijn en daar eventueel middels maatwerk iets aan te doen. Tijdens de coronajaren was er een soort 'tussen wal en schip-regeling'. Misschien is er nu weer zoiets mogelijk, maar ga eerst maar eens praten met de winkeliers. Een kleine rondgang van Gorcum Actief leerde al dat de één echt heel zwaar in de problemen zit en sluiting dreigt, maar voor de ander is de situatie weer helemaal niet zo moeilijk. Bij herinrichting van de binnenstad is het zaak een goed en gevarieerd winkelaanbod te hebben. En in de wijken zijn winkels ook voorzieningen, van belang voor de leefbaarheid in de wijken.

Ten slotte, voorzitter, willen wij iets zeggen over de begroting 2023, want daarvoor zijn we tenslotte met z'n allen hier. Een heel goed leesbaar document. Complimenten daarvoor. En financieel gezien robuust. Ziet er goed uit, daar zijn we blij mee. Toch maken we ons zorgen. Gorinchem is namelijk een van de allerkleinste gemeenten in Nederland, maar we hebben de ambities en een schuldenlast van een grote gemeente. De schuld bedraagt nu 100 miljoen, de investeringen die gepland staan kosten ook nog eens 100 miljoen. Dat mag je niet zomaar optellen, weet ik wel, maar het geeft wel aan dat we nogal wat van plan zijn. Zonder tegenvallers, heb ik te horen gekregen, loopt de schuld op tot 185 miljoen in 2025. Daarom hebben we een investeringsplafond van 5 miljoen per jaar met 'vreemd vermogen'. Voor 'eigen beleid', of als we een keer wat anders willen, onverwachte zaken, moeten we putten uit begrotingssaldi. Dat kan nog best veel zijn, blijkt uit wat er bespaard is de afgelopen jaren. Maar goed, in die jaren is immers niks uitgevoerd. Die tijd komt nú. Er staat een datum gepland (ik meen 22 november) voor de gemeenteraad om te prioriteren en te temporiseren. In dat licht hebben wij de Visie van de Stad, GO32, eens even uit de kast gepakt. Deze visie was de basis van de vorige coalitie.

Een van de hoofddoelen was en is om als gemeente te groeien naar 40.000 inwoners. Maar dan zijn we nog steeds een van de kleinste gemeenten van Nederland, die onmogelijk een voorzieningenniveau voor 130.000 inwoners in de lucht kan houden.. We moeten dus nadenken over waar we naartoe willen met onze gemeente in de toekomst. Het is in dat licht ook van het grootste belang een financieel gezonde gemeente te blijven; alleen dan kunnen wij en onze inwoners ook zelf over onze toekomst beslissen. Die discussie willen wij graag met de raad en de stad aangaan.

De rekenkamer heeft in het verleden aangegeven dat wij, als raad, meer grip moeten krijgen op de financiën. Dat lukt voor een deel met het investeringsplafond. Maar door rentestijgingen en inflatie, gecombineerd met de investeringen die nu gepland staan, pleiten wij voor ook nog een schuldenplafond, dat we als raad jaarlijks vaststellen, een soort bovengrens voor de schulden, van: tot hier en niet verder; dat kunnen we nog lenen om gezond te blijven als gemeente. Zo houden wij als gemeenteraad grip op onze eigen financiële situatie en dus ook op de toekomst van onze gemeente. We dienen hiervoor een motie in en hopen hierover eens te kunnen praten met elkaar. Zie dit als een eerste aanzet daartoe. De motie roept op om voortaan jaarlijks een schuldenplafond vast te stellen en om geen voorschot te nemen van eventuele winsten uit toekomstige jaarrekeningen. Ook daar kunnen we over praten.

Voorzitter. We begonnen met Sinterklaas en eindigen daar eigenlijk ook een beetje mee. De gemeente kan en mag tenslotte niet op de stoel van deze goedheiligman gaan zitten. Dank u wel.

Motie M13: Help kleine ondernemers de winter door

De raad van de gemeente Gorinchem,
in vergadering bijeen op donderdag 10 november 2022;
stelt voor:

op korte termijn te inventariseren welke lokale winkeliers een acuut probleem hebben met de energierekening en te onderzoeken of middels maatwerk ondersteuning kan worden geboden.

Motie M14: Grip op schuldpositie

De raad van de gemeente Gorinchem,
in vergadering bijeen op donderdag 10 november 2022;
stelt het college voor:

jaarlijks bij de perspectiefnota een schuldenplafond voor te leggen aan de raad en te verantwoorden dat de schuldpositie houdbaar is voor de toekomst.

De voorzitter: Dank u wel. Dan de heer Tekir van D66.

De heer Tekir: Voorzitter, dank u wel. Hoewel het besef niet altijd doordringt, leven we in een tijd van opeenvolgende crises. De coronacrisis is nog maar net achter de rug en met de oorlog in Oekraïne verkeren we al in een volgende humanitaire crisis. En zoals iedere oorlog, leidt ook deze tot een vluchtelingencrisis. Maar ook een energiecrisis. En die gaat weer hand in hand met de inflatiecrisis, die de koopkracht van veel mensen flink onder druk zet. Armoede is weer aan de orde van de dag. En dan heb ik de wooncrisis en de klimaatcrisis nog niets eens genoemd. Het moge duidelijk zijn dat de begroting die nu voorligt in het licht van al deze onzekere én ongrijpbare ontwikkelingen is opgesteld. Dat is uitdagend en vraagt om een ware balanceeract.

Die balanceeract wordt het meest zichtbaar bij de financiële keuzes die in deze begroting worden gemaakt. Er is daarbij één uitgangspunt, dat min of meer randvoorwaardelijk is

voor de gemaakte keuzes: namelijk, het investeringsplafond van 5 miljoen euro per jaar. De fractie van D66 vindt het niet alleen verantwoord, maar ook dapper om hieraan vast te blijven houden. Dat dit investeringsplafond vervolgens via een omweg wordt opgerekt, door aanvullend 4 miljoen euro uit de algemene reserve in te zetten, kan de fractie van D66 alleen maar toejuichen. Het benutten van de extra ruimte in het weerstandsvermogen is iets waar D66 al sinds jaar en dag om vraagt. Natuurlijk wordt het daarmee balanceren op een dun koord, maar daarmee ontstaat wel de investeringsruimte die de stad verder brengt.

Er zijn overigens ook kanttekeningen te maken bij die financiële keuzes. Zo roept D66 het college op om terughoudend te zijn met de inzet van toekomstige begrotingssaldi. En ik ben blij dat wij niet de enige fractie zijn die daartoe oproept – Gorcum Actief ook. We leggen namelijk nu al een claim van 3,2 miljoen euro op het begrotingsresultaat van 2024: een begrotingsjaar dat zich nota bene nog moet aandienen. De onzekerheid waarin we leven vraagt om behoedzaamheid met toekomstige resultaten. We weten immers niet in welke crisis we nog terecht zullen komen – om de tijdsgeest waarin we leven nog maar even in herinnering te brengen.

Een andere kanttekening is het renterisico, dat door de almaar stijgende rente nóg nadrukkelijker in beeld komt. Op dit moment varen we met een rentebudget van 2,6 miljoen euro scherp aan de wind, maar dat moet wel zo blijven. In dat licht geeft de ongekend hoge begrotingsruimte een ietwat misleidend beeld, want de rentekosten kunnen ineens omhoog schieten en daarmee een flink beslag leggen op de begrotingsruimte. De tijd waarin geld lenen goedkoop was, ligt simpelweg achter ons.

Een externe factor die ik in dit kader niet ongenoemd wil laten, voorzitter, is de factor Rijksoverheid. Net zoals in de coronacrisis zien we ook nu dat de Rijksoverheid de portemonnee flink opentrekt en inwoners, ondernemers maar ook lokale overheden ruimschoots compenseert voor de geleden schade. Deze week nog is bekend gemaakt dat de energieregeling voor ondernemers wordt verruimd. Oftewel, zonder het ongekend hoge steunpakket van dit kabinet van 23,5 miljard euro had deze begroting vandaag simpelweg niet gepresenteerd kunnen worden, niet met deze keuzes althans. De eerlijkheid gebiedt ons dat ook te constateren en te erkennen.

Dan voorzitter, kom ik toe aan de inhoudelijke beschouwing van de begroting – die natuurlijk minstens zo interessant is als de financiën, ook hier weer in het licht van een opeenstapeling van crises. Wij zien het als onze plicht om daar waar we kunnen de pijn voor onze inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners te verlichten. En zoals gebruikelijk doen we dat met enkele moties en vandaag ook met een amendement.

Laten we met de ondernemers beginnen. Zoals u weet, ligt er al geruime tijd een plan op de plank om de Gorcumse binnenstad te presenteren als een warenhuis. Gorcumse ondernemers, die het al zwaar te verduren hebben gehad in de coronacrisis, staan te popelen om hiermee aan de slag te gaan. Een plan om de binnenstad een upgrade te geven, die ook passend is bij de mooiste vestingstad van Nederland. Voor de zomer heeft D66 hier al een motie over ingediend, die toen is ontraden omdat dit bedrag toch al in de begroting opgenomen zou worden. Nu dat niet het geval blijkt, zien we ons genoodzaakt om met een herstelactie alsnog de benodigde bijdrage van anderhalve ton te reserveren. Daartoe dient D66 samen met de VVD, CDA, Stadsbelang en Gorcum Actief een amendement in.

Overigens, ook dat moet gezegd worden: het verdient alle lof dat Hartje Gorkum haar deel van het huiswerk heeft gedaan, door zelf ook middelen te reserveren op de BIZ-begroting. Daarmee is een mooie basis gelegd voor deze publiek-private samenwerking. Voorzitter. Van de lokale economie naar mobiliteit. Als er één beleidsdomein is waar de plannen voor het oprapen liggen, dan is het mobiliteit wel. Zo hebben we al enige tijd een lijst met top-10 fietsknelpunten: concrete locaties waar fietsers dagelijks last van ondervinden en in onveilige situaties terechtkomen. Dat verdient prioriteit, zou je denken. In de begroting lezen we hierover dat we in 2023 op zoek gaan naar een strategie en financiële middelen om de fietsknelpunten stap voor stap aan te pakken. Dit vinden wij eerlijk gezegd wat mager, voorzitter. Daarom de vraag aan het college: bent u het met ons eens dat de top-10 fietsknelpunten in 2023 met prioriteit aangepakt zouden moeten worden?

Dan, voorzitter, fietsen we door naar De Nieuwe Doelen. En laat ik meteen met de deur in huis vallen. Wij vragen ons echt af of die Europese aanbesteding een succes gaat worden om tot een toekomstbestendig podium te komen. Het voelt heel erg als iets met een kanon en een mug. Op onze vraag of ook subsidieverstrekking is overwogen, komt het college niet verder dan dat er al is besloten voor een Europese aanbesteding. Dat stelt ons eerlijk gezegd nog niet gerust. Zo ongeveer overal in het land worden theaterexploitanten gesubsidieerd, maar wij in Gorinchem blijven stug volhouden dat we Europees moeten aanbesteden. Voor de bouw van het gebouw zou je dat best kunnen doen, maar toch niet voor de exploitatie? Alsof iemand uit Polen straks naar Gorkum komt om ons theater te runnen! D66 had gehoopt dat de verbreding van locaties ook op dit punt tot een heroverweging zou leiden. We hopen dat dit er allemaal niet toe leidt dat het groot podium op de lange baan wordt geschoven en dat Gorkumse talenten elders hun heil moeten zoeken.

Over Gorkumse talenten gesproken: Door de almaar dalende koopkracht, komt het helaas steeds vaker voor dat kinderen uit gezinnen met een middeninkomen in de knel komen, bijvoorbeeld wanneer ouders geen geld meer hebben voor de contributie van de sportvereniging of voor een culturele activiteit. Deze signalen kregen wij voor het eerst bij een plaatselijke voetbalvereniging, die opvallend veel leden zag vertrekken na een verhoging van de contributie met slechts enkele euro's. Voor D66 is de kansongelijkheid die hierdoor ontstaat onwenselijk. Daarom vragen we om een verkenning naar maatregelen om te voorkomen dat kinderen van ouders met een middeninkomen niet meer kunnen deelnemen aan sport en culturele activiteiten. Een concreet idee daarbij is een eventuele aansluiting bij het Jeugdfonds voor Sport en Cultuur. De betreffende motie is reeds rondgestuurd en de PvdA dient deze met D66 mede in.

In dat kader zijn we trouwens ook benieuwd naar de uitvoering van de motie om een energienoodfonds in te stellen voor sociale ontmoetingsplaatsen, zoals buurthuizen maar ook sportverenigingen en culturele partijen. In de motie werd gevraagd om bij voorkeur voor de begrotingsraad de raad te informeren. We zijn daarom benieuwd naar de stand van zaken.

Ook zijn we benieuwd of er inmiddels zicht is op de uitputting van de bestemmingsreserve die is ingesteld voor de energierekening van SGS. Is daar al iets over bekend?

Dan de wooncrisis, voorzitter. Voor D66 één van de meest urgente opgaven voor de komende jaren. Daarom zijn we continu op zoek naar mogelijkheden om woonruimte te creëren. En we zien gelukkig dat daar raadsbreed ook aandacht voor is. Zo dienen we de motie om startersleningen aantrekkelijker te maken van Democraten Gorinchem mede in. Een niet meer dan logische stap om die extra starterslening van 25.000 euro aan de man te brengen, of aan de vrouw. Maar om die leningen daadwerkelijk te kunnen verstrekken, moet er ook voldoende woningaanbod zijn. En daar loopt het vaak spaak in een compacte stad als Gorinchem. Dat vraagt wat D66 betreft om nieuwe initiatieven, initiatieven waarmee we onze neuk uitsteken. Nu de verkenningen naar nieuwbouwlocaties elders in Gorinchem zijn afgerond, denk aan de Vleugels van de Stad, is de tijd rijp om ook het potentieel op Gorinchem-Noord te verkennen. De gemeente Gorinchem heeft daar nog de nodige uitbreidingsruimte. In de motie die reeds is rondgestuurd, verzoeken wij om deze verkenning nadrukkelijk in gezamenlijkheid op te pakken met de gemeente Molenlanden. Het zou een win-win kunnen opleveren als beide gemeenten daar kansen voor woningbouw zien en de krachten bundelen om dat te realiseren.

Mevrouw Hamann: Voorzitter, misschien mag ik een verduidelijkingsvraag stellen?

De voorzitter: Mevrouw Hamann.

Mevrouw Hamann: Welk deel van Gorinchem-Noord bedoelt de heer Tekir, het deel waar wij een bedrijventerrein gepland hebben?

De heer Tekir: Nee, zeker niet. Waar u aan kunt denken, is bijvoorbeeld de oostzijde van de Vlietskade, om daar maar eens te beginnen.

Mevrouw Hamann: Tegenover de begraafplaats, waar eerst het station was gepland?

De heer Tekir: Ja, en nu niet meer, dus daar zou nog een verkenning op kunnen plaatsvinden.

Mevrouw Hamann: Die locatie is dus bekend. Dank u wel.

De heer Tekir: U vroeg waar ik aan denk, en dat is een locatie waaraan ik denk om de verkenning mee te starten. Maar dat is helemaal aan het college. We zijn vooral benieuwd naar de uitkomsten van een dergelijke verkenning, omdat er misschien ook andere mogelijkheden zijn, die wij nu niet zien. Wij vinden een dergelijke verkenning oprecht kansrijk, omdat de grens die daar loopt met de gemeente Molenlanden echt de kans biedt om samen op te trekken. Gorinchem is niet de enige gemeente met woningnood, ook in de gemeente Molenlanden bestaan daar ideeën voor, dus waarom niet samen optrekken? Tot slot, voorzitter, een project dat al enige tijd in de steigers zit: de gastvrije Waaldijk. Ik weet niet of het iedereen wat zegt, maar de gastvrije Waaldijk is al enkele keren in deze raad besproken en wij voelen ons genooddaakt om dat nog een keer te doen. Het is op zich een treffende naam voor de herinrichting van het 80 kilometer lange tracé dat deels in Gorinchem ligt. Ik weet dat de voorzitter dagelijks uitkijkt op het Gorcumse deel van de Waaldijk-

De voorzitter: Ja, ik word daar dagdagelijks mee geconfronteerd, maar alles voor de goede zaak!

De heer Tekir: Zo is dat. De Dalemse dijk en de Merwededijk om precies te zijn, het deel van dat 80 km lange tracé dat in Gorinchem valt. Hoewel het plan inmiddels is goedgekeurd door betrokken gemeenten, waaronder dus ook Gorinchem, is de discussie erover helaas nog niet ten einde. U hebt er afgelopen week ook een artikel over kunnen lezen in het AD. Veel participanten zijn teleurgesteld over de uitkomst. Ze vrezen voor een uniforme brede dijkweg, met ruim baan voor autoverkeer, terwijl de dijk gastvrij zou zijn voor fietsers en voetgangers. Maar er is ook een lichtpunt in deze discussie. De inzet van al die participanten heeft er namelijk toe geleid dat gemeenten lokaal maatwerk mogen toepassen. Daarbij is gemeenten zelfs geadviseerd om de mogelijkheden te onderzoeken voor terugdringing van gemotoriseerd verkeer. Volgens veel betrokkenen, bewoners en gebruikers van de dijk, kan dat met simpele aanpassingen, zoals visuele markeringen. Het plan hoeft echt niet helemaal ondersteboven. D66 verzoekt het college daarom om de mogelijkheid van lokaal maatwerk optimaal te benutten en daarvoor in overleg te treden met de betrokkenen, in de hoop dat we daarmee het Gorcums deel van de Waaldiijk gastvrij kunnen inrichten en het vertrouwen van onze eigen inwoners kunnen terugwinnen.

Over het vertrouwen van die inwoners gesproken: het idee van Buurt Bestuurt, een werkwijze waarbij inwoners zelf bepalen wat er in hun buurt aangepakt moet worden, spreekt D66 zeer aan. Daarom dienen we de motie hiertoe van Stadsbelang en Gorcum Actief mee in. Het strookt bovendien ook met de handreiking die wij voor de zomer hebben gedaan aan Gorcum Actief om met ons mee te denken over het verstevigen van de klankbordgroepen. Wij hopen dat de inwonerscomités volgens het principe van Buurt Bestuurt ook een beperkt werkbudget meekrijgen om praktische zaken zelf snel te regelen. We zijn benieuwd hoe het college hiertegen aankijkt bij een eventuele uitvoering van de motie.

Tot zover de eerste termijn van D66, voorzitter. Dank u wel.

Amendement A1: Gorcumse binnenstad als warenhuis

De raad van de gemeente Gorinchem,
in vergadering bijeen op donderdag 10 november 2022;
behandelend de begroting 2023;
stelt voor het voorliggende voorstel als volgt te amenderen:

7. Het plan van Hartje Gorkum om de binnenstad als één warenhuis te presenteren financieel mede mogelijk te maken en hiervoor:
 - een bestemmingsreserve te vormen t.h.v. € 150.000;
 - dekking hiervoor in eerste instantie te zoeken binnen programma Economie (begrotingsjaar 2022) en anders ten laste te brengen van het begrotingssaldo 2023;
 - deze reserve in te zetten als bijdrage vanuit de gemeente Gorinchem om het 5-jarenplan van Hartje Gorkum op te kunnen starten;
 - naast deze gemeentelijke bijdrage dragen de ondernemers zelf ook bij aan het plan met middelen die reeds zijn gereserveerd op de BIZ-begroting

Motie M15: Ondersteuning kinderen van ouders met middeninkomens bij sport- en cultuuractiviteiten

De raad van de gemeente Gorinchem,
in vergadering bijeen op donderdag 10 november 2022;
verzoekt het college van burgemeester en wethouders:

- te verkennen welke maatregelen getroffen kunnen worden om te voorkomen dat kinderen van ouders met een middeninkomen niet meer kunnen deelnemen aan sport en culturele activiteiten;
- te verkennen of een aansluiting bij het Jeugdfonds Sport en Cultuur in dat kader een waardevol instrument is;
- over de (financiële) resultaten van de verkenning(en) te rapporteren aan de raad.

Motie M16: Verken mogelijkheden voor woningbouw op Gorinchem-Noord

De raad van de gemeente Gorinchem,
in vergadering bijeen op donderdag 10 november 2022;
verzoekt het college van burgemeester en wethouders:

- de mogelijkheden voor woningbouw te verkennen op Gorinchem-Noord;
- dit in nauw overleg te doen met de gemeente Molenlanden, vanwege de gemeentegrens en eventuele gezamenlijke woningbouwontwikkeling;
- hierover uiterlijk bij de perspectiefnota 2023 te rapporteren aan de gemeenteraad.

Motie M17: Maak Gorcums deel van de Waaldijk echt gastvrij

De raad van de gemeente Gorinchem,
in vergadering bijeen op donderdag 10 november 2022;
verzoekt het college van burgemeester en wethouders:

- de mogelijkheid om lokaal maatwerk binnen het concept 'Gastvrije Waaldijk' te benutten door het Gorcums deel (Dalemsedijk en Merwededijk) met enkele simpele aanpassingen gastvrij in te richten voor voetgangers en fietsers;
- hiervoor in overleg te treden met de betrokkenen vanuit o.a. de Klankbordgroep Oost die zich al geruime tijd inzetten voor dit project;
- hiervoor uiterlijk bij de perspectiefnota 2024 een voorstel te doen aan de gemeenteraad.

De voorzitter: Dank u wel. Dan mevrouw Van Oversteeg, CDA.

Mevrouw Van Oversteeg: Voorzitter. Het lezen van deze begroting deed ons soms denken aan de Donald Duck. Als een ware Dagobert Duck zien we wethouder Molengraaf in haar kluis vol munten en stapeltjes geld zitten. Eerst wordt er vooral veel geld verzameld, waarna we later gaan uitwerken wat we daarmee gaan uitvoeren. Degenen die het hardst riepen 'eerst beleid, dan geld' zitten hier nu in een andere rol. Soms is het zo dat je eerst geld nodig hebt om daarna met de uitwerking te komen. Het CDA heeft hier begrip voor, maar let wel: er ligt een solide basis om tot uitvoering over te gaan. Her en der heroverwegen is goed om aan te blijven sluiten op de actuele situatie, maar laten we de focus houden op de uitvoering en geen voornemens stapelen, of alles in de ijskast gaan zetten. We zien hier soms een zoekend college. Het CDA wil oproepen om in deze onzekere tijd, met zoveel gaande op het wereldtoneel, focus aan te brengen, leiderschap te tonen en te durven besturen op belangrijke thema's. Wees geen Willie Wortel die alles opnieuw gaat proberen uit te vinden, maar bouw voort.

Allereerst feliciteren we het college met de nette structureel en realistisch sluitende begroting. Veel dank en waardering ook voor de ambtelijke inspanningen om hiertoe te komen. De economische situatie wordt onzekerder en daarom zijn we blij dat er een koers wordt voorgesteld om, hoewel het geld tegen de plinten klotst, toch het investeringsplafond te behouden en aandacht te houden voor onze schuldenpositie. Zeker nu de rente stijgt, zien wij het belang van het verder afbouwen van onze schulden. Dit zorgt voor een toekomstbestendige gemeente, in onze woorden 'Voor een Gorinchem dat we door willen geven', of om in de sfeer te blijven, voor Kwik, Kwek en Kwak. Daarbij voorzien we nog flinke investeringen in bijvoorbeeld het zwembad en willen we nog het

oude belastingkantoor kopen. Hiervoor moeten we de komende jaren nog wel financiële ruimte hebben.

Hierna zullen wij ingaan op wat inhoudelijke thema's, waarbij we onze zorgen uiten over een aantal ontwikkelingen waar we als raad breed aandacht voor hebben.

Allereerst stedelijke ontwikkeling. Met alle ontwikkelingen in onze stad en de verbanden die daarbij lopen, is het toch prettig dat we hiervoor die reserve hebben. In deze begroting wordt hierop een eerste aanvraag gedaan. Precies hiervoor is de reserve naar mijn idee ontstaan. Fijn om te zien dat vrijwel de gehele coalitie, die destijds hiertegen nog een amendement indiende, inmiddels ook tot dit inzicht is gekomen. Het CDA is enthousiast over het plan om alle ontwikkelingen te programmeren en in samenhang te bezien. We zien dat hierbij ook de koppeling wordt gemaakt met de uitvoering van de Mobiliteitsvisie. Dat snappen we, maar laten we er wel voor waken dat we hierdoor geen vertraging oplopen of zaken gaan overdoen. Met de Mobiliteitsvisie ligt er een goede basis met unaniem politiek draagvlak.

Bij de Mobiliteitsvisie en het maatregelenpakket zien we ook hoe lang projecten van kop tot staart soms duren. De Banneweg, vorige periode eindelijk een begin mee gemaakt, we gaan binnenkort daarover besluiten en dan komt nog de uitvoering. Dan zijn we bijna tien jaar verder! Daarom: blijf als college vooral uitvoeren wat er ligt. Denk aan de top-10 fietsknelpunten. En over uitvoering gesproken: de realisatie van de uitbreiding Kweeklust is van de raadsagenda verdwenen. Wat is de nieuwe planning?

Maar naast uitvoeren: blijf ook nieuwe plannen ontwikkelen. In de vorige periode moesten we heel veel nieuwe visies en plannen ontwikkelen en vaststellen als raad, na jaren stilstand, met als gevolg dat we weinig in uitvoering konden brengen. Die fout moeten we niet nog eens maken. Een belangrijke ontwikkeling die we daarbij op de voet volgen is de herstructurering aan de Van Neercasselstraat. Ook die duurt al flink wat jaren. In de vorige periode dienden we de motie-Knarrenhof in, onder andere als kans voor deze locatie, maar na een raadsinformatiebrief van november vorig jaar is het alweer erg stil. Graag krijgen we meer zicht op het tijdspad, de wijze waarop we als raad worden meegenomen en hoe hierover wordt geparticipeerd. Ook vragen we aandacht voor een goede samenhang met aangrenzende ontwikkelingen in die buurt. Hoe wordt dat bewaakt en wie voert daarin de regie?

Nu we het toch over zaken hebben waar we al een tijd niks over hebben gehoord: vorig jaar tijdens de begrotingsbehandeling hebben we samen met de Partij van de Arbeid de motie 'Kostendelersnorm' ingediend, waardoor het delen van een woning door volwassenen met een bijstandsuitkering mogelijk wordt gemaakt, zonder beperking. Wat is de status hiervan, klopt het dat we hierover nog niets hebben gehoord?

Bij Stedelijke ontwikkeling hoort ook een duurzaam Gorinchem. We gaan hier natuurlijk niet het debat herhalen dat we drie weken geleden hebben gevoerd over de RES. Ligt er al een plan om de bedrijven mee te krijgen en hoe hebben ze gereageerd? Corbion en Vreugdenhil blijven grootverbruikers.

Afgelopen weekend stond een stevig stuk in het AD en Het Kontakt van onze Molenlandse burens die Gorinchem onbetrouwbaar noemen. Voorzitter, dit zijn woorden die we de afgelopen periode juist niet meer kregen na al het werk na het Berenschotrapport de afgelopen jaren. Zijn we weer terug bij af? Hoe duidt de wethouder deze uitspraken? En ook: hoe taxeert hij de woorden van wethouder Lock, waarbij de

toezegging is gedaan door ons, door Gorinchem, dat wij het windenergiegat zelf gaan vullen? Wanneer komt wethouder De Boer nu eindelijk met duidelijkheid over een nieuwe zoeklocatie? Of blijft hij als Zwarte Magica rook om zich heen toveren?

Dan cultuur. We zien dat de bieb weer moet wachten. Wanneer gaan we hierover eens een besluit nemen? Alweer een jaar geleden namen we als gemeenteraad unaniem een motie aan, maar de urgentie wordt blijkbaar niet gevoeld, en dat terwijl de bieb hier ook zelf hele goede ideeën bij heeft. Wij verwachten hierin een veel steviger sturing vanuit het college. Wanneer mogen we hier een concrete vervolgstap in verwachten? We vinden dit echt een gemiste kans van het college. Bovendien wekt het de indruk dat de gemeente haar maatschappelijke partners onvoldoende serieus neemt, al is het alleen al als gesprekspartner. Een ontwikkeling die we helaas vaker zien, maar daarover aan het eind meer.

Daarnaast zien we een ambitieuze planning voor De Nieuwe Doelen. U wenst dit jaar nog te starten met de aanbesteding, maar wordt daarin wel op pad gestuurd met een niet geïndexeerde investering. Wellicht waant u zich Guus Geluk, maar hoever denkt de wethouder cultuur te komen met 7 miljoen euro? Hoe kansrijk, of beter gezegd, kansloos is de aanbesteding op voorhand, nu we zien dat de kosten de pan uitstijgen? Hoe realistisch is dit voornemen, deze deadline van 2024 dan?

Ten slotte voorzitter, het belangrijkste punt van onze beschouwing is dat we vinden dat we de kracht van de samenleving beter moeten benutten. Dit komt bijvoorbeeld tot uiting in een goede en gezonde lokale economie waarin onze ondernemers kunnen floreren. Daarvoor zijn we al goed op weg en fijn dat die lijn wordt doorgezet. Naar ons idee kan het idee van Warenhuis Gorinchem nog wel een zetje gebruiken. Dat zijn we als gemeenteraad ook verplicht, nadat we hen in coronatijd vroegen om met een goed plan te komen waarin wij ook kunnen investeren. Raadsbreed willen we dat dit warenhuis slaagt, dan moeten we ook de financiële middelen zeker stellen. Daarom dienen we samen met D66 en VVD het amendement in om dit goed te verankeren.

De kracht van de samenleving komt ook naar voren in een gezond verenigingsleven. In Dalem gebeurt daarin iets heel moois. Een vereniging, in dit geval de festiviteitenvereniging, die de gemeente uitdaagt voor de Elzenhof. Zo uitnodigend het idee is, zo ontmoedigend is de rol die de gemeente hierin de afgelopen jaren heeft gespeeld. De samenwerking tussen de gemeente en een maatschappelijke partner als deze betrokken vereniging moet echt beter. Er wordt niet mét elkaar gepraat, maar óver elkaar. Het plan dat de vereniging heeft ingediend ligt al een hele tijd op de plank. En dan wordt er nu geld beschikbaar gesteld, 50.000 euro, maar het ingediende plan kostte meer dan een ton. Is het initiatief daarmee niet op voorhand kansloos? Om die reden dienen wij hiervoor een amendement in. Zo repareren we in ieder geval de financiële schade en draaien we het initiatief niet de nek om. Maar wel willen we een duidelijke reflectie zien van de wethouder op dit proces. Besef dat verenigingen door deze houding en gedrag ontmoedigd raken.

Voorzitter. Wij sluiten graag af met een presentje aan wethouder Molengraaf. Als onze Gorcumse Dagobert Duck hopen we dat ze zich in haar pakhuis heerlijk even kan verliezen in de Biljonairsclub, maar dat ze daarna gewoon weer naar buiten komt en haar beste beentje voorzet voor onze stad.

Amendement A2: Maak de festiviteitenvereniging Dalem het (Elzen)hof

De raad van de gemeente Gorinchem,
in vergadering bijeen op donderdag 10 november 2022;
stelt voor:

- in de begroting 2023 op pagina 9 het genoemde bedrag in de tabel onder 'Aanpak Elzenhof' te wijzigen van € 50.000 in € 120.000 en dit te dekken uit het begrotingssaldo;
- de tekst op pagina 10 onder het punt 5. 'Aanpak Elzenhof' aan te vullen met de tekst: 'de festiviteitenvereniging Dalem zal als belanghebbende worden betrokken bij de invulling van de ruimte rondom de vernieuwde Elzenhof om het een echt dorpsplein te laten worden';
- de overige teksten in de begroting 2023 aan te passen aan de strekking en inhoud van dit amendement.

De voorzitter: Dank u wel. Dan de heer Foppen van de SP.

De heer Foppen: Voorzitter, dank u wel. Allereerst zou ik kort willen zeggen dat ik het een bijzonder grote eer vind om vandaag na vier weken raadslidmaatschap de begrotingsbehandeling namens de SP te mogen doen.

Voorzitter, dan het inhoudelijke deel. Voor de SP is deze begroting een mooi moment om zowel vooruit te kijken als de huidige programma's te evalueren. Er is immers dit jaar een gloednieuw college aangetreden. Dit nieuwe college zal het bestaande beleid voortkomend uit de diverse opgestelde visiedocumenten correct uit moeten voeren. Tevens zal dit college compleet nieuw beleid moeten maken. En laat ik maar meteen voorstellen: ik heb er het volste vertrouwen in dat ze dat goed gaan doen.

Voorzitter. Toen de SP-fractie de begroting indook, kwam ze al snel tot de ontdekking dat er eigenlijk twee zaken centraal staan, respectievelijk temporiseren en prioriteren, dit in relatie tot het vastgestelde investeringsplafond voor nieuwe investeringen van 5 miljoen. Deze noodzaak tot het temporiseren en prioriteren in relatie tot het investeringsplafond, wordt wat de SP betreft goed samengevat op pagina 13. Aangezien deze tekst een belangrijke relatie heeft tot de rest van de begroting, ga ik die toch even letterlijk citeren. Op pagina 13 lezen we: *"We zien na jaren van afbouw van de rente op de kapitaalmarkt dat inmiddels een opwaartse lijn is ingezet. Het nu loslaten van dit plafond zou binnen afzienbare tijd kunnen leiden tot het moeten ingrijpen in de begroting, omdat het rentebudget dan niet meer toereikend is voor de rentekosten. We kijken daarom naar alternatieven om toch de komende jaren de noodzakelijke investeringen te kunnen doen."* En nu wordt het heel belangrijk, voorzitter: *"Mogelijk kunnen investeringen worden getemporiseerd of worden stopgezet, waarmee er ruimte ontstaat voor andere investeringen. Maar we verwachten ook dat het nodig is om extra ruimte te creëren. We denken dan vooral aan het sparen vanuit de begrotingssaldi."*

Dus voorzitter, in het kort: een aanpassing van het investeringsplafond is gewoon simpelweg geen optie. Voor de investeringen die op termijn gedaan moeten worden betekent dat dus dat bij investeringen waarvoor nog geen of te weinig geld gereserveerd is een prioriteitenlijstje zal moeten worden gemaakt. Niet alles is namelijk meer mogelijk en er zal dus waarschijnlijk zelfs ouderwets gespaard moeten worden. En, voorzitter, dat is wat mij betreft vanavond een oproep waard naar de collega's, namelijk: wat zijn nu precies de onderwerpen die we als gemeenteraad de komende jaren echt belangrijk vinden en waaraan we vervolgens prioriteit willen geven? Als namelijk alle projecten een prioriteit zijn, is namelijk niets dat.

Voorzitter. Naast deze oproep aan de collega's, is dit wat mij betreft een nog grotere oproep en vraag aan het college, namelijk: waar wil het college de prioriteit aan geven met een gelimiteerde investeringsruimte? Deze vragen omtrent de prioritering en temporisering zou ik graag per thema willen bespreken.

Om dan met het thema 'stedelijke ontwikkeling en vernieuwing' te beginnen: er wordt binnen de begroting genoemd dat de stedelijke ontwikkeling een aanzienlijke, en dus grote, investeringsruimte vraagt. Zoals op pagina 6 genoemd is het voornemen om het project 'Vleugels van de Stad' te concretiseren en moet Gorinchem aan de slag met het verstevigen van de woningvoorraad, maar dit vraagt natuurlijk investeringsruimte. En voorzitter, dat roept een vraag op. Heeft het college voldoende zicht op de financiële vraag die als het gaat om stedelijke vernieuwing de aanstaande jaren gevraagd zal worden? Deze behoefte aan financiële ruimte voor de stedelijke ontwikkeling komt ook later in de begroting weer aan de orde. Zo staat op pagina 74: *"Vanuit de visie 'Vleugels van de Stad', Gorinchem Noord en de stedelijke vernieuwing in de Haarwijk en de Gildenwijk gaan we verschillende stedelijke ontwikkelingsprojecten realiseren. Gecombineerd met de beperkte financiële ruimte en de bouwkostenstijgingen, zien we ons genoodzaakt het geheel van investeringen in de stad integraal te bezien en een strategie te ontwikkelen wat we wanneer in welke volgorde aan gaan pakken."* Voorzitter, het zal u niet verbazen dat ik daar ook een aantal vragen over heb. Allereerst: hoe groot acht het college de impact van de stijgende bouwkosten op de uitdagingen die er in de komende jaren zijn als het gaat om die stedelijke ontwikkeling? Dan ten tweede: aangezien het college nu al opmerkt dat er prioriteiten moeten worden gesteld als het gaat om woningbouw en stedelijke ontwikkelingsprojecten, aan welke projecten wil het college dan prioriteit geven en ten koste van welke projecten denkt het college dan dat die zal gaan?

Het tweede thema waarvoor ik specifiek aandacht wil vragen in relatie tot het temporiseren en prioriteren is mobiliteit. Afgelopen week kregen we het nieuwe plan voor de Banneweg, een stuk van de Stationsweg en de rotonde tussen de bruggen gepresenteerd. Nu gaat het hier voornamelijk om gereserveerd geld, waardoor het het investeringsplafond niet raakt, maar het feit dat er 14,4 miljoen euro wordt gevraagd geeft wel de grote behoefte aan financiële middelen bij dit soort infrastructurele projecten aan. Gelet op de opgestelde mobiliteitsvisie is het realistisch dat in de komende jaren een grote financiële behoefte in het thema 'Verkeer en vervoer' blijft bestaan. Alleen moet binnen dit thema ook geprioriteerd en getemporiseerd worden volgens de begroting. Zo staat er letterlijk in de begroting bij dit thema dat er de noodzaak is het geheel van investeringen in de stad integraal te bezien, waarbij ook naar de volgorde van uitvoer moet worden gekeken; voor de liefhebber: pagina 30. En, voorzitter, daar heeft de SP ook een aantal vragen over. Ten eerste: in hoeverre verwacht het college dat deze prioritering en temporisering zoals genoemd in de begroting een invloed gaan hebben op de uitwerking van bestaand beleid omtrent mobiliteit, bijvoorbeeld de mobiliteitsvisie? En ten tweede: aan welke projecten is het college voornemens, als het gaat om verkeer en vervoer, prioriteit te geven en welke projecten worden dan vervolgens uitgesteld of getemporiseerd?

Kortom, voorzitter, de SP wil naar aanleiding van deze begroting een belangrijke boodschap meegeven aan het college. Zo heb ik naar aanleiding van de begroting

inmiddels meermaals aangegeven dat er een noodzaak is om prioriteiten te stellen. Ik zou het college vooral aan willen moedigen om hier een aansturende rol in te durven nemen. Dus als het gaat om het stellen van die prioriteiten: geef vooral aan de gemeenteraad aan wat jullie belangrijk vinden en wat jullie het belangrijkste vinden in relatie tot het gelimiteerde budget. Dan is de raad vervolgens goed gepositioneerd om wat van die prioritering te vinden en daar vervolgens naar te handelen.

Dan, voorzitter, zou ik buiten het temporiseren en prioriteren van programma's op een aantal lopende ontwikkelingen in willen gaan. Om te beginnen de invoering van het diftarsysteem. De SP krijgt steeds meer signalen binnen uit de stad dat onze inwoners twijfelen over de invoering van dit systeem. Ook heeft de gemeenteraad mogen vernemen dat de invoering van het diftarsysteem forse vertraging oploopt. Daarnaast zijn inmiddels diverse gemeenten gestopt met het diftarsysteem, zoals de gemeente Arnhem. Mijn fractie heeft dus wel een aantal vragen over de aanstaande invoering. Mocht namelijk blijken dat het diftarsysteem niet het gewenste effect heeft, waarbij dus geen vermindering in de hoeveelheid ingeleverd afval ontstaat, de kosten op het inzamelen van afval enorm toenemen of de hoeveelheid bijgezet afvaldumpingen toeneemt, wat is het college dan voornemens te gaan doen?

Een laatste ontwikkeling waar ik graag naar zou willen kijken is het vergroenen van Gorinchem. Hoewel ik hier in eerste instantie een aantal moties over wilde indienen, ben ik van mening dat het spreken over de vergroening van Gorinchem beter op zijn plek komt de 22ste op de raadsagenda. Wel heeft mijn fractie voor nu een aantal lopende ontwikkelingen waar de SP graag aandacht voor zou willen vragen. En dan specifiek de ontwikkelingen als het gaat om opwekking van zonne-energie. Het zal niemand verbazen dat de SP groot voorstander is van zonne-energie. Op pagina 69 staat dat de gemeente meer wil inzetten op het dakpotentieel voor de opwekking van groene energie, in samenwerking met bedrijven, maatschappelijk vastgoed, woningcorporaties, woningeigenaren en VvE's. Voorzitter, laat ik voorop stellen dat de SP dat een buitengewoon goede zaak vindt. Verduurzamen doe je immers niet vanuit het gemeentehuis, maar samen met je inwoners. Desondanks hebben wij ook hier een tweetal vragen. Wat gaat de gemeente precies doen om deze maatschappelijke partners te verleiden om het dakpotentieel te benutten? En ten tweede: stel diverse van deze maatschappelijke partners willen of kunnen niet meewerken om hun dakpotentieel te benutten, wat is het college dan voornemens te doen?

Hiermee sluit ik mijn bijdrage in eerste termijn af, voorzitter. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Hiermee hebben we alle bijdragen van de fracties in eerste termijn gehad. We gaan nu schorsen. In die schorsing kunt u uiteraard met elkaar overleggen en u kunt ook een maaltijd gebruiken. Om half 7 gaan we weer verder. Overigens mijn complimenten, want tijd-technisch gezien gaat het tot nu toe uitstekend, waar ik als voorzitter heel blij mee ben.

De vergadering is geschorst (17.22 uur).

Schorsing

De voorzitter: Ik heropen de vergadering (18.30 uur).

Reactie van het college op de eerste termijn van de algemene beschouwingen

De voorzitter: Het woord is allereerst aan de wethouder voor financiën, mevrouw Molengraaf.

Wethouder mevrouw Molengraaf: Voorzitter. De raad wil ik bedanken voor de waarderende woorden en voor de aansporing, aan de ene kant de voorzichtigheid op financieel gebied en aan de andere kant het doorpakken als het gaat om de uitvoering. Ik denk dat dat ook wel de lijn van de begroting is: vanuit gedegen financieel beleid willen we naar de uitvoering van concrete plannen, visies en ambities voor Gorinchem. Er is gevraagd om prioritering en de grote uitdagingen zijn benoemd, op het gebied van bestaanszekerheid, duurzaamheid, woningmarkt, onderwijs en bereikbaarheid – en dan noem ik er nog maar een paar –, die we graag ook in samenhang willen bezien, want als je aan het ene stukje duwt of trekt, heeft dat ook weer gevolgen voor het andere stukje. We hebben allemaal gezien en erkend dat het een aanzienlijke investeringsruimte vraagt en mogelijk heroverweging van eerder gemaakte keuzes.

De inzet op versnelling van verduurzaming van woningen en gemeentelijk vastgoed, om zo aan de voorkant van de energiecrisis te komen, energiearmoede, en niet de hele tijd aan de achterkant pleisters te moeten plakken, het ontwikkelen van een lokale adaptatiestrategie en een uitvoeringsplan met aandacht voor zaken als hittestress, wateroverlast en biodiversiteit, vragen geld en capaciteit. Deze investeringen maken dus ook investeringen in de organisatie nodig: menskracht om tot uitvoering te komen. De uitdaging is om de wensen voor onze stad af te wegen tegen de financiële ruimte die er is en de uitvoeringscapaciteit die daarvoor nodig is. De begroting biedt voor de komende vier jaar ruimte voor die keuzes, in 2023 zo'n 22 miljoen euro en in de jaren erna zo'n 16 miljoen euro. Ik heb de heer Tekir horen zeggen "reken je niet rijk", en dat zullen we ook zeker niet doen.

Op basis van de begroting staan voor de komende vier jaar 100 miljoen aan investeringen gepland. Bij het opstellen van de perspectiefnota 2024, in 2023, willen wij met de raad afstemmen wat de verdere koers gaat worden, want er zijn ook onzekerheden, onzekerheden op het gebied van planning – kunnen we het qua tijd en capaciteit halen? – en risico's. Met name de stijging van de rente is op termijn zo'n risico. Naast investeren zullen we moeten gaan sparen, bijvoorbeeld voor de reserve infrastructuur. Onze weerstandscapaciteit is ruim boven de ooit afgesproken bandbreedte van tussen 1,4 en 2, en daar zit – de heer Tekir merkte dat al terecht op – de ruimte. De begrotingssaldi kunnen ingezet worden om onze schulden niet verder te laten oplopen en toch financiën te vinden voor de investeringen. Als we dat doen, komt de weerstandsratio ook weer tussen 1,4 en 2. Kortom, er is ruimte, maar niet alles kan en een integrale afweging is noodzakelijk. Om de ingezette koers van de meerjarig sluitende begroting voort te zetten, met niet oplopende schulden, moeten we dus vasthouden aan het investeringsplafond. Ik heb gelukkig veel fracties gehoord die dat ook beamen.

Als ik kijk wat al in deze begroting zit, ben ik daar echt wel trots op: armoede- en schuldenaanpak, de verhoging naar 130% van de bijstandsnorm – we hebben er net nog een motie over aangenomen –, de afschaffing van de hondenbelasting – dat heeft maar zes jaar geduurd geloof ik, maar dan is 'ie er toch –, de onderwijshuisvesting, begin 2023 het integraal huisvestingsplan, waarvoor overigens aanvullend ook best nog wel een

investeringsbehoefte zal zijn, de inzet voor de lokale economie, het wijkgericht werken, de stedelijke vernieuwing – er is een jaarlijks werkbudget voor opgenomen om door te kunnen pakken – en last but not least gelden voor de energielasten van SGS.

Ik zal nu de vragen en opmerkingen langslopen, daarna zal ik op de moties ingaan.

Twee fracties, Democraten Gorinchem en CDA, hebben ons opgeroepen nu eens aan te gaan pakken. Volgens mij hebben we dat gedaan. In de afgelopen maanden hebben we al behoorlijk wat onderwerpen afgetikt, om het oneerbiedig te zeggen. We willen behoedzaam zijn, maar tegelijkertijd willen we met u als raad – die wens hebben we heel duidelijk afgesproken bij de bespreking van het coalitieakkoord – aan de slag gaan. Dat betekent dat niet het college alleen maar met allerlei nieuwe dingen of zo zal komen, natuurlijk gaan wij ons collegeprogramma schrijven, maar u gaat als raad ook aan de slag met de raadsagenda. Wij willen samen met u optrekken om goede plannen voor Gorinchem te gaan maken. En ja, dan gaan die ambities pas bij de perspectiefnota landen, want we zullen eerst met u in gesprek moeten gaan; dat lijkt me ook een behoorlijke manier van doen. Het betekent dus: plannen en dan kijken wat voor geld we daarvoor nodig hebben.

Democraten Gorinchem vindt dat er geen urgentie is op het gebied van armoedebestrijding en dat vind ik een heel bijzondere, ant volgens mij zijn we daar al vanaf het begin mee bezig geweest.

Mevrouw Pellikaan: Voorzitter. Ik benoemde ook dat wij weten hoeveel er wordt gedaan in het sociaal domein, maar als ik in de begroting lees dat wij afwachten wat het Rijk doet en vervolgens gaan kijken welke rol er dan is weggelegd voor de gemeente, dan vind ik dat daar geen urgentie uit spreekt.

Wethouder mevrouw Molengraaf: Voorzitter, op gevaar af dat ik iets heel ernstigs zeg, maar ik doe dit ook voor het eerst: de begroting is natuurlijk opgesteld vanaf het moment waarop de perspectiefnota werd vastgesteld en ondertussen hebben zich allerlei ontwikkelingen voorgedaan en hebben we ook allerlei besluiten genomen. Volgens mij hebben we daarmee dat beeld al wel bijgesteld. Wij gaan voor honderd procent bereik. Het is een van de kansen uit het integraal sociaal domein en we zijn voortdurend bezig om te kijken of we dingen kunnen toevoegen in de toolbox, om armoede- en schuldenproblematiek aan te pakken. U riep op rekening te houden met wat stress doet met mensen. Nou, daar weet ik alles van; laat ik het zo zeggen. Als je schulden hebt, heb je inderdaad veel stress en belemmert dat je om voor de hand liggende oplossingen te vinden. Daarom wordt in de dienstverlening nu geëxperimenteerd met stress-sensitieve dienstverlening. Wat het precies is, weet ik niet, maar ik heb de kreet hier staan en als u daarover wilt doorpraten, kan dat altijd met de mensen van het sociaal domein; die weten daar alles van. Vindbaarheid van regelingen is onze inzet; daar zullen we scherp op zijn. De Partij van de Arbeid heeft cijfers over jeugdwerkloosheid genoemd uit 2020. Ik wil niet vervelend doen, maar dat zijn echt achterhaalde cijfers. Gelukkig maar, want daarvan zou je in paniek raken. Ik heb de actuele cijfers. In 2020 waren 90 jongeren werkloos in Gorinchem, in 2021 58 en in 2022 nog maar 39. Dus ik zou haast zeggen: we gaan de goeie kant op!

De algemene toegankelijkheid is een aandachtspunt van de Partij van de Arbeid. Goed dat u ons scherp houdt en als u dat niet doet, doet mevrouw Den Heijer dat wel, dus dat komt, denk ik, wel goed.

De VVD had vragen over de verkeersdoorstroming. We zijn natuurlijk niet voor niks met de Banneweg bezig en er zijn ook plannen voor een brug over de Linge, zodat je de oost-westverbindingen gaat optimaliseren. In de Mobiliteitsvisie kunt u terugvinden hoe we daarmee aan de slag willen.

De VVD had ook een opmerking over het verduurzamen van ons eigen vastgoed, om als voorbeeld te dienen. Daar ligt een plan voor met de meest kansrijke panden. Onder andere de gymzaal aan de Van Egmondstraat wordt zo'n pand waarmee we, omdat daar al dingen moeten gebeuren, tegelijkertijd een verduurzamingslag willen maken. Het is een gymzaal die behoorlijk goed in gebruik is de laatste jaren-

De heer Van Santen: Voorzitter. Twee dingen. Het is heel mooi dat een aantal gebouwen verduurzaamd wordt, maar ik heb het in dit verband ook over de verlichting gehad en de vraag gesteld of het echt nodig is om in gebouwen de lampen zo lang te laten branden. Bij sommige gebouwen zal het best in de marge zitten, maar als je hier 's avonds fietst, zie je toch behoorlijk wat gebouwen die dat hebben. Daarover zou je natuurlijk in gesprek kunnen gaan met bedrijven. Dus daar waren we nog even benieuwd naar.

En dan de doorstroming. Ik weet niet of u nog op het parkeerverhaal terugkomt?

Wethouder mevrouw Molengraaf: Ja, daar kom ik nog op.

De heer Van Santen: Dan wacht ik dat nog even af.

Wethouder mevrouw Molengraaf: Wat betreft de lampen die nog aan zijn: daarmee zal ik wethouder De Boer op pad sturen. Hij gaat inspecteren welke lampen nog aan zijn en daar krijgt u nog antwoord op.

Wat parkeren betreft, kan ik meteen de vraag van het CDA meenemen over de parkeergarage Kweeklust. Voor een oplettend raadslid, en dat was mevrouw Van Oversteeg, was duidelijk dat wij de parkeergarage even van de agenda hadden gehaald omdat wij een beetje aan het worstelen waren met de cijfers die we daarover hadden gekregen. Ook vanuit Binnenstadsmanagement is de vraag gekomen of we de cijfers over het parkeren niet kunnen actualiseren. Dat is een slag die we aan het maken zijn, omdat we dan ook op diverse plekken parkeerplaatsen weg willen halen, bijvoorbeeld aan de Wal, zodat een mooier zicht ontstaat. Maar de parkeergarage zal of eind eerste kwartaal, of begin tweede kwartaal – het kan dus maart of april zijn, even afhankelijk van de ruimte in de raadsagenda – bij u terugkomen en dan hopen we op basis van de goede cijfers de discussie daarover te kunnen voeren.

Dat wat betreft parkeren-

De heer Van Santen: Voorzitter. Onze vraag ging wat verder dan dat en niet zozeer of we nu parkeerplaatsen gaan realiseren in de parkeergarage, want dat is inderdaad de afspraak dat we dat zouden doen, maar ook over parkeerdruk in de binnenstad. Die is vrij hoog en in de vorige periode hebben we gekeken of we hier en daar wat parkeerplekken zouden kunnen realiseren en sommige oplaadpunten daarin inrichten. De vraag was ook

nog hoe het dan zit met die leenauto's bijvoorbeeld. Er zijn een aantal van die bedrijven die leenauto's hebben en die houden die plekken vrij lang bezet, waardoor de bewoners daar redelijk gefrustreerd over raken. En de parkeernorm wordt over het algemeen best wel laag ingezet in Gorinchem, terwijl wij denken dat dat niet gaat helpen uiteindelijk, zeker niet als die parkeergarage er nog niet eens is.

Wethouder mevrouw Molengraaf: Nou ja, daarbij komt het verhaal over die cijfers om de hoek kijken. Als je 'sec' naar de cijfers kijkt, is er eigenlijk op alle momenten in de parkeergarages voldoende ruimte. De parkeerdruk zit vooral op de bovenstad. Daar is echt gebrek aan parkeerruimte en dan zijn die parkeergarages natuurlijk ook nog wel een eindje weg; je moet eigenlijk de halve stad door. Nu is Gorinchem ook weer niet zo groot en voor je stappenteller is het wel prima, maar dit terzijde. Wij hebben ook geworsteld met de vraag of uitbreiding van de parkeergarage Kweeklust de oplossing zal brengen. Ik heb begrepen dat het besef wel ingedaald is dat je in de bovenstad niet zo heel veel kunt doen aan de parkeerdruk. Er is gewoon weinig ruimte om nog extra parkeerplaatsen te realiseren.

De heer Klein: Voorzitter. Ik hoor de wethouder zeggen dat in de bovenstad niet zoveel opties zijn. Nu woon ik toevallig zelf in de bovenstad en ik wil bij dezen graag de wethouder oproepen om mij een keer uit te nodigen om samen met haar een keer door de bovenstad heen te lopen. Ik denk dat ik dan binnen een kilometer lopen de nodige parkeerplekken kan aanwijzen die we kunnen realiseren.

Wethouder mevrouw Molengraaf: Oké. Ik ben natuurlijk niet fysiek gaan schouwen, ik ben afgegaan op de cijfers die mij zijn gepresenteerd, maar ik ben altijd bereid tot een wandeling door de bovenstad. Als we dan ook nog ergens lekker koffie gaan drinken, lijkt me dat helemaal goed.

Ik was bij ChristenUnie/SGP, over het fietsen. Het onderhoud van de fietspaden is ook mij een doorn in het oog. U noemde de dijk, die is 's avonds echt levensgevaarlijk, want ook nog niet verlicht. Het goede nieuws is dat daar het volgend jaar onderhoud aan gepleegd gaat worden, want die dijk is wel van ons, dus de weg die erop ligt ook. Het onderhoud van die fietspaden is een aandachtspunt, maar het is ook allemaal erg duur, dus we moeten ruimte vinden en proberen werk met werk te combineren.

D66 noemde de begroting een balanceeract. Ik ben blij met de positieve woorden daarover. Wij zullen inderdaad niet gaan doen alsof het geld tegen de plinten klotst, want we weten welke risico's er zijn. In de begroting zijn die mijns inziens ook goed in beeld gebracht. We hebben geluk dat de trap-op, trap-af-systematiek nog steeds bestaat, want hoe meer geld het Rijk uitgeeft, hoe meer geld wij ook krijgen, maar daar komt een einde aan, zoals we allemaal weten, en daar moeten we ons gewoon op voorbereiden.

De top-10 fietsknelpunten heb ik bij me, want ik verwachtte daar wel het een en ander over. Een aantal zal meegenomen worden in de uitvoering van de Mobiliteitsvisie, denk ik. Op nr. 1 staat Eike's Hof. Die zit er dan net weer niet tussen, maar bijvoorbeeld de rotonde tussen de bruggen wel, het nieuwe project van de Banneweg. Er zijn ook plannen voor de Nieuwe Hoven, maar dat is allemaal nog heel pril en prematuur, en de Haarsekaden zullen worden aangepakt. Dus een aantal van die dingen zal opgepakt

worden. Het probleem is dat we ze wel in kaart hebben, maar dat er nog geen budget bij al die knelpunten zit.

De heer Van der Meijden: Voorzitter, even ter verduidelijking. Wat houdt ‘opgepakt worden’ concreet in in 2023?

Wethouder mevrouw Molengraaf: Ik hang er bewust geen jaartal aan, want de rotonde tussen de bruggen, het Bannewegproject, is een schetsontwerp dat nog helemaal uitgewerkt moet worden. De planning is dat er in 2025 mee gestart wordt. Geduld is een schone zaak, zou ik haast zeggen. Infrastructuur duurt lang en is duur, maar daar moet u aan denken. De Haarsekade is volgens mij eerder gepland, maar dat weet ik niet uit mijn hoofd.

De heer Van der Meijden: Voorzitter. De wethouder zei dat er nog geen budget is voor al die dingen, zodat we naar dekking zullen moeten zoeken. Maar de wethouder en ik hebben eerder dit jaar mailcontact gehad over een subsidie van het Rijk, juist voor dit soort projecten, en toen was haar reactie: voor de dingen die we nu voorzien hebben we dekking en dan mag je de subsidie niet aanvragen. Ik zou haar als gedachte mee willen geven om die nog even naar boven te halen, om te kijken of we er toch nog iets uit kunnen halen. Met alle nieuwe lobbyactiviteiten van dit college zou dat toch een aansprekend beeld moeten zijn.

Wethouder mevrouw Molengraaf: Zeker. Dat is natuurlijk ook iets waar we naar kijken. Ik heb overigens niet helemaal scherp of dat specifiek over de fietsknelpunten ging, volgens mij ging het echt over de Mobiliteitsvisie. Voor de Mobiliteitsvisie is geld begroot, gelukkig. Het is een prachtig plan, dat in de vorige raadsperiode volgens mij unaniem is vastgesteld. Tot 2024 hebben we daar ook budget voor. Dit is een van de dingen waarvoor we zullen moeten gaan sparen, om die Mobiliteitsvisie zo volledig mogelijk te kunnen uitrollen.

En dan kom ik bij Dagobert Duck. Ja, wat kan ik daarover zeggen? Ik ben de afgelopen tijd eigenlijk te hard aan het werk geweest om in het geld te kunnen gaan rollen. Ik ben nog op zoek naar waar al dat geld is en waar ik dan kan gaan rollen, maar het is een goed idee. Ik zal deze aan mijn oudste kleindochter doorgeven als ik hem uit heb, want die is gek van dit soort strips. En wie weet is dat voor haar toekomst heel gunstig. Gorinchem inspireert, dus dat ga ik doorgeven. Ik hoop ooit heel trots op haar te zijn, maar dat ben ik nu al hoor!

Mevrouw Van Oversteeg: Voorzitter. Wij juichen het toe dat de wethouder dit als een aanmoediging ziet en steunen haar daarin van harte.

Wethouder mevrouw Molengraaf: Ook het CDA roept ons op de focus op uitvoering te richten. Onze woorden over heroverwegen zijn ook niet bedoeld om de vaart eruit te halen, maar ik denk dat we noodgedwongen zullen moeten heroverwegen. We weten allemaal dat de bouwkosten gestegen zijn. In de begroting wordt rekening gehouden met een bouwkostenstijging van 8%. Nou, dan kom je met sommige budgetten gewoon niet uit. Tegelijkertijd willen we onze schulden niet laten oplopen, dus dat is inderdaad een balanceeract.

De heer Foppen: Voorzitter. In mijn eerste termijn heb ik ook gevraagd in hoeverre het college zelf vindt dat het voldoende rekening houdt met de stijging van de bouwkosten. Is die 8% volgens de wethouder genoeg?

Wethouder mevrouw Molengraaf: Pfoe. Je zou als wethouder financiën heel graag een glazen bol willen hebben, maar die heb ik niet. Dit is de afweging die in dit huis is gemaakt en die is volgens mij voor dit moment realistisch.

Een vraag is voorts gesteld over de kostendelersnorm. Waar is trouwens uw mooie sjerp, meneer Koçak!?

De voorzitter: Volgens mij was er een nederig verzoek van raadslid Koçak om hem af te mogen doen!

Wethouder mevrouw Molengraaf: Vooral nederig, ja!

Zoals de meesten van ons wel zullen weten, wordt per 1 januari volgend jaar een wetswijziging van kracht, waardoor de norm wordt opgetrokken naar 27 jaar, zodat kinderen bijvoorbeeld nog wat langer thuis kunnen wonen zonder direct hun uitkering te verliezen. Daarnaast zijn in den lande pilots gaande, in Tilburg begrijp ik, waarin voor mensen die ouder zijn – je bent bijvoorbeeld allebei 30 en wilt gaan samenwonen, maar je weet niet of dat succesvol zal zijn en aarzelt omdat je dan je uitkering zou kunnen verliezen – een halfjaar gewenningsperiode wordt toegestaan. Tot nu toe doet 0,14% van de mensen die een bijstandsuitkering hebben daaraan mee, en dat zouden vertaald naar onze regio – want Gorinchem pakt dit regiobreed op; Molenlanden, Vijfheerenlanden en Gorinchem doen dat samen – één tot drie gezinnen zijn. Dat is geen overweldigende pilot, zal ik maar zeggen. We kijken wel wat daaruit komt, maar tot nu toe gaat Avres gewoon proberen maatwerk toe te passen. Het lijkt om weinig gevallen te gaan en om daar nu een regeling voor op te tuigen is wellicht wat te veel eer.

De heer Van der Meijden: Voorzitter. De regeling wordt inderdaad onder andere in Tilburg toegepast als pilot. Er zijn ook al gemeenten, zoals Amsterdam en Den Haag, die dit meteen hebben opgenomen in staand beleid, zonder pilot. Ik zou de wethouder willen vragen of zij dat in overweging zou willen nemen, ook al gaat het om weinig gezinnen. Het gaat hier om het voorkomen van oneigenlijk gebruik, omdat mensen het niet opgeven, of juist om die drempel voor samenwonen te verlagen, zodat het gewoon kan, ook als je een bijstandsuitkering hebt. Ik zou op dat punt nog graag een reactie willen ontvangen van de wethouder. Het zijn weinig mensen, maar voor de mensen die het betreft is het wel heel belangrijk.

Wethouder mevrouw Molengraaf: Zeker, en daarom past Avres ook maatwerk toe. Soms zijn er ook andere redenen om af te zien van samenwonen. Als je partner schulden blijkt te hebben, wordt de animo vaak ook minder. Eerlijk gezegd hoop ik niet dat u van ons vraagt dat wij hier beleid op gaan schrijven als het om zo weinig mensen gaat. Dat lijkt me echt schieten met een kanon op een mug. Ik ken Avres als een organisatie die behoorlijk mensgericht is en als zij maatwerk toepast, doet ze dat echt op een goede manier.

De SP had een behoorlijk scherpe bijdrage. Ik heb ervan genoten, moet ik zeggen. Ze spoort ons aan prioriteringen aan te brengen en dat willen we graag doen, samen met u.

Als het om bijvoorbeeld de dingen op mobiliteit gaat, zijn de belangrijke projecten in de komende jaren de Banneweg, de oost-westverbinding, dus de ontsluiting van de Arkelsedijk en de brug, de Haarsekaden en plannen voor de noordelijke infrastructuur. Van de fietsknelpunten heb ik al gezegd dat wij dat lijstje er steeds bij houden om te kijken waar we kansen kunnen pakken.

En dan ga ik nog naar de moties, in willekeurige volgorde.

Gratis openbaar vervoer voor AOW-gerechtigden en minima. Wij weten niet, maar misschien heeft de Partij van de Arbeid daar wel cijfers over, hoe groot dit probleem is en of het überhaupt een probleem is. De vraag is hoe wezenlijk gratis openbaar vervoer bijdraagt aan het wegnemen van de drempel, ook gezien het feit dat er in het minimabeleid regelingen zijn om reiskostenvergoeding te kunnen aanvragen. Verder is er de Molenhopper, waardoor mensen in deze doelgroep vaak met korting kunnen reizen. In Gorinchem zou het om 7.000 inwoners gaan die AOW ontvangen, of tot de minima behoren. De financiële consequentie van gratis openbaar vervoer voor die doelgroep is wel heel groot. In Dordrecht zijn ze ermee gestopt omdat het zoveel geld kostte en eigenlijk de doelgroep onvoldoende bereikte. Veel AOW'ers zijn namelijk heel goed in staat om zelf te reizen. Veel mensen pakken ook de fiets, en dat willen we eigenlijk ook wel stimuleren. Verder zien we ook nog wel wat uitvoeringsproblematiek. Dus hoewel we de motie sympathiek vinden, zouden we hem toch willen ontraden.

De heer Oostrum: Voorzitter, bij wijze van interruptie. Het gaat er niet zozeer om dat het al in één gemeente is, er zijn al heel veel gemeenten in Nederland die dit doen. De kosten vallen reuze mee, want het gaat om het gebruik van bussen die toch al rijden. Waar het eigenlijk om gaat, is dat meer mensen achter de voordeur vandaan komen en meer mensen gebruikmaken van het openbaar vervoer, met name tussen de spitsuren, als die busjes toch halfleeg zijn. De lessen in andere gemeenten leren juist dat er vrij veel gebruik van gemaakt wordt, met name door mensen die niet op een andere manier vervoer hebben. Bovendien vragen we in eerste instantie alleen maar om het te onderzoeken.

Wethouder mevrouw Molengraaf: Dat snap ik, maar onderzoek kost ook altijd inspanning en geld. Ik blijf toch bij mijn antwoord, maar ik hoor graag hoe de raad erover denkt. Wij ontraden de motie.

Voor de Gorcumse Waaldijk wordt een drietal dingen gevraagd: de mogelijkheid om lokaal maatwerk te benutten binnen dat concept, in overleg te treden met de betrokkenen en bij de perspectiefnota een voorstel te doen. De eerste twee punten hebben we gewoon al gedaan. Even voor uw beeld: de Gastvrije Waaldijk is een project van Nijmegen tot Gorinchem, waarvoor een samenwerkingsovereenkomst is opgesteld, waar Gorinchem overigens niet in zit. Wij zijn aangehaakt, maar zitten er niet financieel in en lopen er een beetje achteraan. Dus wel de lusten en niet de lasten, dat is ook wel eens fijn. Mijn voorganger heeft geconstateerd dat men in de participatie steken heeft laten vallen. In februari en mei van dit jaar zijn een aantal bijeenkomsten opgetuigd om die participatie alsnog beter te doen. Maar op een gegeven moment moet het project ook door. Het is een dijkversterkingsproject waarbij de weg die erbovenop ligt natuurlijk weer opnieuw gelegd moet worden, maar het gaat met name om de veiligheid tegen het water. Dus er zit ook wel tijdsdruk achter om dat project te doen. Uiteindelijk is een heel zorgvuldig proces gelopen om de reconstructie van die dijk te doen. Goudappel Coffeng heeft daarvoor de

plannen gemaakt en het verkeerskundig bureau Megaborn heeft die getoetst. De verwarring is vooral ontstaan door de term ‘auto te gast’ die gebruikt is in een aantal bijeenkomsten. Het is niet opzettelijk gedaan, maar het is wel een term die tot bepaalde verwachtingen heeft geleid, verwachtingen die niet waargemaakt worden omdat het nooit de bedoeling was een ‘auto te gast’-weg aan te leggen daar, want dat betekent eigenlijk dat je die eigenlijk vooral inricht voor wandelaars en fietsers, terwijl het idee van een Gastvrije Waaldijk juist is dat die voor iedereen is, dus ook voor auto’s. De weg wordt dus niet autoluw of autovrij, maar er wordt wel met maximumsnelheden gewerkt en de inrichting wordt heel uniform gedaan, zodat het er van Nijmegen tot Gorinchem hetzelfde uitziet. De meningen daarover zijn verdeeld. Er zijn aanwonenden aan de dijk die het prachtig vinden als daarin alle kansen worden meegenomen, maar er zijn ook een aantal mensen die het helemaal niks vinden en er veel problemen mee hebben.

Op een gegeven moment moet je ook tot een afronding van zo’n discussie komen. Wij hebben dat in augustus geprobeerd. Er is toen ook nog inspraak geweest over allerlei verkeersremmende maatregelen, mensen konden op kaarten aangeven waar ze hun ideeën daarover wilden hebben. Die opbrengst is ook meegenomen. En daarvan heb ik aangegeven dat het mij goed leek te gaan kijken in het kader van het lokale maatwerk hoe we zoveel mogelijk gemotoriseerd verkeer dat eigenlijk niet op die dijk thuishoort zouden kunnen ‘nudgen’, dus door bebording zorgen dat het over de provinciale weg gaat, et cetera. Vervolgens heb ik op 13 oktober een overleg gehad met twee leden van de klankbordgroep Oost, die bij mij drie kantjes met ideeën hebben ingeleverd over nog wat kleinen aanpassingen. Dat heb ik in dank aanvaard en gezegd dat we zouden kijken wat we met deze dingen kunnen doen. Het ontwerp staat niet meer ter discussie, dat wordt gewoon uitbesteed en dat gaan we zo doen, maar we kunnen natuurlijk wel kijken wat we in Gorinchem nog aan kleine dingetjes kunnen doen. In de perspectiefnota is 30.000 euro opgenomen voor 16 drempels op ons stuk. Ik denk dus dat deze motie eigenlijk wel afgehandeld is.

De heer Tekir: Voorzitter, een stukje verduidelijking, als dat mag. Ik ben blij met deze toelichting, omdat die in ieder geval strookt met de toelichting die wij hebben gekregen van de betrokkenen in dit traject. Het is een langshepend project met inderdaad de nodige teleurstellingen en uiteindelijk, ik meen in uw wittebroodsweken, een participatiebijeenkomst in dit stadhuis met vijftig deelnemers. Die mensen komen daar niet voor niets op af. De signalen die wij van die deelnemers krijgen, tot deze week aan toe, is dat zij nog niet het idee hebben dat de ‘nudging’, zoals u het noemt – treffend, want aan het basisontwerp hoeven we niet te tornen, het gaat om een stukje lokale invulling –, die maatregelen daadwerkelijk worden uitgevoerd. De invulling van dat lokale maatwerk vergt volgens mij nog wel een stukje uitwerking, of in ieder geval een informatieverstrekking daarover. Wat is erop tegen om die mensen daarover te informeren, of nog eens met hen in gesprek te gaan, of een keer de gemeenteraad daarover te informeren? Mijn oproep is om dit proces, nu we zo ver zijn, ook goed af te ronden en die mensen bij ons te houden. Ik vraag u oprecht wat we daar nog aan kunnen doen.

Wethouder mevrouw Molengraaf: Ik heb al gezegd hoe die weg wordt ingericht. Grote delen ervan worden in bestekken aanbesteed, daar kunnen we niet heel veel meer aan doen. De maatregelen in het kader van de genoemde ‘nudging’ kunnen eigenlijk pas

achteraf worden genomen, omdat ze buiten het bestek van die dijk vallen. Dat is dus dat, als je de stad uit rijdt door de Vijfde Uitgang, of hoe het daar ook heet, je niet langs de burgemeester gaat rijden, maar dat je daar naar beneden gaat en de provinciale weg opzoekt, en van de andere kant ook. Dat zijn dus maatregelen die we gaan treffen op het moment dat de dijk klaar is. Nu wordt nog gezocht of er binnen die bestekken nog ruimte is om een aantal van die kleine maatregelen terug te laten komen. We hebben de mensen van de klankbordgroep die we gesproken hebben ook aangegeven dat we bij hen terugkomen met wat daarvan wel gerealiseerd is en wat niet. Verder hebben we afscheid van elkaar genomen met de constatering dat we het er niet over eens zijn of zij voldoende gehoord zijn, en vooral over de vraag of er nou eenstemmigheid was op die avond, want er waren een aantal mensen die vrij prominent hun ongenoegen lieten blijken, maar er waren ook een aantal mensen die wel tevreden waren. Er was een Mentimeter waarin op een aantal vragen naar voren kwam dat mensen eigenlijk best heel tevreden waren over het proces. Ik kwam er inderdaad in mijn wittebroodsweken in en vond het erg lastig om daarover een uitspraak te doen, dus daar heb ik me ook verre van gehouden.

De voorzitter: Dit punt duurt wel heel erg lang. Ik verzoek u nu tot een afronding te komen.

Wethouder mevrouw Molengraaf: Mijn inzet is om zoveel mogelijk mensen daarin tevreden te stellen en terug te koppelen.

De voorzitter: Dank u wel. Dan wethouder Polatli.

Wethouder Polatli: Voorzitter, dank u wel. Eerst zal ik ingaan op de vragen die zijn gesteld, en hopelijk ook in de goede volgorde.

Stadsbelang bij monde van de heer Klein informeerde naar de openbare toiletten. In kwartaal 1 2022 is een plan van aanpak verstuurd aan de raad, 'Iedere WC telt mee' van de Toilettalliantie. Ik heb net op de app 'Hoge nood' gekeken en daar staan inmiddels 15 toiletten aangegeven in de binnenstad. Dat betekent niet dat we niet verder kijken naar openbare toiletten. In het museum worden de toiletten op de begane grond aangepast en verbouwd als het goed is. Dus we zijn bezig met uitbreiding daarvan.

De voorzitter: Mevrouw Pellikaan.

Mevrouw Pellikaan: Voorzitter. Ik kan mij herinneren dat ten tijde van deze motie ook een oproep is gedaan om openbare toiletten te realiseren buiten de openingstijden van de winkels om. Kunt u daarover iets toelichten?

Wethouder Polatli: Volgens mij is Buiten de Waterpoort een openbaar toilet neergezet, dat een aantal keren vernield is en inmiddels weer open is..., functioneel..., of is hij helemaal weg?

Mevrouw Pellikaan: Ik ben heel nieuwsgierig naar het 'inmiddels'!

Wethouder Polatli: Inmiddels is hij weg begrijp ik. Ik dacht dat hij er weer was-

Mevrouw Pellikaan: Exact, maar volgens mij blijft de behoefte nog wel bestaan aan een openbaar toilet buiten de openingstijden van de winkels.

Wethouder Polatli: We zijn er ook nog niet klaar mee. Elke mogelijkheid die komt, daar gaan we naar kijken.

Zo ook, zoals de heer Klein zei, naar de rommeligheid, de motie die is aangenomen met betrekking tot de toegangswegen van de stad. Daar ben ik als een van de eerste zaken bovenop gedoken. Ik kwam er toen achter dat collega Atti Mager tegelijkertijd bezig was met het uitvoeringsplan 'Mooiste vestingstad'. We gaan daarin nu samen optrekken met de bebording en dat soort zaken, dus daar komen we nog bij u op terug.

De heer Klein: Voorzitter. Dat 'terugkomen': zal dat bij de perspectiefnota zijn, of al eerder?

Wethouder Polatli: Zo snel mogelijk, als we meer weten. Dat zal waarschijnlijk bij de perspectiefnota zijn, of eerder, wanneer mogelijk. Daar zijn we op dit moment mee bezig. Democraten Gorinchem, mevrouw Pellikaan, heeft het over de bankjes gehad, de motie. Samen met uw collega de heer Van Willigen ben ik daarvoor op pad geweest, omdat ik ook graag buiten kom. Tussendoor hebben we trouwens ook een leuk gesprek gehad. De inventarisatie is inmiddels aardig gedaan. We wisten allemaal van tevoren dat het niet zomaar even 25 bankjes ergens neerzetten zou zijn. Daarmee moet zorgvuldig worden omgegaan. In de begroting is het niet meegenomen, omdat daar jaarlijkse budgetten voor zijn, heb ik begrepen van de afdeling financiën. Als dat gaat spelen, kom ik erop terug, maar misschien moeten we nog een keer bij elkaar komen om dat te bekijken.

Mevrouw Pellikaan vroeg of het bedrag van 7 miljoen dat gereserveerd is voor De Nieuwe Doelen toereikend is. We weten allemaal dat er inmiddels door de inflatie van alles is gebeurd met de bouwprijzen. Om op hetzelfde niveau te komen, om het hoogst noodzakelijke te doen, zou er op dit moment zomaar een miljoen bij moeten, maar we kijken eerst naar de exploitatie en dan wat we nodig hebben. In voorkomend geval zullen we terugkomen bij uw raad.

De voorzitter: Mevrouw Pellikaan.

Mevrouw Pellikaan: Voorzitter. Die lijn van beantwoording kunnen we deels wel volgen, denk ik. Ik had ook nog de vraag openstaan hoe het college zich verhoudt tot de uitspraken die recent in de pers zijn gedaan vanuit Stadsbelang over de voorkeur om toch een groot theater te realiseren op de locatie waar nu De Nieuwe Doelen staat.

Wethouder Polatli: Ik denk dat u daarvoor bij de fractie Stasbelang moet zijn.

De voorzitter: De heer Van Veen.

De heer Van Veen: Ik vraag me af hoe mevrouw Pellikaan erbij komt dat wij daar een absolute voorkeur voor hebben. In ons verkiezingsprogramma staat dat wij een voorkeur hebben voor De Nieuwe Doelen. We zijn nu uitgenodigd bij De Nieuwe Doelen en hebben daar een rondleiding gehad, omdat er allerlei vragen waren. Er zouden lekkages zijn en er zouden van allerlei dingen aan de hand zijn. Daarom zijn we daarnaartoe gegaan.

Mevrouw Pellikaan: Voorzitter. Ik vind het heel begrijpelijk dat de fractie Stadsbelang zich uitsprekt over het dossier De Nieuwe Doelen, dat mag ook als politieke partij,

vandaar dat mijn vraag was hoe het college zich verhoudt tot deze uitspraken, aangezien uw partij ook de wethouder op dit dossier levert.

Wethouder Polatli: Ik denk dat ik een heel andere taak heb dan de heer Van Veen, die volgens mij de post heeft geplaatst.

De heer Van Veen: Voorzitter. Wij hebben namelijk geen voorkeur uitgesproken toen we daar waren.

Mevrouw Pellikaan: Ik krijg nu antwoord van de fractie van Stadsbelang, dank daarvoor, maar nogmaals: wij zijn benieuwd naar de reactie van het college.

De voorzitter: Wethouder Polatli.

Wethouder Polatli: Wij houden ons aan wat in de raad is besloten en niets anders dan dat. Ik verwijs naar de motie die er ligt van eind vorig jaar. Dat is hoe het college erin staat en niet anders.

De voorzitter: De heer Tekir.

De heer Tekir: Voorzitter. Ik ben nu een beetje in verwarring gebracht. Ik snap de reactie van de wethouder, die stelt dat het college de opdracht van de raad uitvoert, maar tegelijk zegt hij dat er nog wel ergens een miljoen bij nodig is, een bedrag dat niet is gereserveerd in de begroting waarover we het vandaag hebben. In hoeverre wordt de opdracht van de raad dan nog uitgevoerd en hoe gaat u dat bedrag van een miljoen dekken? Verder vraag ik me af: als straks een aanbesteding wordt uitgezet, met welk bedrag gaat dat gebeuren?

Mevrouw Van Oversteeg: Voorzitter-

De voorzitter: Mevrouw Van Oversteeg.

Mevrouw Van Oversteeg: Ik heb een aanvullende vraag, in lijn met de vraag van de heer Tekir. Wanneer verwacht de wethouder ons dan financieel uitsluitsel te geven: voor of na de aanbesteding?

Wethouder Polatli: Je zou denken dat dat te maken zou hebben met de wensen van de exploitant, maar dat kan dan nog wel eens veel hoger uitlopen. Ik weet nu even niet het goede antwoord daarop, of het nu van tevoren die hoognodige werkzaamheden zouden moeten zijn, of dat we ons dan ook nog gaan aanpassen aan wat een exploitant zou willen. Daarop kom ik dadelijk terug.

Mevrouw Van Oversteeg: U geeft aan dat u nu al verwacht flink geld tekort te komen. De heer Tekir verwees daar ook naar. Is zo'n aanbesteding dan niet op voorhand kansloos, als u partijen gaat vragen voor een bedrag in te schrijven, waarvan u nu al weet dat dat niet gaat lukken? Is dat de wijze waarop u die aanbesteding wilt ingaan en daarvoor ook inspanningen van mogelijke kandidaten wilt vragen?

Wethouder Polatli: Tegen de tijd dat we tekort komen, komen we gewoon weer bij u terug. Ik weet op dit moment niet wat we precies tekort komen. Het onderzoek dat is

uitgevoerd heeft uitgewezen dat voor de noodzakelijke upgrade 7 miljoen nodig zou zijn, maar we weten nu allemaal dat we het daarmee niet zullen halen.

De heer Tekir: Voorzitter, ik zou toch graag een reactie willen hebben op de vraag die ik heb gesteld. Met welk bedrag gaan we de aanbesteding in? Is dat 7 miljoen, of een miljoen hoger?

Wethouder Polatli: We hebben nu 7 miljoen ter beschikking.

De heer Tekir: Maar u geeft u aan dat die 7 miljoen niet genoeg is en dat er nog een miljoen nodig is. Dan weten we toch nu al dat we afkoersen op een mislukte aanbesteding?

Wethouder Polatli: Nee. Misschien kunnen we de wensen bijstellen, of kunnen we het op een andere manier doen. Ik heb daar nu 7 miljoen staan en volgens de berekeningen na de stijgingen die hebben plaatsgevonden zouden we een miljoen minder hebben voor dezelfde verbouwing. Meer zeg ik daar eigenlijk niet over.

De heer Tekir: Voorzitter. Ik vind dit eerlijk gezegd wel onnodig ingewikkeld worden, maar misschien kan dat straks nog hersteld worden. Volgens mij kun je één van twee dingen doen: of je weet nu al dat het niet 7 miljoen, maar 8 miljoen gaat kosten, dan reserveer je dat nu in de begroting en ga je daarmee de aanbesteding in, of je zegt dat die 7 miljoen voldoende is en dat we daarmee de aanbesteding ingaan. Het is een van de twee. We kunnen niet tijdens de wedstrijd nog ergens een miljoen vandaan halen.

Mevrouw Van Oversteeg: Voorzitter-

De voorzitter: Mevrouw Van Oversteeg.

Mevrouw Van Oversteeg: Aanvullend daarop zou ik nog willen opmerken dat, als de koers is zoals nu wordt voorgesteld, ik het best een kwalijke zaak vind om maatschappelijke partners te vragen in te schrijven voor 7 miljoen, waarvan we nu al weten dat die niet toereikend is – ik hoor het de wethouder zelf ook zeggen –, zodat je weet dat je ze dan met een opdracht op pad stuurt die bij voorbaat kansloos is.

Wethouder Polatli: Zo zie ik dat niet.

De voorzitter: Volgens mij komt er niet echt nieuwe informatie meer naar aanleiding van aanvullende vragen. Ik stel voor nu verder te gaan met deze termijn en de wethouder te verzoeken hierop in tweede termijn terug te komen.

De heer Van der Meijden: Mag ik nog één nieuwe vraag stellen?

De voorzitter: Aanvullend dan, maar we gaan hem nu niet beantwoorden, want daarna gaan we door met het volgende punt.

De heer Van der Meijden: Akkoord. Ik zou graag van het college willen weten waarom het, als het deze verwachting heeft, niet aanvullend geld heeft gereserveerd in deze begroting en welke afweging daaraan ten grondslag ligt. Als u daarop in tweede termijn terug wilt komen, is dat helemaal goed.

De voorzitter: Dat gaat de wethouder meenemen in tweede termijn. De wethouder vervolg nu zijn betoog.

Wethouder Polatli: Mevrouw Van Oversteeg van het CDA heeft een vraag gesteld over de bibliotheek. In het eerste kwartaal van 2023 komen we daarop terug. We zijn nog maar net begonnen; het eerste gesprek gaat met de bibliotheek en ik ga nog kijken bij een aantal andere bibliotheken in het land. Het vorige college heeft in het zicht van de verkiezingen de bibliotheek overgelaten aan het nieuwe college. Nogmaals: in het eerste kwartaal van 2023 komt het college met een procesvoorstel.

Dan heb ik nog het energienoodfonds. U hebt gelijk dat wij hadden gezegd dat wij hierop bij de begroting terug zouden komen. Er is wat verwarring over, want in de motie stond “in ieder geval voor eind dit jaar”. In december komen we met een raadsinformatiebrief daarover, in januari zal er een gecombineerde I&O/B&A aan worden gewijd en eind januari een raadsvergadering.

De heer Tekir: Voorzitter. Deze vraag was van D66. Ik hoor de wethouder nu zeggen dat er een raadsinformatiebrief komt en daarna een B&A. Maar we zijn nu de begroting aan het behandelen en als je dat energienoodfonds wilt instellen, zoals de motie vraagt, zul je daarvoor nu ook middelen moeten reserveren. Welke middelen reserveren we daar nu voor? Oftewel: hoe gaan we het noodfonds dekken?

Wethouder Polatli: De dekking hebben we nog niet in beeld. Dat is op dit moment in uitvoering.

De heer Tekir: Maar daarmee zegt u eigenlijk dat er wel allerlei raadsinformatiebrieven zullen worden gestuurd en B&A's worden georganiseerd, maar dat er helemaal geen dekking is voor het energienoodfonds. Wat gaan we dan eigenlijk doen met z'n allen?

Wethouder Polatli: De komende weken wordt gewerkt aan het voorstel.

De heer Tekir: Maar zonder dekking begrijp ik.

Wethouder Polatli: De dekking hebben we nog niet.

De voorzitter: Het volgende punt.

Wethouder Polatli: De Europese aanbesteding van het theater was een vraag van D66. Ik hoorde iets over bedrijven uit Polen die zouden kunnen inschrijven. Volgens mij is dat niet helemaal de bedoeling. De aanbesteding overschrijdt bedragen en daarmee wordt het een Europese aanbesteding, maar die zou toch nog heel gericht naar een lokale partij kunnen leiden. Dat is volgens mij ook de weg die we zijn ingeslagen. Het is ook een raadsbesluit geweest. Daarbij is eind vorig jaar een motie aangenomen dat een andere locatie ook geïnventariseerd dient te worden. Dat is wat er ligt en dat is de kant die we opgaan en niet een andere volgens mij.

Hiermee heb ik volgens mij alle vragen gehad.

Dan de moties. Ik begin met ‘Ondersteuning kinderen van ouders met middeninkomens bij sport- en cultuuractiviteiten’. Ik vroeg me af of we niet eerst zouden moeten onderzoeken óf kinderen van ouders met middeninkomens hiermee wel zo'n probleem

hebben, maar ik ga ervan uit dat u signalen heeft dat dit een risico dreigt te worden bij gezinnen met middeninkomens. Ik zou de motie willen overnemen. Het is een sympathieke motie, die oproept tot een verkenning, als ik het zo mag uitleggen. Uiterlijk in het eerste kwartaal van 2023 wil het college komen met een terugkoppeling daarover. Dan zijn we op dat punt proactief bezig voordat we daarmee dadelijk aan de achterkant gaan werken.

De heer Koçak: Voorzitter-

De voorzitter: De heer Koçak.

De heer Koçak: Ik neem aan dat ook verkend zal worden of aansluiting bij het landelijk Jeugdfonds Sport en Cultuur waardevol kan zijn.

Wethouder Polatli: Ja.

De heer Van der Meijden: Voorzitter, nog één opmerking hierover, want ik meen dat de vraag over de interpretatie van de motie ook aan mij gericht was. De wethouder legt dat volgens mij in dit geval goed uit, namelijk dat het een verkenning betreft. Dus ja, het behoort zeker tot de mogelijkheden die we graag verkend willen hebben, daarom is het specifiek genoemd. Maar later, als het college de verkenning presenteert, zou ik graag een oordeel hebben van het college in hoeverre dat van toegevoegde waarde is, ook omdat het aanvullend kan zijn bijvoorbeeld op de Stichting Leergeld. Maar voor de uitwerking daarvan mag de wethouder het inderdaad begrijpen als, nou ja, een extra gedachtegang om mee te nemen in die verkenning. Dus ik ben blij met de reactie van het college op dat punt.

Wethouder Polatli: Ik vind het in ieder geval prima om dat te onderzoeken.

De heer Van Santen: Voorzitter-

De voorzitter: De heer Van Santen.

De heer Van Santen: Ik begrijp de sympathieke gedachte, maar de vorige keer heb ik het college horen zeggen dat niet aan inkomenspolitiek wordt gedaan. Dus ik ben even benieuwd hoe dat in relatie tot deze motie staat. Verder weet ik dat we in Gorinchem op het gebied van sport best wel veel activiteiten ontplooien. We hebben Gorinchem Beweegt, we hebben Sjors Sportief, we hebben van alles lopen in de wijken en we zijn ook aan het inzetten op wijkgericht werken. Die signalen zijn mij niet zo heel erg bekend, maar als het zo is, hoor ik dat ook graag natuurlijk. Hoe staat die motie nu in verhouding tot het lopende beleid? Gaan we dan weer iets toevoegen en kunnen we niet beter zeggen: centreer het, of breid uit wat we nu hebben? Misschien is dit overigens ook iets voor de tweede termijn; dat maakt me niet zoveel uit.

De heer Koçak: Voorzitter-

De voorzitter: De heer Koçak.

De heer Koçak: Voordat de wethouder antwoord geeft, wil ik graag even reageren op uw vraag. Dit is absoluut geen inkomenspolitiek, dit is een ondersteuning, een tegemoetkoming vanuit een landelijk project, dat ook door het Rijk gesubsidieerd wordt.

De heer Van der Meijden: En, voorzitter, als ik ook een kleine aanvulling mag geven: ik denk dat dit allemaal terechte vragen zijn en daarom is de motie ook expliciet ingestoken als verkenning en niet al meteen als vigerend beleid, om dit soort vragen te beantwoorden en om die toegevoegde waarde te beoordelen. Dus wat mij betreft alle ruimte voor het college om op alle terechte vragen van de heer Van Santen antwoord te geven.

De heer Van Santen: Voorzitter, een korte reactie. Ik snap het verhaal van de heer Van der Meijden, maar de vraag is ook: hoe staat dat in verhouding tot wat we al doen? Overigens staat letterlijk in de motie “met betrekking tot middeninkomens”, vandaar de vraag: hoe zit het dan met de inkomenspolitiek?

Wethouder Polatli: Ik zie dit echt als een verkenning, meneer Van Santen, en niet als inkomenspolitiek of wat dan ook. Ik zie het ook vanaf de kant van de sport en de kinderen die misschien buiten de boot zouden kunnen vallen. Laten we dat eerst eens inventariseren.

Dan de motie ‘De Buurt Bestuurt’. In principe is dat – dat wil ik toch gezegd hebben – in lijn met het coalitieakkoord. Ik denk niet dat het de bedoeling is om alles wat we in Gorinchem al doen, daar ben ik even ingedoken en dat is verschrikkelijk veel- Ik zie wel op één punt: om bijvoorbeeld bij onze wijkactiviteiten te kunnen komen, kun je daar komen via de website van de gemeente Gorinchem, Samen Gorinchem, en er komen een aantal nieuwe websites aan. De inhoud van Buurt Bestuurt, wat zij allemaal doen aan verkeersveiligheid en fietsroutes, gaan we bestuderen en als we nog wat zaken missen in ons bestaande beleid en websites, zullen we die toevoegen, en diensten, om vervolgens wel onze participatiewebsites veel bekender te maken dan ze nu zijn.

De heer Van der Meijden: Voorzitter-

De voorzitter: De heer Van der Meijden.

De heer Van der Meijden: Dank u wel. De wethouder licht toe dat hij wil investeren in participatietrajecten, onder bekendmaking van de regels die we nu al hebben, maar Buurt Bestuurt gaat wel iets verder: die vraagt om eigen regie van buurtbewoners te introduceren en ze daar ook beperkt de ruimte voor te geven, bijvoorbeeld financieel is een optie. Dus ik zou de wethouder ook wel willen uitnodigen om op die eigen regie te reageren, of dat idee in dat kader ook wordt omarmd en of het college ook bij de uitwerking van deze motie zou willen verkennen of een bepaalde financiële vrijheid toe zou kunnen komen en tot de mogelijkheden behoort.

Wethouder Polatli: In het kader van wijkgericht werken zijn we heel erg aan het brainstormen met de afdelingen wat we eraan kunnen doen en daar zijn ook budgetten in naar voren gekomen, dat de medewerkers in de wijken vooral heel veel van de mensen vragen, maar als de mensen iets vragen, een prullenbakje bijvoorbeeld of een bankje, dan kunnen ze zo weinig. En je moet natuurlijk, om serieus genomen te worden, als ik het zo

mag zeggen, ook wel wat kunnen. Dat budget gaat dan niet ten koste van het andere budget. Dus ook die zaken gaan we onderzoeken. Ik vind het een sympathieke motie, maar voor alle duidelijkheid wil ik wel zeggen dat het onderzoeken is, vooral naar de inhoud, en niet dat we Gorcumse zaken gaan vervangen door Buurt Bestuur.

De voorzitter: De heer Koçak.

De heer Klein: Ik was eerder, maar goed, dan de heer Koçak.

De heer Koçak: Dank u wel, meneer Klein! De strekking van de motie lijkt wel op de wijkwensen van Dordrecht. Klopt dat, wethouder?

Wethouder Polatli: Ik heb heel even een keer gekeken op die wijkwensen van Dordrecht, maar dat staat me op dit moment niet helemaal bij. Het zou erop kunnen lijken, maar wijkwerk lijkt in het algemeen wel op elkaar. Ik denk dat we vooral aan de vindbaarheid en de inhoud samenbrengen in Gorinchem wat kunnen werken en inderdaad, zoals de heer Van der Meijden zegt, misschien de budgetten en misschien veel meer in de wijken en participeren, want het is ook niet de bedoeling dat wij alles gaan voorkauwen, maar op een gegeven moment het ook los kunnen laten in de wijk en dat mensen het zelf gaan regelen. Dus we zijn tegelijkertijd ook met het wijkgericht werken bezig.

De heer Koçak: Mijn fractie vindt het een hele zinvolle motie en daarom adviseren wij ook om te kijken naar Dordrecht, want daar hebben ze al jaren zo'n wijkwens, Buurt Stuur. Misschien kunnen we daar ook wat van leren zeg maar.

De voorzitter: De heer Klein.

De heer Klein: Dank u wel, voorzitter. Ik wilde vooral nog toevoegen dat wij er zeker niet voor pleiten om bestaand beleid overboord te gooien. Wij zien het meer als een aanvulling op wat al gebeurt en willen juist ook de middelen geven aan de inwoners zelf, zodat zij niet met eindeloze lijsten geconfronteerd worden, maar te werk kunnen gaan zoals bijvoorbeeld in het Rotterdamse model, waar gewoon drie concrete punten per wijk naar voren komen om actief mee aan de slag te gaan. Daarnaast zijn we heel blij dat het college ermee aan de slag wil gaan.

De voorzitter: Dank u wel. Hebt u nog andere punten, wethouder?

Wethouder Polatli: Ja, het amendement van het CDA over de festiviteitenvereniging De Elzenhof. Daarvoor zouden we meer geld kunnen krijgen dan we in principe hebben gevraagd, dus dat zou een cadeautje kunnen zijn, maar ik vraag me eigenlijk af waarom u denkt dat we tekort komen aan het bedrag voor wat we gaan doen, want het is in combinatie met het 'Recht van uitdagen' en wat is gevraagd is een stukje aanbouw en een stukje verbouwing van het toilet/sanitair gebouw, waarvoor we ook een stuk halen uit het meerjarenonderhoudsplan en 'Blik in Actie'. Daarmee komen we ongeveer wel aan dat bedrag. Mochten we later verder willen dan het 'Recht van uitdagen' gaat, dan kunnen we bij uw raad terugkomen.

De voorzitter: Mevrouw Van Oversteeg.

Mevrouw Van Oversteeg: Prettig dat de wethouder reageert over hoe het is opgebouwd en wat er van alle kanten wordt gedaan om zo goed mogelijk tegemoet te komen aan het initiatief van deze vereniging. Dank daarvoor. Ik hoor ook dat de financiën uiteindelijk rond zullen komen uit verschillende hoeken. Alleen, dat zagen we niet terug in de begroting, maar ik hoor het u nu wel zeggen. Zou u daarover een toezegging kunnen doen, zodat we weten dat dit initiatief ook daadwerkelijk tot uitvoering kan komen? Want dan kunnen wij ons amendement intrekken.

Wethouder Polatli: Ik ga geen toezegging doen, want hierin zijn we afhankelijk van meerdere partijen. Dit doen we niet zelf en de festiviteitenvereniging moet er ook nog steeds achter staan.

Mevrouw Van Oversteeg: Om de wethouder een stukje op weg te helpen: het gaat mij niet zozeer om zo'n soort toezegging, want ik snap dat daar de vereniging voor nodig is, maar het gaat mij om de rol die wij als gemeente spelen, vooral op financieel gebied: dat dat dus goed komt, dat er, zoals u zegt, een stukje uit het ene budget wordt gehaald, een stukje uit 'Blik in Actie', en dan nog een stukje uit de pot die u nu bij de begroting zet, en dat daarmee het initiatief wel uitgevoerd kan worden. Daar ziet de toezegging op.

Wethouder Polatli: Ja, maar ik ga geen toezegging doen. Dit is volgens mij de eerste pilot 'Recht van uitdagen', het plan lag er al langer, wij hebben het direct opgepakt aan het begin van deze periode en we hebben voor het stuk dat we nodig hebben niet meer gevraagd dan nodig is. Volgens mij zijn we vrij netjes bezig en zouden we dit op deze manier tot een einde willen brengen. Daarom raad ik dit amendement af.

De heer Van Houwelingen: Voorzitter, mag ik even een vraag stellen?

De voorzitter: Ga uw gang.

De heer Van Houwelingen: De vraag die bij u is binnengekomen, is dat de 50k of de 120k? Wat is nu uiteindelijk aangevraagd?

Wethouder Polatli: Wij hebben in de begroting 50.000 euro staan. Er is ongeveer 80.000 euro begroot voor de aanbouw aan de Elzenhof en 32.000 euro voor verbouwingen binnen De Elzenhof. Met de MJOP-gelden en 'Blik in Actie' plus die 50.000 euro zitten we net iets onder 120.000 euro. Mochten we daarin tekort komen, dan komen we echt wel terug, maar we proberen dit, volgens mij net als u, voor elkaar te krijgen.

Mevrouw Van Oversteeg: Dus daarmee, om het even helder te krijgen, verzekert u dat het initiatief zoals dat is ingediend uitgevoerd kan worden? Volgens mij sloeg de vraag van de heer Van Houwelingen ook daarop: wat is nou uiteindelijk de reikwijdte van dat verzoek? Nou, dat is dus breder dan de 50.000 euro die u nu raamt. Dat legt u nu ook uit, maar u verzekert ons dat die middelen er zijn, ook al zitten ze in andere potjes en staat het niet zo expliciet in de begroting toegelicht.

Wethouder Polatli: Het lijkt wel de omgekeerde wereld. Wij denken dat we op deze manier in eerste instantie genoeg hebben voor wat er moet gebeuren. U wilt voor méér

gaan, normaal zou ik meer moeten vragen en u dat niet moeten willen! Het ligt er al zo lang en wij hebben het opgepakt.

Mevrouw Van Oversteeg: Sorry, ik zat een beetje te zuchten en dat is misschien niet heel netjes. Ik heb het idee dat we elkaar wel begrijpen, maar dat de wethouder zich nu een beetje in allerlei hoeken probeert te drukken, terwijl we daar volgens mij helemaal niet in zitten, omdat we er volgens mij hetzelfde over denken. Ik vraag niet méér, ik vraag alleen maar om het feit dat het uitgevoerd kan worden en volgens mij is daar in dit huis heel breed instemming over, waaronder ook bij dit college. Dus laten we die lijn vasthouden, zou ik u willen oproepen.

Wethouder Polatli: Dank u wel. Dan ben ik hiermee aan het einde gekomen, voorzitter.

De heer Tekir: Voorzitter!

De voorzitter: De heer Tekir.

De heer Tekir: Ik was nog in afwachting van een antwoord op een van onze vragen. Ik wist niet zeker wie het zou beantwoorden, maar de vraag was of er al zicht is op de uitputting van de bestemmingsreserve die is ingesteld voor SGS.

De voorzitter: Dat is de portefeuille van wethouder Molengraaf.

De heer Tekir: Maar die heeft hem niet beantwoord. Komt ze daar nog op terug?

De voorzitter: Ja, zie ik.

De heer Tekir: Dan wachten we dat af.

De voorzitter: Dank u wel. Ik wil nu even reflecteren op de vraag hoe we er momenteel tijd-technisch voor staan. We zijn stipt om 18.30 uur weer begonnen en het is nu 19.40 uur, terwijl de beantwoording van het college in principe om 19.45 uur zou eindigen. Inmiddels hebben we twee portefeuillehouders gehad en we hebben er nog vier te gaan. Dat gaan we natuurlijk ‘nevernooit’ in vijf minuten redden. Als ik even analyseer waar het aan ligt, dan denk ik dat het voor een deel komt doordat het college heel uitvoerig op vragen antwoordt en voor een deel zie ik ook dat er best wel veel interrupties zijn. Tegelijkertijd zou je kunnen zeggen dat er op sommige punten ook wel sprake is van een mooi debat in de raad, wat ook heel veel waard is, want daarvoor zitten we natuurlijk bij elkaar. Maar ik moet ook wel concluderen dat, als dit zo doorgaat, we echt het tijdstip van om en nabij 23.00 uur niet zullen halen. Misschien zou het een idee zijn dat het college net even wat bondiger formuleert en dat de raad wat meer discipline betracht bij het plegen van interrupties, dat u dat alleen doet als u echt denkt van “ja, maar dit raakt wel echt even de kern van een vraagstuk”. Punten en komma’s zijn soms best belangrijk – the devil is in the detail –, maar misschien vanavond even niet. Ik wil u graag oproepen het zo te doen.

Het woord is aan wethouder Mager.

Wethouder mevrouw Mager: De druk wordt opgevoerd!

Om te beginnen wil ik zeggen dat ik het erg fijn vind dat zowel ambtelijk als hier in de raad zoveel geïnvesteerd is in deze begroting. Ik heb met veel belangstelling geluisterd naar alle bijdragen en kennisgenomen van de amendementen en moties. Het levert toch altijd weer nieuwe inzichten op, daarom alvast bedankt voor uw inbreng.

Als eerste de portefeuille stadsontwikkeling. De PvdA was zeer alert, en ook heel actueel, naar aanleiding van de uitspraak van vorige week, met de vraag welk effect dat op Vleugels van de Stad zou kunnen hebben. U zult zich kunnen voorstellen dat wij binnen een week nog niet een uitputtende lijst hebben kunnen opstellen met invloeden die het zou kunnen hebben op een en ander, maar dát het invloed zal hebben is, denk ik, wel evident. Het zal vooral gevolgen hebben voor plannen die nog niet onherroepelijk zijn, de andere plannen kunnen in feite gewoon doorgaan. We zullen er nog eens goed naar kijken, want we weten nog niet exact welke plannen wel en welke niet, maar daar komen we op terug.

De SP heeft aangedrongen op prioriteren en concretiseren. Toe maar! In de eerste helft van 2023 komen we bij de raad terug met Stedelijk Programmeren. Daarin gaan we kijken wat er allemaal in Gorinchem speelt, een integrale aanpak met bouwen, maar ook mobiliteit, de diverse visies die er liggen en daarbij ook een prijskaartje. Uiteraard komen prioriteren en concretiseren daarbij ook aan bod, waarbij ik natuurlijk wel moeten zeggen dat de kaders aan de raad zijn. Als ik u was, zou ik dit ook in uw raadsagenda opnemen; dat is even een gratis advies.

In dit verhaal speelt ook de Lange Slagenstraat, volgens mij aangesneden door het CDA. Het is in de planning opgenomen, een inbreilocatie in een vrij klein gebied, maar wel omringd door woningen, dus participatie is in dat stukje Gorinchem van groot belang. Voor de invulling daarvan komen we zeker bij u terug. De Knarrenhof die u daarbij noemde wordt meegenomen in dat voorstel, maar uiteraard ook in afstemming met POORT6. Het wordt dus een integraal verhaal, waarvoor we ook de inbreng van de raad tegen die tijd op prijs zullen stellen.

Mevrouw Van Oversteeg: Mag ik een aanvullende vraag stellen, voorzitter?

De voorzitter: Ga uw gang.

Mevrouw Van Oversteeg: Kunt u wat concreter zijn over het tijdpad? U zegt dat u ermee terugkomt, maar wanneer?

Wethouder mevrouw Mager: Dit jaar.

Mevrouw Van Oversteeg: Oké, dat is heel concreet. En ik had nog een vraag gesteld over de samenhang met aangrenzende ontwikkelingen in de buurt: of het ook daarmee wordt bekeken.

Wethouder mevrouw Mager: Daarvoor wil ik weer verwijzen naar het Stedelijk Programmeren, waarin we kijken wat er, als je het één doet, met het ander gebeurt. Dat pakken we dan integraal op.

Mede in aanvulling daarop is erop aangedrongen de mogelijkheden te verkennen voor woningbouw in Gorinchem-Noord. Ik was wel heel blij dat het níét het bedrijventerrein Gorinchem-Noord was, want dan zou het wel heel ingewikkeld zijn geworden, maar dat

neemt niet weg dat het best ingewikkeld blijft. Overigens heb ik er ook wel enkele geruststellende woorden over. Aangezien wij met Vleugels van de Stad voldoende capaciteit aanbrengen om aan de prognoses te voldoen, moeten we natuurlijk wel met de uitvoering aan de slag gaan, anders gaat er nog niet veel gebeuren. Omdat dit stukje Gorinchem ook aan bod komt in de omgevingsvisie, hebt u een volgende kans, want voor vandaag ontraad ik deze motie.

De heer Tekir: Voorzitter. Dit is de tweede verwarring die bij ons ontstaat vanavond. Ik snap hem niet zo goed, want u zegt dat er ambtelijk capaciteit voor is en dat u verkenningen doet aan de oevers-

Wethouder mevrouw Mager: Nou, ik bedoel dat we voldoen aan de capaciteitsvraag, dus aan de hoeveelheid woningen. In uw motie hebt u het erover dat we meer woningen moeten bouwen en dat de vraag verhoogd wordt, zodat wij onze prognoses daarop wellicht moeten aanpassen, en dat Gorinchem-Noord daarvoor een mogelijkheid zou kunnen bieden-

De heer Tekir: Ja, maar tegelijkertijd weten we ook dat heel veel van die zachte plannen sneuvelen, omdat ze om welke reden dan ook toch niet uitvoerbaar blijken. Het gaat uiteindelijk om de harde plancapaciteit, waarvan we zeker weet dat die gaat komen. Als we daarvan uitgaan, hebben we nog een flink tekort. Dus ik zou dan toch willen proberen u ertoe te verleiden om in de aanloop naar de omgevingsvisie deze motie als een steun in de rug te zien en bijvoorbeeld te adviseren die over te nemen.

Wethouder mevrouw Mager: Ik ga nog eventjes verder. Ons woningbouwprogramma is gerelateerd aan het regionale woningbouwprogramma. U geeft aan dat we daarin de samenwerking met Molenlanden moeten zoeken. Dat doen we al, omdat we hierin met de regio Alblasserwaard, dus ook Molenlanden, optrekken. Dat woningbouwprogramma is niet openbaar, vanwege de gevoelige informatie, maar dat zult u zelf ook al wel hebben bedacht. Daar komt nog bij dat Gorinchem-Noord buiten het bestaand stedelijk gebied valt. Het beleid van de provincie is er vooralsnog op gericht om daar niet te bouwen en de capaciteit eerder te zoeken in inbreilocaties, of verdichting van het woningaanbod,

De heer Tekir: Voorzitter, nog één poging dan. Wat is er dan op tegen om het te verkennen? In de motie wordt u niet gevraagd alvast plannen te gaan ontwikkelen, maar om in overleg met de provincie en met de buurgemeente te verkennen wat er mogelijk is. Wat is daarop tegen?

Wethouder mevrouw Mager: Ik heb u net al laten weten dat die verkenning al loopt A. met Molenlanden, want wij zetten samen in op woningbouw en B. met de provincie, die heeft aangegeven dat dit buiten het gebied valt en dat daarom eerst naar andere mogelijkheden moet worden gekeken. Daarbij komt ook nog dat wij met alle plannen die er liggen, en die straks ook weer in het Stedelijk Programmeren terugkomen, aangeven op hoeveel plaatsen in de stad wij hoeveel woningen van plan te zijn gaan bouwen. Met die opgave voldoen wij al aan de eisen die worden gesteld aan onze regio.

De voorzitter: Voldoende, graag verder naar uw volgende punt.

De heer Krol: Mag ik nog één reactie, voorzitter? De heer Tekir probeert hier de wethouder te verleiden en ik zou de heer Tekir willen verleiden om dit plan mee te nemen als we met elkaar over de raadsagenda spreken. Daar zal woningbouw ongetwijfeld een plek krijgen.

De heer Tekir: Dank voor deze verleiding, en laten we dat vooral doen.

De voorzitter: Punt! Wethouder Mager.

De heer Tekir: Maar ik word aangesproken!

De voorzitter: Nee, we gaan hier niet op verder. Deze suggestie kunt u meenemen, maar we zitten nu in de beantwoording van de vragen en de moties en amendementen. Wethouder Mager.

Wethouder mevrouw Mager: Met betrekking tot het onderwijs wil ik eerst van de gelegenheid gebruikmaken om iedereen die een oproep heeft gedaan richting de Tweede Kamer daar heel hartelijk voor te bedanken in het kader van de inspanningen die zijn verricht voor het IHP. Ik wil eraan toevoegen dat het helemaal geen kwaad kan om dat nog een keer te doen, aangezien het debat van toen is uitgesteld naar 1 december. Dus bij dezen nog even een reminder.

Fijn dat u nog eventjes refereerde aan het I-lab. Ik was het inderdaad niet vergeten. Ik heb begrepen dat een aantal raadsleden spontaan een bezoek heeft gebracht aan het I-lab, wat uitermate werd gewaardeerd. Verder kan ik u vertellen dat de colleges van de diverse buurgemeenten er op bezoek zijn geweest en dat ik op dit moment een soort tour aan het maken ben langs alle gemeenten die interesse hebben getoond in het I-lab, om de betreffende wethouders voor onderwijs, laat ik maar zeggen: te verleiden, al klinkt het wat bijzonder, omdat het geloof ik allemaal mannen zijn! Verder heeft ook de burgemeester samen met tien collega's uit de regio Zuid-Holland Zuid een bezoek gebracht aan het I-lab. Dus voorwaar mooie p.r. Er komt een voortgangsrapportage, maar daarbij ook een blik op de toekomst. In het eerste kwartaal van 2023 is een I&O gepland waarin we hierop terugkomen. Verder kan ik alvast vertellen – het wordt volgens mij volgende week openbaar gemaakt – dat in het afgelopen jaar al 1.500 leerlingen actief gebruik hebben gemaakt van lessen via het I-lab, waarvan ruim 1.000 op locatie.

En dan het Warenhuis van de stad. Ik ben blij met het amendement, want we zijn druk bezig met de Gorcumse binnenstad, met verkleining van het winkelgebied en het maken van een aantrekkelijke stad, zowel voor inwoners als voor bezoekers, een levendig centrum en de combinatie van winkels, cultuur, horeca en wonen. Kortom, de complete beleving. Wij ondersteunen het initiatief van Hartje Gorkum van harte en we staan zeer positief ten opzichte van het Warenhuis van de stad. We zijn mede positief, omdat ondernemers zelf laten zien in actie te willen komen. Met de 150.000 euro die worden voorgesteld in het amendement kan volgens ons een stevige start worden gegeven aan het Warenhuis van de stad, zeker met daarbij de bijdrage uit de BIZ. Over dit amendement wil ik dan ook positief adviseren.

Nog eventjes kom ik terug op de kerstverlichting. Altijd leuk. Mevrouw Hamann had het daarover. Ik heb begrepen dat de kerstverlichting in de bomen totaal vernieuwd is, dat het

allemaal ledlampjes zijn en dat in het kader van het huidige energiegebeuren de lampjes wat korter aan zijn dan te doen gebruikelijk, ergo wat later aangaan en wat eerder uitgaan. Dan meteen even door over de motie 'Help kleine ondernemers de winter door'. Ik vind het erg mooi meegedacht, want we zijn er namelijk voor inwoners én ondernemers. De inventarisatie willen we dan ook zeker gaan uitvoeren, een goede manier om maatwerk te verrichten. We zijn wel van plan om daarbij gebruik te maken van onze ondernemersnetwerken, omdat die het beste weten wat er zoal omgaat. Volgens mij ben ik er dan.

De voorzitter: Dank u wel. Dan wethouder De Boer.

Wethouder De Boer: Dank, voorzitter. Aan het begin van de vergadering gaf u aan dat ik mijn bijdrage zou starten met een mededeling. Ik zal proberen het kort te houden, maar er zijn drie belangrijke ontwikkelingen in het RES- en winddossier die ik de raad niet wil onthouden. De eerste is dat op vrijdag 4 november de stuurgroep Avelingen is bijeengekomen. Daarin zitten Rijkswaterstaat, het Rijksvastgoedbedrijf, de Rijksdienst voor ondernemend Nederland, de provincie, de gemeente en Staatsbosbeheer. Namens Gorinchem heb ik bij die gelegenheid aangegeven dat wat ons betreft op dit moment een 'no go' op z'n plaats is. De andere leden van de stuurgroep zien Avelingen vooralsnog als een technisch kansrijke locatie, maar daarvoor is op dit moment geen draagvlak in Gorinchem. Om deze reden is door de stuurgroep besloten pas op de plaats te maken en geen opdracht te geven voor vervolgonderzoek. Daarmee komt ook de pilot Avelingen tot een einde.

De tweede ontwikkeling is dat morgen een hoorzitting is gepland bij de provincie over het provinciaal omgevingsbeleid. In de afgelopen week is uitvoerig binnen de RES, en in het bijzonder met de gemeente Molenlanden, gesproken over de vraag hoe we nu het beste samen verder kunnen. Er is veel tijd in gestoken, omdat het belangrijk is dat we een gezamenlijk verhaal hebben richting de provincie, die immers het bevoegd gezag is waar het betreft het vergunnen en toestaan van windturbines. En dat is gelukt. Morgen zal wethouder Lock uit Molenlanden namens de gehele RES Alblasserwaard inspreken bij de provincie. We zullen de provincie vragen om Avelingen als zoeklocatie uit het omgevingsbeleid te halen en ons twee jaar de tijd te geven om als regio met een breed gedragen alternatief te komen. Daarnaast vragen we de provincie ons wat meer ruimte en mogelijkheden te geven in ons best wel complexe geografische gebied.

Dit brengt mij bij de derde ontwikkeling. Tijdens ons vorige debat hebben we nadrukkelijk aangegeven dat we eerst met onze RES-partners in gesprek willen gaan om een plan te gaan maken over hoe we onze RES-doelen wel kunnen halen. De eerste gesprekken daarover zijn inmiddels gevoerd en ik verwacht u op heel korte termijn een voorstel te kunnen doen voor het vervolg.

Tot zover mijn mededeling, voorzitter. Als daarover geen opmerkingen zijn, ga ik verder met de beantwoording van alle vragen, moties en amendementen-

De heer Tekir: Voorzitter-

De voorzitter: De heer Tekir.

De heer Tekir: De eindzin maakt het heel spannend, “een voorstel voor het vervolg”. Kunt u al een tipje van de sluier oplichten?

Wethouder De Boer: Wij zullen met een voorstel komen, samen met de RES-partners, over hoe we het RES-bod willen gaan invullen en welke vervolgstappen er gaan komen. Daarbij kunt u denken aan een concreet voorstel voor een haalbaarheidsonderzoek op een andere locatie, met een voorstel voor het budget en de capaciteit die daarvoor eventueel nodig is. Maar in die context kun je ook het gesprek met elkaar voeren over de vraag hoe we in zo’n nieuw proces met elkaar de participatie vorm willen geven. Dat is volgens mij het vervolgesprek dat we dan moeten hebben.

De heer Tekir: En dan doelt u op een nieuwe locatie eventueel voor wind?

Wethouder De Boer: Correct.

Mevrouw Van Oversteeg: Voorzitter-

De voorzitter: Mevrouw Van Oversteeg.

Mevrouw Van Oversteeg: De heer De Boer gaf aan dat hij binnenkort een vervolgesprek heeft met de RES-partners. Een van de vragen die ik in mijn eerste termijn heb gesteld – maar misschien komt u daar zo aan toe, hoor – is hoe de bedrijven hebben gereageerd. Dus ik dacht: ik gooi hem er maar meteen in, dat scheelt misschien weer tijd.

Wethouder De Boer: Die had ik genoteerd. Ik was nog bij het kopje ‘Reflectie op proces met Molenlanden’ naar aanleiding van uw vragen. In de afgelopen maanden hebben we uitvoerig gesproken met de gemeente Molenlanden en daar wil ik wel een paar reflecties op geven voor u.

Allereerst hebben we allemaal kunnen horen en lezen dat in de raad van Molenlanden teleurstelling bestaat over ons besluit. Dat snap ik en dat gevoel mag er ook zijn. We waren hard aan de slag met elkaar, met een best wel grote stap terug.

Ten tweede heb ik de afgelopen maanden intensief gesproken met mijn collega-wethouder Jan Lock in Molenlanden. Dat waren gesprekken met wederzijds respect voor beider politieke context in elkaars gemeente. Juist vanuit dat respect zijn we gekomen tot die gemeenschappelijke bijdrage. Als dat vertrouwen er niet was geweest, was die gemeenschappelijke inbreng bij de provincie er ook echt niet gekomen.

Ten derde heb ik bij de gemeente Molenlanden altijd aangegeven dat een streep door Avelingen geen gemakkelijk besluit is, omdat de klimaatopgave groot en urgent is. We moeten dus gaan herijken. Ik heb in Molenlanden heel duidelijk aangegeven dat wij als Gorinchem bereid zijn om ook voor ons grondgebied alternatieven mee naar de tafel te nemen. Ik hoop dat onze partners daar ook voor openstaan, ondanks de complexiteit van ons gebied, zodat we samen met elkaar die opgave te lijf gaan.

De voorzitter: De heer Oostrum.

De heer Oostrum: Dank voor uw toelichting op de voortgang van de RES, al aarzel ik gelijk weer als ik ‘voortgang’ zeg. Maar u geeft aan dat u twee jaar gaat zoeken naar een alternatief, althans dat gaat u de provincie voorstellen. En u komt op korte termijn met

een voorstel voor het vervolg. Dat kan ik niet helemaal rijmen. Ik kan me voorstellen dat u op korte termijn met een voorstel voor het vervolg komt, maar ik zou u willen vragen ook te proberen sneller dan twee jaar dat vervolg bij ons neer te leggen. Anders begint het erop te lijken dat het naar het einde van deze collegeperiode gaat schuiven, met als gevolg dat het bij de volgende verkiezingen weer een grote rol gaat spelen.

Wethouder De Boer: Hier ontstaat een misverstand, voorzitter. Wat we aan de provincie vragen is ons wat tijd te geven om nu Avelingen eruit te halen en een alternatief neer te leggen, zodat zij zich ook geen zorgen hoeven te maken over de vraag of ze hun doelstellingen wel halen in onze RES-regio, maar met een gerust hart Avelingen eruit kunnen halen, omdat ze weten een stok achter de deur te hebben en dat de regio ermee aan de slag gaat. Op de korte termijn willen wij u een voorstel doen over de manier waarop we dat proces vorm gaan geven, oftewel dat we bijvoorbeeld haalbaarheidsonderzoeken gaan doen op een andere locatie. Daarvoor heb ik echt de opdracht van deze gemeenteraad nodig. Die opdracht komen we op korte termijn ophalen. Hoe dat er precies uit gaat zien is iets waarover we nog in gesprek zijn met onze RES-partners. We komen zeker volgend jaar, en ik hoop zo vroeg mogelijk in dat jaar, bij u terug om die opdracht op te halen.

De heer Oostrum: Maar mijn vraag zal dan toch blijven, en die stel ik dan alvast maar bij voorbaat: kunt u proberen binnen een jaar met alternatieven te komen?

Wethouder De Boer: We doen onze uiterste best, maar tegelijk hebben we ook gezien bij Avelingen hoe complex het is rond windturbines. We willen dat dan ook heel zorgvuldig doen, ook met alle participatie, en zullen niet overhaast te werk gaan. Het is in ieder geval belangrijk te proberen zelf zo snel mogelijk zicht te krijgen op een mogelijke haalbaarheid, maar ik kan niet beloven dat we binnen een jaar hetzelfde op papier hebben als we nu over Avelingen op papier hebben, want het heeft behoorlijk wat voeten in de aarde.

Gevraagd is wat we van de bedrijven gehoord hebben. Er zijn niet direct bedrijven geweest die één op één mij of de gemeente benaderd hebben met “wat gebeurt hier?, wat jammer, wat hadden we toch graag wel gewild”. Ik weet wel dat morgen ook bedrijven zullen inspreken bij de provincie, dus die gaan dat op hun eigen manier aangeven. Ik heb verder geen signalen gekregen van bedrijven naar aanleiding van ons besluit.

Door de Partij van de Arbeid is een amendement ingediend over energiebesparing. Het is misschien goed aan te kondigen dat een raadsinformatiebrief onderweg is naar de raad, omdat in de afgelopen vergadering best veel over het onderwerp energiearmoede is gesproken en ik heb gemerkt dat er veel vragen over leven, maar er zijn ook veel ideeën en voorstellen over ingediend. Wij meenden daarom dat het goed was eens even in een brief uiteen te zetten wat we eigenlijk allemaal doen als gemeente, zodat u kunt beoordelen of u dat genoeg vindt en of die aanpak kan worden gesteund. In het amendement wordt gevraagd om meer geld-

De heer Oostrum: Voor de duidelijkheid, voorzitter: het is vooralsnog een motie. Daarbij gaat het ons met name om een structurele, wijkgerichte aanpak, actief, enz.

Wethouder De Boer: U wordt op uw wenken bediend. U zult, denk ik, verrast zijn als u morgen de brief krijgt. In de motie vraagt u vooral om meer geld voor een energieaanpak,

maar ik heb eigenlijk niet de indruk dat geld het obstakel is in dezen. We hebben aardig wat Rijksmiddelen gekregen, we krijgen gelden vanuit het Nationaal Isolatieprogramma en al twee keer dit jaar hebben we specifiek gelden ontvangen voor energiearmoede, bij elkaar diverse tonnen aan budget. De uitdaging zit hem echt in het bereiken van mensen. Met de wijkgerichte aanpak die u noemde zijn we al gestart. In september zijn we bijvoorbeeld heel concreet met de wijk van POORT6 de wijk in gegaan. We gaan echt op een aantal plekken het gesprek aan met bewoners, ze worden specifiek uitgenodigd om daarnaartoe te komen en dan bieden we gratis energiebesparingsadviezen aan. Coaches van Nieuw Wonen zijn dan aanwezig, we hebben tassen bij ons met gratis energiebesparende producten ter waarde van 120 euro per huishouden en voor mensen die hulp nodig hebben zijn ook nog de klussers van de klussendienst aanwezig. Het is heel erg arbeidsintensief, maar we merken dat het werkt en we gaan er dan ook zeker mee door. We hebben een heel plan om het ook uit te rollen naar de verschillende wijken. Het voornemen is te proberen om alle gelden die we hebben zoveel mogelijk deze winter ook in te zetten.

De heer Koçak: Voorzitter-

De voorzitter: De heer Koçak.

De heer Koçak: De heer De Boer gaf aan dat het de uitdaging is om zoveel mogelijk mensen te bereiken. Daarmee zijn we het helemaal eens, maar dan moeten we toch een duurzaam plan hebben? Dat bedoelen wij als fractie met een structureel plan, in plaats van losse activiteiten.

Wethouder De Boer: Als u het hele overzicht ziet, en dat presenteren we ook echt als onze Gorcumse aanpak van energiearmoede, zult u merken dat het niet alleen losse activiteiten zijn, maar dat het echt een uitgewerkt plan is voor de manier waarop wij deze winter willen proberen zoveel mogelijk mensen te bereiken. Het is wel echt gericht op deze winter, dat ben ik met u eens, en in het verlengde daarvan zijn we bezig met een breder plan voor energiebesparing en voor isolatie, ook in het kader van het Nationaal Isolatieprogramma. Daarop kunnen we opnieuw inschrijven voor gelden. We zullen niet alle huizen in één jaar kunnen isoleren, maar er moet wel een goede aanpak voor komen; dat ben ik met u eens. We zijn er hard voor aan het werk en verwachten begin volgend jaar bij u te komen met een concreet voorstel. De motie is mijns inziens overbodig, maar dat voelen we volgens mij allebei wel aan.

De SP heeft vragen gesteld over zon op dak: wat we eigenlijk allemaal doen om pandeigenaren te verleiden. Zon op dak is een belangrijke pijler onder de RES. Op dat punt liggen we gelukkig ook op koers als het gaat om onze RES-doelstellingen, maar goed: er is nog heel veel potentieel, en dat zien we volgens mij ook allemaal. Samen met Molenlanden hebben we binnen de RES iemand aangesteld om daarvoor met een plan van aanpak te komen, dat we ook begin 2023 verwachten. We krijgen het nog druk met elkaar! Maar daarna hebben we wel extra handen nodig om die ambitie ook waar te maken met elkaar. Gelukkig hebben we van de minister een doorkijkje gekregen naar de gelden die wij op het gebied van de energietransitie de komende jaren tegemoet kunnen zien, en dat biedt echt wel perspectief om te gaan werven en ook het team Duurzaamheid wat uit te breiden, zodat we de verschillende sporen van onze RES goed kunnen gaan bemensen.

De heer Foppen: Voorzitter, mag ik daar een vervolgvraag over stellen?

De voorzitter: Ga uw gang.

De heer Foppen: Aan hoeveel fte moet ik dan denken?

Wethouder De Boer: Dat is echt een detailvraag. Maar ik zal u een beeld geven en dan kunt u zelf uitrekenen hoeveel mensen u wilt hebben en voor welke salarisschalen. De minister heeft in de eerder geschetste doorkijk laten weten dat wij jaarlijks ongeveer zeven ton aan budget krijgen voor de energietransitie. Die budgetten zijn er echt puur op gericht om te zorgen dat gemeenten de capaciteit kunnen organiseren om met de opgave aan de slag te gaan. Dat is het geld en de uitdaging is nu om daarvoor ook de mensen te vinden, want alle gemeenten in Nederland hebben die brief gekregen, dus heel Nederland is op zoek naar specialisten duurzaamheid, en dat is echt wel een uitdaging. Dat hebben we niet morgen opgelost.

De voorzitter: Misschien bent u nog op zoek naar een baan, maar dat kan natuurlijk niet hier!

De heer Foppen: Voorzitter, we hebben het meermalen over verleiden gehad, en nu krijg ik toch wel een beetje dat beeld!

De voorzitter: In de vorige vergadering heb ik nog reclame voor u gemaakt. Wat dat betreft blijf ik met u meedenken, dat ziet u! Wethouder De Boer.

Wethouder De Boer: Dank, voorzitter.

Door de SP zijn zorgen geuit over de invoering van diftar. Die zorgen leven inderdaad, het is ook een grote verandering die op de stad af komt. Ook voor Waardlanden is het een ongelooflijk grote verandering. Maar goed, we moeten ook constateren dat we het met de doelstelling voor het aantal kilo's restafval per huishouden dat we produceren gewoon niet goed doen. Dat restafval zit nog boordevol papier, plastic en tuinafval, dat gaat nu allemaal de verbrandingsoven in en daar betalen we een ongelooflijk hoog tarief voor. Die tarieven nemen bijna met de dag toe. De belasting wordt ieder jaar hoger. De crux in het structureel naar beneden brengen van de afvalstoffenheffing en de kosten op het gebied van afvalverwerking zit echt in het verminderen van de hoeveelheid restafval. En wat we gewoon zien in het land, is dat het uiteindelijk de gemeenten zijn met diftar die erin slagen dat tarief naar beneden te halen. Dat neemt niet weg dat we de zorgen serieus nemen. We nemen een jaar extra de tijd voor de invoering, wat voor een deel te maken heeft met problemen rondom capaciteit, leveringsproblemen en krapte op de arbeidsmarkt, maar voor een deel ook met het feit dat we extra de tijd willen nemen om bewoners mee te nemen in die transitie en ook te zorgen dat er meer tijd zit tussen de verschillende fases, zodat we voldoende tijd hebben om de kinderziekten uit zo'n systeem te halen.

De voorzitter: De heer Klein.

De heer Klein: Ik weet niet of de openingen van ondergrondse containers overal al zijn verkleind, maar volgens de berichten die mij bereiken vinden nu al in toenemende mate bijplaatsingen plaats. Hoe kijkt de wethouder daartegen aan?

Wethouder De Boer: Ik wil er best even naar kijken, maar zelf heb ik geen signalen gekregen dat daardoor extra bijplaatsingen worden veroorzaakt. Wel merken we dat de gemeente nu gebeld wordt door mensen die erover klagen dat hun tuinstoel er niet meer in past. Dat is trouwens een van de redenen waarom ze wat kleiner zijn gemaakt: omdat er nogal wat dingen in de afvalcontainer worden gestopt die er niet in thuishoren. Komend jaar – helaas wat later dan gepland, omdat we nog bezig zijn met het werven van handhavers – willen we ook zo snel mogelijk met de handhaving gaan starten, want daar ligt volgens mij ook de crux om die naastplaatsingen tegen te gaan. Het is belangrijk dat we daar achteraan gaan, de zak openmaken, kijken van wie het afkomstig is en langs de deuren gaan om te zorgen dat het echt minder gaat worden. De conclusie is dus dat we die zorgen serieus nemen en de vinger aan de pols houden. Ik ken geen alternatieven die dezelfde effecten hebben, dus wat mij betreft is er ook geen plan B op dit moment. Hier gaan we onze schouders onder zetten en ik zou zeggen: laten we het een kans geven. De investeringen zijn al gedaan en laten we nu ook kijken of we de lusten ervan kunnen krijgen.

De laatste motie is een motie van ChristenUnie/SGP en Gorcum Actief over de luchtkwaliteit. Het is volgens mij altijd goed om daarvoor aandacht te vragen, want schone lucht is heel belangrijk om prettig in een stad te wonen en ook voor het opgroeien van kinderen in een stad. De motie vraagt ons aan te sluiten bij het Schone luchtakkoord. Daar is het college in dit stadium niet zo'n groot voorstander van. Deelname eraan heeft zeker voordelen, maar bij navraag is ons gebleken dat het vooral ook betekent dat we in heel veel werkgroepen en heel veel overlegstructuren moeten gaan participeren. Wij willen voorkomen dat de schaarse capaciteit die we voor dit onderwerp echt vrij willen maken besteed gaat worden aan heel veel praten en heel vaak reizen naar Den Haag, in plaats van het gewoon hier te gaan doen. Ons voorstel is dat wij in 2023 een nota 'Schone lucht' gaan maken en echt gaan kijken wat we op lokaal niveau op dit moment kunnen doen. Daarvoor kunnen we ook echt wel wat afsnoepen van wat andere gemeenten wellicht doen, maar ons voorstel is niet om nu aansluiting te zoeken bij het Schone luchtakkoord, wat niet wegneemt dat wij voor een deel al werken aan alle punten die daarin staan. Het college zal het wat hoger op de agenda plaatsen en we komen er het volgende jaar bij u op terug.

De heer Tekir: Voorzitter-

De voorzitter: De heer Tekir.

De heer Tekir: Dank u wel. Vorig jaar rond deze tijd is ook een motie ingediend over dit onderwerp, met als titel 'Beperk overlast rook houtkachels'.

Wethouder De Boer: Daar kom ik zo nog op.

De heer Tekir: Ik was even benieuwd naar de afhandeling van die motie, ook om te voorkomen dat we motie op motie blijven indienen over hetzelfde onderwerp.

Wethouder De Boer: Ik was net bij het punt ‘houtstook’ aangeland, maar u moet me misschien wel even helpen, omdat die motie mij niet exact bekend is. In de motie wordt gevraagd nog dit jaar adviezen te communiceren over houtstook, met name de gevolgen daarvan. Wat we op dit moment doen, is dat we via onze website en social media stooktips communiceren naar bewoners: hoe dat op zo’n manier kan dat het zo min mogelijk overlast geeft. In de motie wordt ook verwezen naar de Stookwijzer. Ik heb begrepen dat we dat nog niet doen, maar het zou wel kunnen. Ik wil er graag even naar kijken om dat ook te gaan doen. Inmiddels zijn er al voorbeelden in den lande van gemeenten die actief naar hun inwoners communiceren over de schadelijke effecten van houtstook. Het is een hyperlokaal probleem, maar dat neemt niet weg dat het op lokaal niveau tot een hele slechte luchtkwaliteit kan leiden, die met name bij mensen met luchtwegproblemen voor heel veel problemen kan zorgen. We gaan er goed naar kijken of we dat wellicht dit najaar nog kunnen intensiveren.

De heer Krol: Ik hoor in ieder geval dat u een aantal acties in gang gaat zetten rondom communicatie over houtstook. De andere pijler van deze beoogde motie was de luchtverontreiniging vanwege de verkeersdruk die er is rond Gorinchem, met de ligging langs twee drukke Rijkswegen. Als ik het goed begrijp, wilt u met een plan van aanpak komen en is er in het verlengde daarvan wellicht ook nog een optie om aan te haken bij het landelijke akkoord, als dat tegen die tijd toch voordelen met zich mee blijkt te brengen. Ik was met het oog op de overlast van de Rijkswegen vooral benieuwd of we dat landelijke akkoord niet nodig hebben om uiteindelijk ook tot afspraken te komen met bijvoorbeeld Rijkswaterstaat over verkeersscirculering, snelheidsaanpassingen, enz. Hebben we, als we het op eigen kracht gaan doen, wel genoeg slagkracht?

Wethouder De Boer: Het lijkt mij goed om ook dat mee te nemen in die verkenning, om te kijken waar onze mogelijkheden liggen op lokaal niveau. Later kunnen we altijd nog besluiten aan te sluiten bij het Schone luchtakkoord. We willen nu capaciteit vrijmaken om zo’n plan van aanpak te maken en dat besteden we liever niet aan al die overlegstructuren, al zien we daar ook wel de voordelen van.

Over de snelwegen die dwars door onze gemeente heen gaan zijn we in gesprek met Rijkswaterstaat, met name over de verbreding van de A27. Het is wel iets wat ook in een eerder stadium aangegeven had kunnen worden richting het tracébesluit, maar het lijkt me goed om het blijvend onder de aandacht te brengen van onze partners. Als u het goed vindt, zullen we dit ook meenemen in het plan van aanpak, welke kansen dat biedt en eventueel ook welke alternatieven daarvoor zijn.

De voorzitter: De heer Tekir.

De heer Tekir: De wethouder gaf al aan dat hij de motie niet kent, dus ik snap dat hij dan niet helemaal reageert op die motie, maar misschien is het een suggestie om hem even met een RIB af te doen, want de zaken die daarin worden genoemd, zoals een serieuze afhandeling van meldingen, zijn volgens mij nog steeds actueel. Dat verzoek doe ik bij dezen.

Wethouder De Boer: Ik ga naar die motie kijken. Als we hem af kunnen doen, kom ik met een afdoening en anders gaan we ermee aan de slag.

De heer Foppen: Begrijp ik nu goed dat u de motie afraadt, maar dat dat eigenlijk alleen aan punt 3 ligt en dat u de overige vier punten wel concreet meeneemt?

Wethouder De Boer: Van het eerste dictum heb ik zojuist aangegeven dat we gaan kijken hoe we dat meer kunnen gaan doen, het tweede eveneens, het derde gaan we dan niet doen, het vierde zit hem in het verlengde van het Schone luchtakkoord, alle dingen die daaruit voortvloeien, en het vijfde gaat over de metingen. Ik heb begrepen dat de omgevingsdienst periodiek metingen uitvoert. We hebben dus enig zicht op de luchtkwaliteit. Dat gebeurt dus eigenlijk al. Er zijn echter ook hele mooie projecten in het land waarbij je niet met een aantal grote metingen, maar vooral op heel lokaal niveau bewoners ook daarin mee kunt nemen, en dat is wel een aspect qua monitoring dat we willen meenemen in het plan van aanpak.

De heer Krol: Nog één vraag daarover. Als we het hebben over monitoring, zou ik het wel erg waarderen als daarin ook wordt gekeken naar de WHO-normen en niet alleen naar de Europese normen, omdat de WHO-normen mijns inziens beter recht doen aan de gezondheid.

Wethouder De Boer: Ik neem uw opmerking mee. Ik weet niet of de huidige metingen op die WHO-normen gestoeld zijn, maar dat zal ik even uitzoeken.
Voorzitter, daarmee ben ik aan het einde van mijn beantwoording gekomen.

De voorzitter: Dank u wel.

De heer Van Santen: Voorzitter-

De voorzitter: De heer Van Santen.

De heer Van Santen: Ik had nog twee puntjes. Ik begreep van mevrouw Molengraaf dat u nog op pad gaat om de lichten te controleren in de stad. Dat wil ik nog even horen van u. Het tweede – ik weet niet of ik die vraag aan u moet stellen, maar ik heb hem nog steeds niet beantwoord gekregen – betreft de leenauto's die die laadplekken bezet houden. Wat kunnen we daaraan doen? Is er überhaupt iets aan te doen? 'Nee' is ook een antwoord, maar dat hoor ik dan graag.

Wethouder De Boer: Goeie vraag. Volgens mij valt hij niet helemaal in mijn portefeuille, want wethouder Polatli houdt zich bezig met beleid op het gebied van de laadvoorzieningen in de stad, maar het is een hardnekkig probleem, volgens mij ergernis nr. 1 van elektrische-autorijders. U hebt heel goed geschetst hoe lastig het vraagstuk is. We gaan niet iedereen een wielklem geven of wegslepen als die situatie zich voordoet. We moeten echt een beroep doen op de mensen, dat ze het zelf snappen en daarin ook solidair zijn met elkaar. Ik zou me zomaar kunnen voorstellen dat het onderdeel uitmaakt van het beleid over de laadpalen.

En ja, ik zal hoogstpersoonlijk met mijn fiets door de stad gaan om te kijken waar het licht nog aan is! Voor de verduurzaming van onze eigen panden hebben we een routekaart ingezet. Het betekent niet dat we morgen overal lichtsensoren hebben hangen, maar wel dat we er extra aandacht voor hebben en ervoor gaan zorgen dat energiebesparing zoveel mogelijk ook in onze eigen panden wordt doorgevoerd. Tegelijk zijn we met de

omgevingsdienst ook in gesprek met bedrijven over hun energieverbruik. De nachtelijke verlichting van bedrijfspanden is daar ook onderdeel van gesprek. Ik kreeg ook nog mee dat lichthinder een raakvlak heeft met biodiversiteit. Als de stad altijd maar verlicht is, betekent dat blijkbaar ook iets voor de dieren. Dus er is genoeg reden om hiermee aan de slag te gaan.

De voorzitter: Dank u wel. Wethouder Dansen.

Wethouder mevrouw Dansen: Dank je wel, voorzitter. Ik ben zo klaar en zal zo wat compenseren voor de rest, want ik heb alleen maar twee vragen van de PvdA en twee moties.

De PvdA heeft een zorgpunt ingebracht met betrekking tot het integraal sociaal beleid. Nog niet zo heel lang geleden hebben we het integraal sociaal beleid in de raad besproken en in februari komen we erop terug met een uitgebreide uitleg voor de aanpak van de kansen voor het komende jaar. Ik hoop dat dat wat geruststellend is.

De heer Oostrum: Die geruststelling hadden we in feite al; dat was mijn positieve insteek.

Wethouder mevrouw Dansen: Geweldig!

Dan heb ik er nog eentje waarvoor ik bij u een positieve insteek heb bespeurd. Het lijkt u te verbazen, maar u hebt het toch zelf gezegd! Wij vonden het goed te horen dat uw fractie ons voornemen ondersteunt om een verkenning te doen naar de invoering van een inkomenstoets voor de Wmo, de huishoudelijke ondersteuning. Ik moet er wel bij zeggen dat de eventuele invoering ervan een zorgvuldig traject vergt, want we zitten dan wel op de grens van wat kan en mag en dat kost gewoon voorbereidingstijd. Een aanpassing van de verordening is dan noodzakelijk. We verwachten de behandeling in de raad eind eerste kwartaal van 2023. Dat lijkt ons een realistische planning.

Dan heb ik nog twee moties. De eerste draagt de titel 'Realistische starterslening'. We vinden dat een hele sympathieke motie. Toch wil ik hem ontraden, en wel omdat hij te vroeg komt. En helaas is het ook niet zo dat deze geen financiële consequenties heeft voor de gemeente, zoals in de toelichting bij de motie wel wordt gesteld. Bij de invoering van de starterslening was een bedrag beschikbaar van 264.000 euro. Omdat dit een beperkt bedrag was, zijn de voorwaarden destijds heel strikt vastgesteld. Inmiddels zijn er negen leningen verstrekt en is de bodem van de pot ernstig in zicht. Het fonds is wel revolverend, maar de uitgeleende bedragen komen pas na langere tijd terug in de pot, dus daar hebben we op dit moment wat minder aan. De evaluatie van de regeling wordt momenteel voorbereid, dit omdat het fonds, zoals ik al zei, bijna is uitgeput, en tevens om te beoordelen of de voorwaarden bijgesteld moeten worden. Hierop zal ik op relatief korte termijn bij u terugkomen. Er wordt dan naar alle voorwaarden gekeken en dan kan ook worden besloten of het maximale aankoopbedrag verhoogd moet worden. Uiteindelijk zal voor verlenging van de starterslening opnieuw een bedrag beschikbaar moeten worden gesteld.

Mevrouw Pellikaan: Voorzitter. Ik dank de wethouder voor haar uitgebreide antwoord. Tijdens de schorsing zullen wij even bezien wat dit betekent voor onze motie. In tweede termijn zal ik daarop terugkomen.

Wethouder mevrouw Dansen: Dank u wel.

Dan de motie ‘Onderzoek ombouw leegstaande kantoor-/bedrijfspanen’. Helaas kan ik ook over deze motie geen positief advies geven. Woningbouw en het toevoegen van woningen blijft natuurlijk een belangrijk aandachtspunt, dat zal duidelijk zijn. Hiervoor hebben we onverminderd aandacht en dat betekent dat we naast de nieuwbouw ook de kansen voor transformatie in stedelijk gebied in de gaten houden. Tegelijkertijd moeten we voorkomen dat het nu inspelen op de woningbehoefte tot nieuwe problemen leidt op het gebied van kantoren en bedrijfspanen. Wonen, ook tijdelijk wonen, nabij bedrijvigheid kan een negatief effect hebben op de planologische- en milieuruimte die bedrijven hebben. Voor kantoren zijn er vaak wat meer kansen voor transformatie. Het transformeren van kantoorgebouwen naar wonen speelt in Gorinchem met name in de stationsomgeving. De stationsomgeving maakt onderdeel uit van de ontwikkeling Vleugels van de Stad en hiervoor loopt het visietraject nog, waarin de wensen van de vastgoedeigenaren worden meegenomen. Diverse vastgoedeigenaren in het gebied hebben al de wens uitgesproken om hun panden (gedeeltelijk) te transformeren naar wonen. De eigenaren zijn dus betrokken in dit proces, dat moet worden afgerond voordat de gesprekken over transformaties vervolgd kunnen worden. Voor de overige gebieden van de Vleugels van de Stad, anders dan het stationsgebied, betrekken we ook de eigenaren, met wie we veelal al in gesprek zijn. Voor andere gebieden en panden in de stad geldt dat, wanneer vastgoedeigenaren of belangstellenden een ander gebruik van hun pand willen, wij het gesprek aangaan. In alle gevallen willen we een zorgvuldig traject lopen.

De voorzitter: De heer Oostrum.

De heer Oostrum: Dank u wel. Ik hoor alle mitsen en maren die bekend zijn in dit soort gevallen. Ik heb er ook wel begrip voor en het belang van zorgvuldigheid snap ik helemaal, maar we moeten haast maken, omdat er een hele grote vraag is naar wooneenheden. Ik zeg bewust *wooneenheden*, in de motie staat ook niet voor niks ‘flexibel: de bedoeling is om zo snel mogelijk in te spelen op kansen die zich voordoen. Als ik hoor dat er al ondernemers zijn die bepaalde ideeën hebben, zou ik zeggen: roep die aan tafel, kijk met elkaar wat dat idee is en hoe snel dat uitvoerbaar is. Dat is eigenlijk de intentie van de motie: pak asjeblieft die dingen incidenteel op als ze zich voordoen en ga niet wachten tot we het hele beeld van heel Gorinchem en alle leegstaande bedrijfspanen hebben. Ieder pand dat vijf wooneenheden oplevert is goud waard.

De heer Van Santen: Mogen het dan ook koopwoningen worden wat u betreft?

De heer Oostrum: Daar ga ik niet een eenduidig antwoord op geven. Het is volgens mij heel erg afhankelijk van wat de eigenaar van het pand wil, wat de mogelijkheden zijn op die plek en wat eventueel de vraag is die aan de gemeente gesteld wordt om daaraan bij te dragen, en dat kan zijn regelgevingaanpassing, enz. Het heeft mijn voorkeur om zo snel mogelijk goedkope huureenheden te realiseren.

De heer Van Santen: De motie roept op tot omvorming naar huur en als ik nu de woorden van de heer Oostrum hoor, is dat iets heel anders. Het lijkt me dat de motie daarop aangepast moet worden, of dat het iets anders betekent.

De heer Oostrum: Met mijn motie beoog ik vooral de huur te benadrukken. Koop mag wat mij betreft ook, maar die zit niet in onze motie.

Wethouder mevrouw Dansen: Zoals ik zojuist al zei: we zijn met mensen in gesprek en u kent de uitdrukking dat je een broedende kip niet moet storen.

De heer Oostrum: Ik wil u geen broedende kip noemen!

Wethouder mevrouw Dansen: Ik zeg niet *ik* die broedende kip ben!

De voorzitter: Dank u wel. Ik zal nu de vragen beantwoorden die op mijn portefeuille betrekking hebben.

(Het voorzitterschap wordt overgedragen aan de heer Oostrum).

De burgemeester: Dames en heren. Allereerst wil ik ingaan op de vraag van Gorcum Actief met betrekking tot het leuke evenement – tenminste: ik vind het ontzettend leuk en volgens mij met mij heel veel anderen – van de intocht van Sinterklaas, die in ieder geval weer heel veel harten sneller zal doen kloppen. Het is een prachtige festiviteit in onze gemeente met heel veel blijde kindergezichten; het is elk jaar weer enorm genieten. Maar de vraag was: kan de feestvreugde niet nog verder worden verhoogd door er ook een drone te laten vliegen? In mijn beantwoording wil ik ingaan op drie aspecten: hoe is dat juridisch geregeld, wat is de praktijk geweest qua aanvraag en vervolg en hoe willen we er in de toekomst mee omgaan?

Het laten vliegen van drones boven evenemententerreinen is verboden op basis van de regelgeving Modelvliegen. Als de politie het ziet, kan ze een boete uitdelen. Er is wel een mogelijkheid om toch iets te kunnen regelen. In dat geval moet de burgemeester worden gevraagd een tijdelijk gebied met beperkingen aan te wijzen, waaraan dan ook een veiligheidsplan gekoppeld moet zijn. Daarbij moet ik wel nadrukkelijk opmerken dat zo'n drone dan niet over het evenemententerrein mag vliegen. Buiten het evenemententerrein zou het wel kunnen, maar dan moet ik als burgemeester een tijdelijk gebied met beperkingen aanwijzen. Daarmee zijn we er echter nog niet, want uiteindelijk ga ik niet over de vergunningverlening, maar de Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT). De organisator moet dus bij de ILT de vergunning aanvragen en vervolgens kan ik dan het gebied met beperkingen aanwijzen. Dat moet bij elkaar komen en dan – ja sorry, het is Nederland, ik kan er ook niks aan doen – is het mogelijk om dit toe te staan.

De voorzitter: Interruptie van mevrouw Hamann.

Mevrouw Hamann: Voorzitter. Ik vind het nu al een heel spannend verhaal worden. Maar als je nu een leuke film wilt maken van de Sinterklaasintocht, hoeveel tijd van tevoren moet je dat dan wel niet aanvragen!? Zo ingewikkeld!

De burgemeester: Op 5 oktober heeft de gemeente de vergunning verleend voor de Sint Nicolaasintocht en op 7 november, afgelopen maandag, is ons gevraagd of men er ook een drone kan laten vliegen, terwijl zaterdag al de intocht is. U begrijpt dat dat, gezien deze complexiteit aan regelgeving, onmogelijk is. Mijn idee is, en dat is ook al ambtelijk gecommuniceerd, om voor de intocht in 2023 tijdig met elkaar om de tafel te gaan zitten,

om te kijken wat men zou willen en of we dat kunnen regelen. Maar zoiets moeten we niet een week van tevoren doen, maar al een aantal maanden van tevoren. In principe staan we er dus positief tegenover, maar we hebben ook te maken met wet- en regelgeving.

Dan het toezicht rond het stationsgebied. Regelmatig laat de VVD weten het buitengewoon jammer te vinden dat daar geen cameratoezicht meer is. Dat deel ik. Als het aan mij zou liggen, zouden we daar onmiddellijk weer camera's neerzetten. Punt is echter dat ik dat op basis van de openbare orde – want daar ga ik als burgemeester over – niet kan doen. Er is dan nog maar één mogelijkheid om toch cameratoezicht te regelen, en dat is wanneer de eigenaar van de zaken die daar zijn, in dit geval ProRail, in het kader van zaaksbescherming een camera, of camera's, wil laten plaatsen. ProRail houdt echter vol dat dat niet gewenst is. Binnenkort hebben we weer een vergadering van de MerwedeLingelijn, waarin we over het aspect van sociale veiligheid om tafel gaan zitten, en dan zal ik het opnieuw vragen. Ik ben trouwens niet de enige burgemeester, ook andere burgemeesters zouden het heel graag zien als het gaat over het behoud van camera's. Op dit moment is het echter de policy van ProRail dat ze het niet wil.

Vuurwerkoverlast is en blijft een heel ingewikkelde kwestie. Heel Nederland worstelt ermee. Vrij recent is nog een prachtige vangst gedaan met illegaal vuurwerk, maar ook met het onderscheppen van een enorme hoeveelheid illegaal vuurwerk gaan we dit probleem natuurlijk niet oplossen. Kernpunt van het probleem is dat je mensen op heterdaad moet betrappen en dat is best ingewikkeld. Soms lukt het de politie, en daar zijn we heel blij mee, maar we moeten ook constateren dat we vaak te laat zijn en dat het niet mogelijk is om mensen op heterdaad te betrappen. We roepen wel mensen op zoveel mogelijk meldingen te doen via de FIXI-app. De resultaten daarvan zetten we uit bij de boa's en de politie. We hebben echt wel in beeld waar de hotspots van de meldingen zich bevinden en zowel de boa's als de politie gaan er regelmatig kijken, soms in uniform, maar ik weet ook van de politie dat ze, zeker naarmate het einde van het jaar nadert, ook in burger gaan. Het blijft echter een kwestie van geluk hebben om mensen op heterdaad te betrappen. Het is wat het is.

De voorzitter: Dank u wel, burgemeester. U was de laatste spreker namens het college. Mag ik zo vrij zijn voor te stellen de vergadering te schorsen tot 9 uur?

De heer Tekir: Voorzitter-

De heer Oostrum: De burgemeester is nu weer de voorzitter.

De heer Tekir: Oké. Er is nog één vraag over SGS en de bestemmingsreserve die beantwoord zou worden. Ik zou dat antwoord wel graag in eerste termijn willen hebben, zodat we dat in de tweede termijn kunnen meenemen.

Mevrouw Hamann: Voorzitter. Ik mis ook nog een antwoord op het schuldenplafond en de discussie over de toekomst van de stad.

De voorzitter: De wethouder voor financiën.

Wethouder mevrouw Mager: Voorzitter. Excuses, ik ben twee moties vergeten, de motie 'schuldbpositie' en de motie 'SUN'; ze stonden op de achterkant van mijn papiertje, vandaar.

Daarnaast is een vraag gesteld over uitputting van de bestemmingsreserve van SGS. Van uitputting is geen sprake, want er is nog geen cent uitgegeven. Pas eind november zullen we namelijk weten wat het ons gaat kosten. Zodra we informatie hebben over de aankoop van het gas, zullen we u daarover informeren.

De motie 'schuldpositie'. Wij zijn het met Gorcum Actief eens dat het heel belangrijk is om scherp in de gaten te houden hoe het zit met onze schuldpositie, zeker met oplopende rentes en om het investeringsplafond goed vast te houden. Vanzelfsprekend zullen we u daarover jaarlijks bij de perspectiefnota informeren. We gaan in gesprek over realistische ambities en hoe we dat financieel voor ons zien in relatie tot het investeringsplafond. Natuurlijk gaan we ook kijken naar mogelijkheden om de omvang van de schuldpositie af te bouwen. Het lijkt me echt iets om in de klankbordgroep financiën, als die nog bestaat, of weer opgericht wordt, met elkaar in gesprek te gaan over de ideeën die wij daarvoor zien en welke ideeën u daarvoor ziet. Wat mij betreft is de motie niet nodig om deze urgentie op ons netvlies te houden.

De motie 'SUN', Stichting Urgente Noden. Op 24 oktober heb ik met een aantal mensen van deze stichting een gesprek gehad in het kader van de uitbreiding van de toolbox, bestaanszekerheid, schulden, et cetera. De eerste indruk is dat dit best een aanvulling zou kunnen zijn die ons kan helpen. Het gaat dan met name om inwoners die buiten de reguliere miniregelingen vallen en daarop een beroep kunnen doen als ze in nood komen. We hebben bij Lekstroom en Dordrecht naar ervaringen gevraagd en die zijn positief. De eerste stap is om samen met SUN te gaan kijken naar een draagvlakonderzoek. Dus over deze motie kan ik positief adviseren.

Volgens mij heb ik daarmee alles gehad.

De voorzitter: Dank u wel. Het is nu kwart voor 9 en we gaan tot kwart over 9 schorsen. Het lijkt me goed even te melden dat het de bedoeling is ons in tweede termijn met name te richten op de moties en amendementen. De spreektijd per fractie is ook maximaal vijf minuten, dus richt u op de moties en amendementen.

De vergadering is geschorst (20.44 uur).

Schorsing

De voorzitter: Ik heropen de vergadering (21.19 uur). Aan de orde is de tweede termijn van de beschouwingen over de begroting, waarin de fracties zullen reageren op de beantwoording van het college. Zoals afgesproken, bedraagt de spreektijd maximaal vijf minuten per fractie.

Repliek

De voorzitter: Het woord is allereerst aan de heer Klein van Stadsbelang. Ik verzoek u, zoals eerder gemeld, u te richten op de moties en amendementen.

De heer Klein: Voorzitter, ik ga mijn best doen, maar ik kan u nu al een beetje beloven dat me dat niet helemaal zal lukken. Ik voel me namelijk genooddaakt vanaf deze plek op te merken dat ik het vreemd vind dat een wethouder in deze raad wordt geconfronteerd met wat een partij van iets vindt, want volgens mij staat iemand op het moment dat hij

wethouder wordt los van een dergelijke partij en gaan we hem niet meer op die kleur aanvallen, terwijl wij als partij te allen tijde een mening mogen hebben. Laten we dat niet door elkaar heen gaan halen.

Mevrouw Pellikaan: Voorzitter-

De voorzitter: Mevrouw Pellikaan.

Mevrouw Pellikaan: Zeker, een partij mag altijd een mening hebben, net zoals wij als raadsleden een duiding mogen vragen van het college op een bepaald standpunt.

De heer Klein: Dat mag zeker, en dat mag je ook elke keer weer doen. Alleen, op het moment dat we constant weer gaan verwijzen naar wat wij als partij vinden en daar de wethouder constant op aanspreken, vind ik dat vreemd; laat ik het zo stellen. Maar natuurlijk is er alle vrijheid om het college verduidelijking te vragen over hoe het die middelen wil gaan inzetten, et cetera.

Mevrouw Pellikaan: Ik vind dat een beetje onjuiste duiding. In mijn eerste termijn heb ik één vraag gesteld aan het college en ik heb het bij die ene vraag gelaten. Ik heb nooit om extra toelichting vanuit uw partij gevraagd op het standpunt.

De heer Klein: Prima, dan zijn we het daar gewoon over oneens, want ik heb volgens mij de vraag meerdere keren voorbij horen komen.

Anyway, terug naar de moties, en ook een klein beetje naar de beschouwingen van iedereen. Ik ben blij dat iedereen inziet dat we in de komende tijd zuinig zullen moeten zijn en niet willekeurig geld moeten gaan uitgeven. Ik heb een aantal moties voorbij zien komen waarbij ik het gevoel heb dat we een voorschot proberen te nemen op het gesprek dat we als raad hebben afgesproken te gaan voeren over de prioritering van lopende zaken. Die zullen wij naar alle waarschijnlijkheid niet gaan steunen.

De heer Van der Meijden: Voorzitter-

De voorzitter: De heer Van der Meijden.

De heer Van der Meijden: Kunt u wel kort opsommen om welke het dan gaat? Dan weten we welke u wel of niet gaat steunen. Anders wordt het wel ingewikkeld.

De heer Klein: Prima, ik zal zo meteen een opsomming voor u maken, meneer Van der Meijden.

We zijn blij met de veelal heldere beantwoording van het college, ook op de extra gestelde vragen die de revue zijn gepasseerd.

Ik zal de moties nu van boven naar beneden afhandelen. Maar eerst wil ik nog zeggen dat het voor een stad erg prettig is om op meerdere plekken naar het toilet te kunnen. Ik ben dan ook erg blij dat de wethouder aangeeft dat we daar als gemeente actief mee bezig zijn en ook nog steeds op zoek zijn om dat te doen, alsook eventueel buiten de openingstijden van de winkels. Uiteindelijk zal dat zorgen voor een prettiger verblijf in onze stad en het behoud daarvan.

Dan de amendementen en moties.

Wij zijn blij dat wethouder Mager positief heeft geadviseerd over het amendement inzake het Warenhuis Gorinchem. Het zal niemand verrassen dat wij als mede-indiener met het amendement zullen instemmen.

Ten aanzien van het amendement inzake de Elzenhof volgen wij het advies en de uitleg van de wethouder dat hiervoor een extra reservering is gemaakt en al het nodige is ondergebracht in het meerjarenonderhoudsplan.

Het verheugt ons dat positief is geadviseerd over de motie 'De Buurt Bestuurt'. Graag wil ik nogmaals benadrukken dat dit gaat om een aanvulling op bestaand beleid. Wij willen een stukje zeggenschap bij de inwoners brengen, die juist kunnen aangeven waar hun belang ligt.

Ook met betrekking tot de motie 'Realistische starterslening ' zullen wij het advies van de wethouder volgen.

De energiebesparingsmotie met betrekking tot het isolatieakkoord is natuurlijk ook iets wat heel belangrijk is. Wij zijn erg benieuwd wat in de RIB komt te staan die de wethouder aankondigde. Als ik me goed herinner, werd om die reden geadviseerd de motie aan te houden. Dat advies zullen wij volgen in onze stemming.

Het ombouwen van leegstaande kantoorpanden zien wij vooral als het nemen van een voorschot op de stelling van de prioritering in de raad. Dus ook daarover zijn wij negatief. Het gratis openbaar vervoer voor AOW-gerechtigden en de minima idem.

Tegenover het initiatief om een motiemarkt op te zetten in Gorinchem staan wij positief. De motie inzake de Stichting Urgente Noden sluit, voor zover ik hem kan interpreteren, aan op een landelijk programma. De wethouder heeft er positief over geadviseerd en wij zullen de motie steunen.

Ten aanzien van de motie 'Frisse wind door Gorinchem' is volgens mij geadviseerd die niet door te laten gaan, of in ieder geval aan te houden, omdat er al heel veel gebeurt. Ook daar zullen wij dat doen.

Wij zijn mede-indiener van de motie 'Help kleine ondernemers de winter door', dus dat spreekt voor zich.

Het was ons niet helemaal helder wat precies de uitspraak is over de motie 'Grip op schuldpositie', maar hopelijk kunnen we daarover zo meteen nog wat helderheid krijgen. Naar aanleiding van de motie over de ondersteuning van kinderen van middeninkomens vragen wij ons vooral af wat die middeninkomens daarmee precies te maken hebben, maar ik heb in ieder geval in de wandelgangen gehoord dat het daar enigszins los van staat. Wellicht kan een van de indieners daarover straks wat meer helderheid verschaffen.

De heer Van der Meijden: Laat ik daar meteen op reageren: ik overweeg die passage over middeninkomens te laten vervallen. Maar daarbij maak ik wel het voorbehoud dat het college dan nog steeds positief moet adviseren, zoals het in eerste termijn heeft gedaan. Onder die voorwaarde ben ik bereid het te laten vervallen.

De heer Klein: Nou, dan zal ik als raadslid daar sterk op adviseren.

De motie over het verkennen van mogelijkheden voor woningbouw in Gorinchem-Noord werd sterk ontraden, omdat het al in bestaand beleid zit. In onze optiek is het ook het nemen van een voorschot op de prioritering en de keuzes die wij als raad willen maken. Ten slotte de motie om het Gorcums deel van de Waaldijk echt gastvrij te maken. Het college heeft daarop geantwoord dat de plannen daarvoor al vrij concreet zijn en voor het

hele tracé gelden. Het is, denk ik, ook goed dat er een helder beeld is voor het hele tracé. Dat daar vervolgens nog nuances in worden aangebracht, lijkt me prima, maar naar mijn gevoel gaat de motie iets verder. Daarbij wil ik het graag laten, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. Mevrouw Pellikaan, Democraten Gorinchem.

Mevrouw Pellikaan: Dank u wel. Ik zal niet alle moties afgaan, maar er enkele uitlichten waarvan wij het nodig vinden daarover nog iets te zeggen

Allereerst de motie 'De Buurt Bestuurt'. Dit vinden wij echt een hele sympathieke motie, maar wij betwijfelen of die echt in een behoefte voorziet. Zelf hebben wij geen signalen dat mensen staan te springen om hun eigen wijk te besturen. Dat de participatie impulsen worden gegeven, vinden wij heel goed, maar wij denken dat de behoefte er wel is waar de eigen initiatieven zitten rondom thema's in de eigen, directe leefomgeving. Dus hier zullen wij tegenstemmen.

De motie 'Realistische starterslening' willen wij graag aanhouden. De toelichting van de wethouder dat er een bredere evaluatie gaat komen vinden wij goed en daar kijken we ook naar uit, zeker omdat de wethouder heeft gezegd dat dit op korte termijn zal gebeuren. Dus we houden de motie aan. We overwegen wel er te zijner tijd bij de bespreking wellicht een amendement van te maken, als blijkt dat er toch meer middelen voor nodig zijn. Daarbij wel de vraag aan het college of het een positieve grondhouding heeft om te bekijken of hiervoor ruimere middelen beschikbaar zouden kunnen komen.

De motie van de Partij van de Arbeid over gratis OV voor AOW-gerechtigden en minima vinden wij echt de moeite waard. Het kan bepaalde mensen helpen in situaties en de bus rijdt toch wel. Dus hier stemmen we voor.

Ook de motie over de motiemarkt, door meerdere partijen ingediend, vinden wij een creatief idee. We zijn benieuwd wat het brengt, dus zullen we voorstemmen.

De laatste motie waarover ik iets wil zeggen is die over de Stichting Urgente Noden. Deze motie hebben wij zelf ingediend en ik vind dit echt een voorbeeld van de manier waarop je mensen kunt helpen waar huidige wet- en regelgeving tekortschiet, want zo'n stichting kan daar wel een rol in spelen. Ik vind het een mooie manier om toch iets te doen voor de inwoners binnen de ruimte die er is.

Met betrekking tot de bankjes willen wij de wethouder bedanken voor de beantwoording. Namens de heer Van Willigen wil ik graag de uitnodiging aannemen om daarnaar te gaan kijken. Ik zie dat het hem zo meteen zal worden ingefluisterd.

Het is eigenlijk jammer dat de wethouder nu niet op z'n plek zit, want zo positief als we waren over de beantwoording ten aanzien van de bankjes, zo geschrokken zijn wij van de bestuurlijke naïviteit die wij voelen op het dossier De Nieuwe Doelen, specifiek de aanbesteding-

De heer Den Hartog: Voorzitter-

De voorzitter: De heer Den Hartog.

De heer Den Hartog: Voordat dit onderwerp ter sprake wordt gebracht, willen wij nog iets vragen over de bankjes. De wethouder heb ik horen zeggen dat hij met de heer Van Willigen een rondje heeft gelopen om te kijken waar bankjes nodig zijn. De motie is door

uw partij ingebracht, maar het is uiteindelijk een besluit van de hele raad. Hoe beoordeelt u het dan dat de heer Van Willigen in dit geval misschien actiever meegenomen wordt in de besluitvorming over waar de bankjes komen?

Mevrouw Pellikaan: De motie is destijds aangehouden in de gemeenteraad, dus er is geen besluit over genomen door de hele raad. Destijds hebt u eigenlijk gezegd dat u het een goed idee vond om te gaan kijken waar we meer bankjes in de stad kunnen plaatsen en dat er te zijner tijd op terug zou worden gekomen, ook om te beoordelen uit welk potje het geld eventueel zou kunnen worden gehaald. Ik denk dat het heel normaal is om contact te hebben met een wethouder, met het college, over onderwerpen waarover je gepassioneerd bent en waarbij je betrokken bent. Volgens mij doen we dat allemaal wel eens. En nogmaals: we zijn heel blij met de opmerking van de wethouder dat hij dit voortvarend heeft opgepakt.

De heer Den Hartog: Ik ben het met u eens dat daarover contact moet kunnen zijn tussen een wethouder en individuele raadsleden. Alleen, wij hopen dat de wethouder ook zal kijken naar de rest van de stad en daarbij niet alleen de raad meeneemt, maar ook de inwoners.

Mevrouw Pellikaan: Ik ga ervan uit dat de wethouder dat vanuit zijn functioneren zal doen, of al heeft gedaan.

Ik zei dat wij met betrekking tot De Nieuwe Doelen geschrokken waren van de bestuurlijke naïviteit, die wij vooral ervaren bij de aanbesteding, waarbij de wethouder toch wel een beetje in het duister lijkt te tasten. Hij weet niet hoeveel geld hij tekort heeft, of hoeveel de aanbesteding zal vergen. Wij zullen dit dossier dan ook nauwlettend blijven volgen.

Afsluitend, voorzitter. Wij hebben het vandaag over een broedende kip gehad. In die zin zien wij het college als een uiterst geduldige broedende kip als het gaat over het leggen van hun eigen ei. Wij willen het college dan ook aanmoedigen om vaart te maken, om werk te maken van de urgenties van deze stad. Wij wensen hen daarbij veel succes.

Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Dan de heer Oostrum, PvdA.

De heer Oostrum: Voorzitter. In de raad is vrij breed gesproken over financiële voorzichtigheid en aandacht voor het schuldenplafond. Op zich is dat prima, en daar zijn we ook niet op tegen, maar we moeten wel bedenken dat tegenover die schulden ook heel belangrijke maatschappelijke waarden en investeringen staan die we hebben gedaan voor deze stad. Die schulden staan niet op zich. Het kan dan ook niet zo zijn dat het hanteren van het schuldenplafond een doel op zich is. Er is ruimte voor investeringen, ook in het weerstandsvermogen is ruimte voor investeringen, en laten we vooral voorzichtig zijn dat we het niet tot doel verheffen.

De voorzitter: Interruptie mevrouw Hamann.

Mevrouw Hamann: De heer Oostrum heeft het over het schuldenplafond. Ik kom daar straks in mijn tweede termijn nog wel op terug, maar de opvatting dat de investering een waarde vertegenwoordigt is normaal gesproken wel zo, als je bijvoorbeeld een huis koopt,

maar als je een school bouwt: ga die maar eens te koop zetten, daar krijgen je ‘nevernooit’ dat geld meer voor terug. Dus het is met de overheid toch wel een beetje anders dan met een particulier, wil ik maar zeggen.

De heer Oostrum: Maar ik had het ook over de maatschappelijke waarde en niet over de financiële waarde. Waar het mij om gaat, is dat we vooral moeten beseffen dat die schulden niet voor niks ontstaan zijn; daarvoor hebben we belangrijke dingen gedaan.

Ander punt: heroverwegen en prioriteren. Daar komen we graag bij de raadsagenda op terug, want wij vinden dat de raad daarvoor als eerste aan zet is en dat het college dat vervolgens moet volgen.

Door mevrouw Pellikaan is in eerste termijn een heel belangrijke opmerking gemaakt over structurele ongelijkheden en bestaansonzekerheid. Eigenlijk raakt dat ons in het hart. Wij vinden ook dat de norm moet zijn dat we op elkaar letten en dat we niet alleen mensen als groep moeten beoordelen, maar ook ruimte moeten bieden voor individueel maatwerk. Mensen zijn mensen en we moeten altijd de menselijke maat blijven hanteren. Het is een opmerking in de richting van onszelf, maar ook in die van de ambtelijke organisatie en uitvoeringsorganisaties.

Dan kom ik bij de amendementen en de moties.

Het amendement van D66 over de Gorcumse binnenstad als warenhuis is heel sympathiek. Mijn eerste gedachte was: doen we dat dan al niet via een forse bijdrage in de BIZ? Maar ik begreep dat de wethouder het een heel positief amendement vindt en dat steunen wij dan ook zeker.

Door het CDA is een amendement ingediend voor de festiviteitenvereniging Dalem. Ik meen de toezegging te hebben gehoord dat er alles aan wordt gedaan om de uitdaging waar te maken. Als dat straks bevestigd wordt, en dan luister ik ook even hoe het CDA erover denkt, zullen we kijken hoe dit verder opgepakt wordt.

Het onderzoek naar De Buurt Bestuurt spreekt ons echt aan. Wij zien het dan als een uitwerking van de combinatie van de wijkaanpak 3.0 en het Recht van uitdaging, ofwel de Right to Challenge. Wat ons betreft een onderzoek dat zeer de moeite waard is. We zijn er dan ook voor.

Ten aanzien van de motie ‘Realistische starterslening’ sluit ik me aan bij wat mevrouw Pellikaan daarover zei. We houden die motie aan.

De motie ‘Energiebesparing’. De wethouder heeft een zo duidelijk en helder antwoord gegeven dat wij er alle vertrouwen in hebben dat het ook werkelijk gaat in de lijn zoals wij willen. Wij zijn ook in blijde verwachting van de raadsinformatiebrief daarover die dat nog eens gaat bevestigen. Wij trekken de motie in.

Dan de motie over de ombouw van leegstaande kantoren en bedrijfspanden. Mevrouw Pellikaan zei net iets over een broedende kip, ik heb dat even opgezocht en kan u nu het volgende melden. Een broedende kip doet er 21 dagen over en die zullen we dan ook niet storen gedurende de komende 21 dagen. We houden de motie aan.

Het onderzoek naar gratis openbaar vervoer voor AOW-gerechtigden en minima vraagt toch nog even een toelichting. Het is niet zo dat we vragen iets heel nieuws te onderzoeken. De hele vervoerregio’s Rotterdam, Amsterdam, Den Haag, de provincie Utrecht, de gemeente Nijmegen en ook de gemeente Dordrecht hanteren nog steeds een regeling voor gratis openbaar vervoer voor AOW-gerechtigden. Sommige gemeenten

gaan zelfs verder, zoals Nijmegen en Vlaardingen. Inmiddels heb ik begrepen dat ook de gemeente Papendrecht op dit moment aan het onderzoeken is om dat te gaan doen. Mijn voorstel is dan om de motie zo te lezen, dat de gemeente Gorinchem aansluit bij het onderzoek dat de gemeente Papendrecht doet.

Ook wat de motie 'motiemarkt' betreft wil de Partij van de Arbeid graag elke mogelijkheid benutten om betrokkenheid te stimuleren, om inwoners te betrekken bij hun omgeving en bij de politiek. Maar wij zien ook een groot risico van teleurstelling. Als je 50 mensen op de motiemarkt krijgt en je gaat 5 initiatieven oppakken, zijn 45 mensen teleurgesteld. Ik zou daarom willen voorstellen dat onderzoek zeker uit te voeren, maar dan bij de ervaringsdeskundigen ook na te gaan of er behalve successen ook teleurstellingen zijn.

De voorzitter: De heer Van Santen.

De heer Van Santen: Een korte reactie, want ik hoor dat de heer Oostrum er positief tegenover staat. Het is inderdaad een pilot, om te kijken hoe het uitpakt in Gorinchem en hoe we zoveel mogelijk mensen erbij kunnen betrekken. Als je het niet probeert, weet je het niet, vandaar.

De heer Oostrum: Precies, maar kijk ook naar de teleurstellingen; dat is wat ik mee wil geven.

Dan de motie 'frisse wind'. Klinkt sympathiek, maar volgens ons gebeurt er al het een en ander, dus ik wacht nog even af.

De motie 'schuldpositie', prima, zeker als de wethouder zegt dat het jaarlijks zal worden gemeld.

'Help kleine ondernemers de winter door'. Ik dacht dat we dat al deden, maar het is natuurlijk een motie die ook onze sympathie heeft.

De motie 'Verken mogelijkheden voor woningbouw op Gorinchem-Noord'. Het lijkt ons zinvol alle opties in beeld te brengen, zelfs als het op dit moment niet kan, want er zou misschien best een aardig woonwijkje gebouwd kunnen worden. Prima motie.

De motie 'Maak Gorcums deel van de Waaldijk echt gastvrij'. Er zijn meerdere wegen die naar Rome, of in dit geval Gorinchem, leiden. Het inspraakproces van de Graaf Reinald Alliantie blinkt niet uit door kansen om daadwerkelijk gewenste verbeteringen bespreekbaar te maken, maar als de wethouder zegt dat het een gelopen race is, zien wij deze motie eigenlijk als zinloos, als er toch niets mee gedaan kan worden-

De heer Tekir: Voorzitter, toch nog een vraag aan de heer Oostrum. Wij zien die motie juist wel als zinvol, omdat er een mogelijkheid is geboden voor lokale invulling en het college ook aangeeft daarvan gebruik te willen maken. Kunt u zich ook voorstellen dat die lokale invulling samen met de betrokkenen wordt ingevuld?

De heer Oostrum: Daar ben ik het helemaal mee eens, maar ik dacht begrepen te hebben dat het college het als een gelopen race beschouwde. Als ik dat verkeerd heb begrepen, hoor ik dat zo meteen wel.

Ten slotte lijkt het ondersteunen van kinderen bij sport- en cultuuractiviteiten door het Jeugdfonds Sport en Cultuur ons prima.

Dank u wel.

De voorzitter: De heer Koçak.

De heer Koçak: Voorzitter. Als u ermee instemt, wil ik nu graag de vergadering verlaten om mijn verjaardag te gaan vieren met mijn gezin.

De voorzitter: Daar stemmen wij van harte mee in. Wij wensen u een hele fijne en feestelijke avond!

De heer Koçak: Dank u wel.

(Applaus)

De voorzitter: Het woord is aan de heer Van Santen, VVD.

De heer Van Santen: Voorzitter. Mijn hart is toch sneller gaan kloppen vanavond, want ik heb zojuist vernomen dat de boot van Sinterklaas is gezonken. Gaat dit nog goed komen!? Misschien wil de burgemeester daar straks nog iets over zeggen.

Verder voel ik vanavond veel draagvlak bij de raad voor gezond financieel beleid, met de oproep tot inzetten op grote opgaven, zorgvuldig aanpakken – schulden aanpakken hoor ik ook. Nou, laten we ervoor zorgen dat onze boot in ieder geval blijft drijven.

Dan de moties. Er zijn er een aantal aangehouden, dus die kan ik passeren.

Fijn dat de motiemarkt zo wordt omarmd door de collega's. Het is vooral een bevestiging van en voor de raad, maar ik ben het wel met de heer Oostrum eens dat we een goed verwachtingsmanagement moeten creëren. Dat moeten we vooraf goed inregelen, maar we hebben er ook een groep voor die dat kan opzetten.

De heer Koçak is helaas net weg, maar wat betreft de sport- en cultuurmotie met betrekking tot het minimum – of was die van de heer Van der Meijden, dat kan ook, of beiden zelfs – heb ik net ook al aangegeven dat we volgens mij al onwijs veel doen in Gorinchem. De slogan is ook altijd geweest 'Iedereen kan meedoen in Gorinchem'. We hebben de Stichting Leergeld, Sjors Sportief, Gorinchem Beweegt, noem maar op, en voor de Sinterklaasintocht hoeft je helemaal niets te betalen. Iedereen kan erbij zijn. Dat was ook het motto van ons beleid. Het laatste wat je dan moet doen, is koppelen aan inkomen. Ik hoor overigens net dat dat aangepast gaat worden, zodat dat alweer een ander beeld schept. Fijn dat het op die manier ook bevestigd wordt. We zijn vooral benieuwd hoe de wethouder die aanpassing beoordeelt.

De motie 'frisse wind'. In 2020 heeft onze fractie al de vraag gesteld omtrent die aansluiting Schone luchtakkoord en toen was het antwoord, een beetje vergelijkbaar met nu: we hebben capaciteit om ons hieraan te conformeren. Ons verbaast die beantwoording dus niet, zeg maar. Maar pak dan die wens voor schone lucht zoveel mogelijk op. Ik heb dat de wethouder ook horen zeggen, dus daarin gaan we de wethouder volgen.

Ook over de Waaldijk hebben wij als fractie eerder vragen gesteld, samen met de fractie van Gorcum Actief overigens. Dat is toen ook verder opgepakt. Ik begrijp ook wat de wethouder daarover zegt. Maar goed, we moeten vooral scherp blijven op die participatie voor alle betrokkenen in het vervolg. Dat is helemaal geen verwijt, maar gewoon iets wat we met z'n allen moeten blijven doen.

Voor het overige wil ik alleen nog meegeven dat we zullen instemmen met de voorliggende begroting.

Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. De heer De Pagter, ChristenUnie/SGP.

De heer De Pagter: Dank u wel, voorzitter. Allereerst dank aan het college voor de beantwoording van de vragen, zeker ook wethouder Molengraaf, maar ik wil u toch vragen om regelmatig de raad te informeren over het onderhoud van de fietsknelpunten in Gorinchem.

Dank ook voor de beantwoording van de vragen die te maken hebben met de portefeuille van wethouder Mager. Fijn te zien dat er zoveel enthousiasme is binnen het I-lab en dat daadkrachtig gewerkt wordt aan de samenwerking en nieuwe initiatieven. Onze fractie ziet graag dat het I-lab een innovatieve werk/leerplaats wordt, die fungeert als een marktplaats om het beste in alle partijen naar boven te halen. We zien uit naar de verdere ontwikkeling hiervan.

Wat de moties betreft, wil ik even ingaan op de motie die te maken heeft met de festiviteitenvereniging. Ik ben blij dat er in ieder geval budget en garanties zijn gevonden om hiermee aan de slag te gaan. Om in de metafoor van mevrouw Van Oversteeg te blijven: wellicht hebben de zware jongens destijds een kraak gezet en was er geen geld meer.

We hebben ook een aantal charmante moties gezien die te maken hebben met de opgave voor de woningbouw. Wij willen vragen of deze moties ingetrokken kunnen worden, zodat we ze kunnen behandelen tijdens de raadsagenda. Er zijn charmante moties bij die te maken hebben met verduurzamen en isoleren van woningen en die zouden we als raad toch ook graag een plek willen geven als radertjes in het grote geheel.

Wat kritisch staan we nog ten opzichte van de motie over de grip op de schuldpositie. We willen graag vragen om een bredere verduidelijking wat het precies betreft en hoe dat in de praktijk uitgewerkt wordt.

Ik laat het hier even bij. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Mevrouw Hamann, Gorcum Actief.

Mevrouw Hamann: Dank u wel, voorzitter. Ik heb nu zoveel papiertjes, dat ik er bijna niet meer uit kom!

Aan het begin van de avond is het een en ander gezegd over oude moties die in het verleden zijn ingediend en aangenomen en daarbij is geïnformeerd naar de stand van zaken. Het ging onder andere over de openbare toiletten. Toiletten in winkels zijn natuurlijk niet altijd open en je kunt er ook lang niet altijd terecht. Wij vinden dat ze wel goed bereikbaar moeten zijn en dat daarvoor een beleid moet komen. Zo'n beleid hebben we niet, veel andere gemeenten wel en ook in andere landen is dat heel normaal, maar in Gorinchem dus niet. Daarom vragen wij om een beleid ter zake. Wij denken dat bijvoorbeeld het voorzieningengebouw aan de Lingeaven, waar al toiletten zijn, heel geschikt is om daarvoor in te zetten. We gaan er nu verder geen probleem van maken, maar we houden zeker een vinger aan de pols en komen er eventueel later nog een keer op terug. Wij hopen dat de wethouder met voorstellen kan komen.

Een andere oude motie betrof de toegangswegen, de bebording naar de stad. Daarop hebben we een antwoord gemist en daar zullen we ook op terugkomen, maar misschien kan het college er in tweede termijn nog aandacht aan schenken.

De heer De Pagter vroeg of ik de motie over het schuldenplafond nog eens zou willen uitleggen. Ik heb er net al een heel verhaal over gehouden. De wethouder had het over een investeringsplafond en dat is iets anders dan een schuldenplafond. Ons investeringsplafond is nu iets van 5 miljoen en daarvan is een groot deel al op, geloof ik. Daar gaat het hier niet over. Als we het hebben over de gezondheid van onze gemeente, hebben we het ook over schulden. Wij menen dat, als Gorinchem er heel slecht voor komt te staan, en tegelijk een hele kleine gemeente is, het voortbestaan van Gorinchem wordt bedreigd. Daarover willen wij praten. Wethouder Molengraaf gaf aan dat we het daarover in de klankbordgroep financiën kunnen hebben. Daarmee kan ik wel akkoord gaan, maar op dit moment hebben we geen klankbordgroep financiën, dus ik zou zeggen: laten we dat dan handen en voeten geven. Ik wil er zeker het gesprek over aangaan. Overigens mis ik een reactie van andere partijen over het gesprek over de toekomst van Gorinchem. We hebben een Visie van de stad, wat door een aantal partijen als document is gebruikt voor het vorige coalitieprogramma, maar we leven nu in een andere tijd. We hoeven wat mij betreft niet die visie te updaten, maar we zullen het er wel eens over moeten hebben waar we naartoe willen. Ik heb daar helemaal geen antwoord op gekregen, van niemand. Daarom stel ik het nu weer aan de orde.

De heer Van der Meijden: Voorzitter-

De voorzitter: De heer Van der Meijden.

Mevrouw Hamann: Als we eindeloos gaan interrumpen, zitten we hier om twaalf uur nog.

De heer Van der Meijden: U vraagt om een reactie vanuit de raad, en dan wil ik even scherp krijgen wát u vraagt-

Mevrouw Hamann: U krijgt toch zo meteen ook een tweede termijn?

De voorzitter: Graag spreken via de voorzitter, en de heer Van der Meijden heeft het woord.

De heer Van der Meijden: Voorzitter. Wat was precies de vraag van mevrouw Hamann waar ze een antwoord op wil van ons?

Mevrouw Hamann: Hoe denkt de gemeenteraad van Gorinchem over de toekomst van deze stad? Concreet genoeg zo? En daarover wil ik praten met de gemeenteraad.

Graag wil ik vervolgens iets zeggen over de Waaldijk. Zoals de heer Van Santen zojuist ook aangaf, hebben we daar een jaar geleden heel braaf vragen over gesteld. Er zou participatie komen en dat is helaas niet zo goed gelukt. Met de heer Tekir ben ik het eens dat die hele participatie een drama is geworden, hoewel er best wel goede ideeën waren van de klankbordgroep Oost. Maar goed, ik begrijp dat het een gelopen race is, dus we gaan er nu maar gewoon mee door. Wij zullen die motie dus niet steunen.

Wij zijn mede-indiener van het amendement 'Gorcumse binnenstad als warenhuis van de stad', dus helemaal goed. Wij hadden een vraag gesteld over duurzaamheid en groen in de binnenstad en hebben daar geen antwoord op gekregen. Misschien kan dat alsnog in tweede termijn.

Naar aanleiding van het amendement over de festiviteitenvereniging Dalem heeft de wethouder verzekerd dat dat allemaal voor elkaar komt, dus ik reken erop dat dat zo is. Wij zijn mede-indiener van de motie 'De Buurt Bestuurt' en willen wel een reactie geven op wat daarover is gezegd. In het coalitieakkoord staat er inderdaad het een en ander over, maar 'De Buurt Bestuurt' – en dat zijn we wel eens met de heer Tekir – is wel wat concreter. We willen dat de gemeente ook een inspanning doet om in de wijken weer een vertegenwoordiging te krijgen, met comités die bijvoorbeeld een, twee of drie prioriteiten stellen van “dat willen we doen”, en daar moet dan een budget bij zitten en een zekere mate van eigen regie. Dan kun je ook concreet iets doen in die wijken en kun je misschien ook een beetje vertrouwen terugwinnen van de mensen. Naar aanleiding van de motie over leegstaande kantoorgebouwen is door de wethouder opgemerkt dat het vooral gaat om de stationsomgeving-

De voorzitter: Die motie is aangehouden.

Mevrouw Hamann: Oké, dan zal ik dat even noteren.

De motie over de motiemarkt vinden wij een heel leuk idee en die steunen we dan ook. Gorcum Actief heeft jaar en dag deelgenomen aan de Open Havendag, waar het omgekeerd is: je staat er als partij en dan kunnen mensen bij je komen praten, wat ze ook in grote getalen doen. Ik kan het iedereen aanbevelen. Wij steunen deze motie graag, want contact met de stad kan er nooit genoeg zijn.

De motie over de Stichting Urgente Noden is een goed initiatief en daar doen we aan mee. De motie 'frisse wind' trekken wij in, want de wethouder heeft toegezegd dat er een plan komt voor luchtkwaliteit in 2023 en dat via social media en andere kanalen aandacht zal worden gevraagd voor de gevolgen van houtstook.

Wat betreft de motie 'Help kleine ondernemers de winter door', verheugt het ons dat de wethouder hierover met de ondernemersnetwerken aan de slag gaat.

Naar de motie 'Ondersteuning kinderen van ouders met middeninkomens bij sport- en cultuuractiviteiten' willen wij nog eens kijken, want we vinden het namelijk wel een vorm van inkomenspolitiek. En middeninkomens zijn ook niet bepaald de onderkant van de maatschappij, zoals dat genoemd wordt in kringen van financiële deskundigen.

Tot zover mijn tweede termijn. Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. Dan de heer Tekir, D66.

De heer Tekir: Voorzitter. Dank u wel. Omwille van de tijd zal ik niet de hele lijst met moties en amendementen langslopen, tenzij iemand dat nadrukkelijk vraagt, maar wil ik me beperken tot enkele topics die voor D66 relevant zijn in deze tweede termijn.

Om te beginnen zeggen we het college dank voor de beantwoording, of die nu positief of negatief was, al zult u snappen dat we de eerste categorie meer waarderen dan de tweede, maar dit terzijde!

Met de motie 'Verken mogelijkheden voor woningbouw op Gorinchem-Noord' wil ik even aftrappen. De motie wordt sterk afgeraden, en dat vinden wij jammer, omdat we in deze motie vragen om een verkenning naar mogelijkheden, niet meer en niet minder. En als dan nu al wordt geconcludeerd dat dat niet kan: dat is juist het antwoord waar we naar op zoek willen door erover in gesprek te gaan met de instanties, zoals de provincie en Molenlanden. Dat is de hele 'tool' van een verkenning. We vinden het eerlijk gezegd ook

wel een beetje jammer dat door collega's is geopperd zoiets bij de raadsagenda te bespreken, want we zitten hier vandaag bijeen voor de begroting van de gemeente Gorinchem, met een raadsagenda, we stellen het nu aan de orde, dus laten we het erover hebben. Laten we als raad één ding niet doen, en dat is al dit soort dingen vertragen. Wij handhaven daarom de motie, ook, en dat betreft dan de inhoudelijke lading, vanwege het volgende. Onlangs zijn wij geïnformeerd over de woningbouwplannen tot en met 2030. In die informatiebrief van het college was opgenomen dat de zachte plannen weliswaar optellen tot en met 2300 woningen, maar de harde plannen slechts tot en met 690 plannen. Dat is dus maar zeer beperkt om de hoge woningnood aan te pakken, en dat vraagt juist om nieuwe locaties te verkennen.

Bij het volgende punt is verwarring ontstaan, en dat betreft De Nieuwe Doelen. Dat is zo belangrijk, omdat er juist een aanbesteding gaat starten, een heuse Europese aanbesteding. In eerste termijn heb ik al aangegeven dat wij ons daar zorgen over maken, omdat wij betwijfelen of dat instrument wel het juiste is. Onze zorgen nemen alleen maar toe als we merken dat het onduidelijk is hoe dat instrument überhaupt ingezet gaat worden. Gaan we de markt vragen om plannen te maken voor 7 miljoen, of 8 miljoen, of gaan we bijtijds het budget nog een keer aanpassen? Er is nu in ieder geval niets gereserveerd in de begroting. Dit vraagt echt om duidelijkheid vooraf, liefst vanavond al, richting alle partijen die straks plannen gaan maken: hebben we 7 miljoen, of 8 miljoen?

Ook in de motie die vraagt om ondernemers te ondersteunen is sprake van een verkenning. We hebben even getwijfeld, maar omdat het gaat om een verkenning willen we de motie steunen. Tegelijkertijd moeten wij dan denken aan de uitgebreide discussie die een tijdje terug is gevoerd over een energienoodfonds voor maatschappelijke instellingen. Dat heeft de nodige voeten in de aarde gehad. De motie is nog niet uitgevoerd en we begrijpen dat er ook nog geen dekking voor is. Die motie zou eerst uitgevoerd moeten worden, want de klappen vallen ook in het maatschappelijk domein, bij alle sportverenigingen, culturele instellingen, welzijnsinstellingen, buurthuizen, et cetera. Dus ja, we steunen de motie, maar die mag de uitvoering van het energienoodfonds niet verdringen.

Fijn dat collega De Pagter is teruggekomen op de fietsknelpunten. Het staat prominent in het coalitieakkoord, maar als je gaat kijken wat er uiteindelijk van is vertaald in de begroting, blijkt dat maar minimaal te zijn. Ik sluit me aan bij het verzoek van de heer De Pagter aan het college om ons daarover in ieder geval actief te informeren, ook als er financiële uitdagingen zijn en keuzes gemaakt moeten worden, en aan te geven wat u van de raad nodig heeft om die fietsknelpunten alsnog aan te pakken. Anders blijven we hier jaren praten over dossiers als het theater, de fietsknelpunten, enz. Laten we vaart maken. Een van de laatste onderwerpen: de motie 'Maak Gorcums deel van de Waaldijk echt gastvrij'. Veel woorden wil ik er niet meer aan vuil maken. Links en rechts is al gememoreerd dat het participatietraject gewoon te wensen heeft overgelaten. Dat is ook wat al die participanten in Gorinchem aangeven. De motie is erop gericht om gebruik te maken van de mogelijkheid die het waterschap heeft geboden om een lokale invulling uit te werken. Van het college hoor ik dat dat ook gaat gebeuren. Het enige waarom de motie dan nog vraagt is: betrek vooraf de participanten bij die lokale invulling. That's it. En laat ons vervolgens weten wat eruit is gekomen. Wat zou daarop tegen moeten zijn? We handhaven de motie.

Tot slot. Mevrouw Hamann, als u ons vragen stelt, gaan we die ook beantwoorden. Al uw financiële moties lees ik altijd heel aandachtig, zeker als ze worden gewijzigd in de tijd, zeg maar. Deze week kregen we er twee van u. De eerste was gericht op het voorkomen van inzetten van toekomstige begrotingssaldi; dat hoorde ik u ook zeggen in uw bijdrage vanavond-

Mevrouw Hamann: Voorzitter, dat was dezelfde motie, en die is gewijzigd.

De voorzitter: Laten we het hebben over wat er nú ligt.

De heer Tekir: Goed. Die is gewijzigd en ik haal hem er vanavond bij omdat ik u vanavond heb horen zeggen dat wij voorzichtig moeten zijn met het inzetten van toekomstige begrotingssaldi. Daar vinden wij elkaar in. U vroeg ons met u mee te denken over de toekomst van Gorinchem. Ik wil niet flauw doen en zeggen dat deze hele vergadering over de toekomst van Gorinchem gaat, maar als het gaat om behoedzaamheid om winsten die nog niet zijn gemaakt al in te zetten, kunt u op onze steun rekenen. Dank u wel.

De heer Van Santen: Voorzitter, heel kort richting de heer Tekir. Ik heb begrepen, en hoorde dat eerder de heer Van der Meijden ook zeggen, dat u een motie wilt aanpassen, maar dat heb ik nog niet gehoord.

De heer Tekir: Ja, omwille van de tijd heb ik dat niet meer herhaald, omdat de heer Van der Meijden het al had aangegeven. Maar de motie ‘Ondersteuning kinderen van ouders met middeninkomens bij sport- en cultuuractiviteiten’ is aangepast en ook al rondgestuurd. Het stukje “van ouders met middeninkomens” is geschrapt, om het college zo wat meer vrijheid te geven om die doelgroep ruimer in te vullen.

De heer Van der Meijden: Nog steeds onder voorbehoud van een positief advies van het college natuurlijk.

De heer Tekir: Wat hij zegt!

Motie M18: Ondersteuning kinderen bij sport- en cultuuractiviteiten

De raad van de gemeente Gorinchem,
in vergadering bijeen op donderdag 10 november 2022;
verzoekt het college van burgemeester en wethouders:

- te verkennen welke maatregelen getroffen kunnen worden om te voorkomen dat kinderen niet meer kunnen deelnemen aan sport en culturele activiteiten;
- te verkennen of een aansluiting bij het Jeugdfonds Sport en Cultuur in dat kader een waardevol instrument is;
- over de (financiële) resultaten van de verkenning(en) te rapporteren aan de raad.

De voorzitter: Dank u wel. Mevrouw Van Oversteeg, CDA.

Mevrouw Van Oversteeg: Voorzitter, dank u wel, en dank ook aan het college voor de beantwoording en de overwegend constructieve houding die daarin doorklinkt.

Wij zijn blij te horen van wethouder Molengraaf dat de heroverweging niet is bedoeld om de vaart eruit te halen, maar dat we simpelweg niet meer alles kunnen willen en daarom moeten prioriteren. Wat we nog wel willen accentueren is: durf te besturen. Meerdere wethouders heb ik vanavond horen verwijzen naar de rol van de raad en de raadsagenda,

en natuurlijk waardeer ik dat enorm, maar tegelijkertijd mogen we van u, als dagelijks bestuur van onze gemeente, ook verwachten dat u knopen doorhakt binnen de kaders die we u geven. Neem de regie waar dat kan en verstop u niet achter de raad en in uw rol. Deze sturing missen wij nog wel op een aantal dossiers, zoals de bieb en De Nieuwe Doelen. Mevrouw Pellikaan en de heer Tekir hebben dat zojuist ook gememoreerd, dus omwille van de tijd zal ik daar niet verder op ingaan. Maar we willen dit wel benadrukken en op de voet volgen.

Daarnaast kijken we reikhalzend uit naar het procesvoorstel van wethouder De Boer rondom de RES. We zouden daarbij ook willen oproepen om de rol van de bedrijven daarin expliciet mee te nemen. Ga dus ook zelf de bedrijven actief opzoeken, want we zien hierin echt de kracht om dat samen te doen.

Wethouder Molengraaf gaf ook een toelichting op de kostendelersnorm en de motie die wij daarvoor het vorig jaar hebben ingediend samen met de Partij van de Arbeid. Dank voor dat antwoord. Het maatwerk dat u schetst is naar ons idee passend. Het is Avres ook wel toevertrouwd om dat uit te voeren. Wat ons betreft – en daarbij spreek ik mede namens de Partij van de Arbeid – is de motie dan ook afgehandeld. Daar kan dus gelijk een streep doorheen; dat scheelt weer een RIB.

Vervolgens de amendementen en de moties.

Het amendement rondom het warenhuis hebben we zelf mede ingediend.

Over het amendement rondom de festiviteitenvereniging had ik tijdens de schorsing nog even contact met de wethouder. Daaruit heb ik begrepen dat we echt wel hetzelfde willen, maar zo langzamerhand voel ik me zelf een beetje Donald Duck, die steeds wat blauwtjes loopt. Van de wethouder wil ik echt wat meer garantie, verzekering, toezegging – noem het zoals je wilt –, even wat meer duiding erop, want ik heb het idee dat we hetzelfde willen en dan mag ik toch verwachten dat ik dat ook uit de mond van de wethouder eenduidig hoor. Als dat in tweede termijn naar voldoening gebeurt, trekken we het amendement in.

De motie ‘De Buurt Bestuurt’ vinden wij heel positief en sympathiek, ook een goed instrument om dit verder vorm te geven, ook als een soort stok achter de deur, om die participatie ook daadwerkelijk van de grond te krijgen. Goed om de verwachtingen te managen, niet dat het een “u vraagt, wij draaien” wordt, ook prettig dat het daarin wordt meegenomen. En laten we ook eenheid en eenduidigheid vooropzetten, zodat de buurt door de bomen het bos nog kan zien en weet hoe en wat, voordat we allerlei andere initiatieven optuigen.

De motie ‘starterslening’ wordt aangehouden. Vonden wij heel erg sympathiek en aansluitend bij de praktijk.

De motie ‘energiebesparing’ is ingetrokken.

De motie ‘leegstaande panden’ wordt ook aangehouden. Daarbij wil ik nog wel even optekenen dat wij vanuit het CDA daarin als gemeente echt een aanjagende rol zien, dus ook wel goed om als gemeente daarin het initiatief te nemen en vooral te faciliteren. Dat is meer voor in de toekomst.

Bij de motie rondom gratis OV hadden wij eerst de vraag “wat is dit dan meer dan de Molenhopper?”, maar de toelichting van de heer Oostrum, om aansluiting te vinden bij het onderzoek van de regio, vinden wij weer dermate sympathiek, dat we hem daarom gaan steunen.

De motiemarkt is ook een goed middel om draagvlak te creëren en het wederzijdse gesprek goed te voeren. Laten we samen kijken op welke manier we dit kunnen vormgeven, eventueel ook als nieuwe invulling van de Zeepkist bijvoorbeeld, om echt te kijken hoe we op een eenduidige manier het gesprek kunnen voeren met onze bewoners. De motie over de Stichting Urgente Noden hebben wij mede ingediend, dus daar zijn we vanzelfsprekend heel positief over.

De motie over ‘frisse wind’ wordt ingetrokken.

De motie ‘Help kleine ondernemers de winter door’. Recent zagen wij een verruiming vanuit het Rijk richting ondernemers, maar we zien wel de parallel met het coronanoodfonds voor degenen die tussen wal en schip vallen. We willen de gemeente wel oproepen om niet te doen wat het Rijk al doet. Maar als het bedoeld is als aanvulling daarop – en dan kijk ik even naar mevrouw Hamann –, doen we graag mee. En ik zie u knikken.

Wethouder Molengraaf suggereerde de motie ‘Grip op schuldpositie’ verder te bespreken in de klankbordgroep financiën en dat doen wij graag.

Ondersteuning van kinderen van ouders met, naar wij nu begrijpen, allerlei inkomens, vinden wij een heel goed idee, dus die motie zullen we steunen.

De motie ‘Verken mogelijkheden voor woningbouw op Gorinchem-Noord’ vinden wij voor nu te snel. De kostbare tijd en capaciteit zetten we liever in voor wat al op stapel staat met de Vleugels. En ja, ik weet dat de motie vraagt om een verkenning, maar ook die verkenning kost tijd en capaciteit, en die willen we juist gebruiken om de focus te houden op wat er moet gebeuren en wat al op stapel staat.

De laatste motie gaat over de Waaldijk. We konden de toelichting van de wethouder goed volgen. Om die reden zijn we tegen.

De voorzitter: Dank. Dan de heer Foppen, SP.

De heer Foppen: Voorzitter. Ik zou eerst even kort willen reageren op de vorige termijn van het college, en dan allereerst als het gaat om mobiliteit. Ik zal u overigens persoonlijke anekdotes besparen over aanrijdingen toen ik zelf nog scholier was in Gorinchem, maar dat geheel daargelaten. De woorden en de beantwoording van wethouder Molengraaf doen me daarom eigenlijk wel ontzettend goed, omdat het college aangeeft dat echt actief aan de slag zal worden gegaan met de rotonde Eike’s Hof, de Nieuwe Hoven en de Haarsekaden. Daarmee geeft het college wat mij betreft ook meteen een prioriteitenlijstje aan. Verder moet ik zeggen dat ik het aanklaarten van de Banneweg, de oost-westverbinding en de noordelijke infrastructuur ook wel een beetje zie als een prioriteitenlijstje als het gaat om het autoverkeer. Ook daar kan ik me prima bij aansluiten.

Wat betreft de financiën, ben ik blij dat het college aangeeft dat het, als het gaat om het investeringsplafond, zelf de prudentie daarvan inziet en daarmee zorgvuldig om wil gaan en dat, als het bijvoorbeeld gaat om de reserve infrastructuur, dat ook iets is waarvoor de aanstaande jaren gespaard zal worden. Zeker in het kader van de Mobiliteitsvisie lijkt me dat verstandig.

En dan de verleidelijke woorden van wethouder Mager. Ik vind het super te horen dat ze zo hecht aan de prioritering en temporisering die ik aangaf en dat ze in de eerste helft van 2023 terug gaat komen met een temporisering en prioritering als het gaat over stedelijke ontwikkeling en stedelijke vernieuwing. Verder zou ik eigenlijk willen aansluiten bij wat

ze zei over het opnemen van kaders in de raadsagenda de 22ste. U heeft me verleid, het is gelukt, dat zou ik van harte willen steunen.

Dan duurzaamheid. Goed te horen van wethouder De Boer dat er Rijksmiddelen komen en dat hij er ook een beeld bij heeft van wat hij ermee wil, zeker als het gaat om het personeelsbeleid.

Wat minder blij ben ik met wat de wethouder ten aanzien van diftar aangaf, namelijk dat, als diftar niet zou werken, er geen plan B is. Dat vind ik wel een beetje kort door de bocht. Ik hoorde mevrouw Hamann daar fanatiek op reageren en zo zit ik er zelf ook een beetje in. Ik vind het iets te gemakkelijk om te zeggen: nou, we weten niet helemaal zeker of het zal slagen, maar eigenlijk hebben we geen andere optie, dus dan gaan we niet naar andere opties kijken. Ik zou wethouder De Boer daarom willen oproepen om, stel je voor dat diftar niet werkt, zoals we ook hebben gezien dat het in andere verstedelijkte gebieden niet heeft gewerkt, neem recentelijk Arnhem, daarvoor toch een plan B te ontwikkelen. Gelet op de tijd, zal ik niet alle moties doorlopen, omdat ik van mening ben dat diverse dingen over de moties al gezegd zijn en dat ik het als negende spreker eigenlijk overbodig vind om alles langs te lopen.

Ik zou wel willen ingaan op drie specifieke moties. Allereerst motie M12. Die is weliswaar ingetrokken, maar ik zou de wethouder wel willen oproepen om met de punten 1, 2, 4 en 5 uit de motie, zeker ook omdat hij daar positief tegenover stond, actief aan de slag te gaan en toch te kijken wat daar mogelijk is.

Dn motie M14, 'Grip op schuldpositie'. Mevrouw Hamann gaf er net een redelijke concretisering van als het erover gaat dat het specifiek gericht is op het updaten van de schuldenlast en er een update van te geven aan de raad. Daar sta ik eigenlijk wel redelijk positief tegenover, dus ik ben benieuwd, in het kader van de toelichting die mevrouw Hamann net gaf, hoe het college daarin staat.

En dan motie M18 van D66. Ik heb zelf de vernieuwde versie van de motie nog niet gezien, maar hij staat inmiddels online, begrijp ik. Dan zou ik naar aanleiding van die nieuwe motie eigenlijk ook wel een nieuw advies willen hebben van het college, omdat daarmee eigenlijk de hele strekking van de motie verandert.

Dat is dan mijn tweede termijn, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. Complimenten aan iedereen voor de voortvarendheid waarmee in tweede termijn gesproken is. Alvorens de tweede termijn van het college aan de orde te stellen, schors ik de vergadering voor enig overleg (22.14 uur).

Schorsing

De voorzitter: De vergadering is heropend (22.30 uur). Aan de orde is de tweede termijn van het college.

Dupliek

De voorzitter: Het woord is allereerst aan de wethouder voor financiën, mevrouw Molengraaf.

Wethouder mevrouw Molengraaf: Voorzitter, dank u wel. De PvdA heeft ons meegegeven dat het schuldenplafond niet een doel in zichzelf moet zijn. Dat klopt. Het is overigens het investeringsplafond, laten we die terminologie ook even goed houden. Het gaat om het in de hand houden van de schuld en daarop heb ik van alle fracties positieve reacties gehoord. We investeren ook gewoon 100 miljoen hè, vergeet dat even niet. Maar we moeten behoedzaam zijn.

Mevrouw Hamann: Voorzitter-

De voorzitter: Mevrouw Hamann.

Mevrouw Hamann: Een investeringsplafond is volgens mij niet hetzelfde als een schuldenplafond.

Wethouder mevrouw Molengraaf: Dat klopt.

Mevrouw Hamann: Ik zou graag willen dat u een toezegging doet op het gebied van de schuldenmaxima en niet de investeringsmaxima.

Wethouder mevrouw Molengraaf: Ik was ook nog met de PvdA bezig. U komt nog aan de beurt!

Ik blijf moeite houden met de motie die de PvdA heeft ingediend over gratis OV, want nogmaals: ik vind het een beetje als het schieten met een kanon op een mug. Maar als dit in Papendrecht gebeurt, willen wij daar natuurlijk ons voordeel mee doen. Ik wil een beetje wegblijven van onderzoeken en dat soort dingen meer.

Ook u hebt opmerkingen gemaakt over de gastvrije Waaldijk, net als D66. Ook daar is het toverwoord volgens mij 'verwachtingenmanagement'. Wij doen waar de motie om vraagt: lokaal maatwerk, overleg met betrokkenen en een voorstel richting de perspectiefnota 2024. Maar u vraagt er nu ook bij, en dat staat naar mijn gevoel niet in de motie, dat we gaan terugkoppelen naar de mensen van de klankbordgroep. Het is niet dat wij hen niet gaan informeren of zo, maar bij de 'Waaldijkers', zoals ik ze maar onparlementair noem, heb ik gemerkt dat heel vaak elk haakje gebruikt wordt om het hele ontwerp weer ter discussie te stellen, en dat wil ik echt voorkomen.

De heer Tekir: Dat is ook echt wat wij willen voorkomen en het is volgens mij ook echt wat de participanten niet willen. Misschien kunnen we elkaar hierin toch nog vinden. Het gaat ons er niet om dat de klankbordgroep wordt geïnformeerd, maar om het volgende. Er is een mogelijkheid geboden voor lokale invulling, daar gaat u al mee aan de slag, en wij vragen u om, voordat u definitief klappen geeft op die lokale invulling, nog even in overleg te gaan met de Gorcumse participanten en ons vervolgens te informeren, of een voorstel te doen, hoe dat eruit gaat zien.

Wethouder mevrouw Molengraaf: Met de participanten die ik in oktober gesproken heb, heb ik afgesproken dat we gaan kijken wat we kunnen doen met de A4'tjes die zij ingeleverd hebben en dat wij hun berichten wat we daarvan op gaan pakken. Als dat project klaar is, en we gaan nadenken over die 'nudging', maar dat moeten we eigenlijk al eerder doen, voordat het project klaar is, wellicht is daar ook nog budget mee gemoeid, zal ik daarover naar u terugkoppelen.

De heer Tekir: Ik hoor een intentie die positief is en gericht op toenadering, en dat is voor mij reden om de motie in te trekken.

De voorzitter: Ik stel vast dat de motie ‘Maak Gorcums deel van de Waaldijk echt gastvrij’ wordt ingetrokken.

De heer Klein: Voorzitter-

De voorzitter: De heer Klein.

De heer Klein: Ik wil nog even terugkomen op de motie ten aanzien van het OV. Ik heb hier eerder staan verkondigen dat ik graag uw advies daarin volg en ik had het gevoel dat u er niet veel voor voelde, maar aan het einde van uw zin zei u: ja, maar ze doen het in Papendrecht. Punt.

Wethouder mevrouw Molengraaf: Ik raad de motie nog steeds af, maar we houden natuurlijk oren en ogen open voor ervaringen in andere gemeenten.

De heer Klein: Helder, dank u wel.

Wethouder mevrouw Molengraaf: De VVD had opmerkingen over ‘onnodig aan de paal hangen’, zoals ik het maar zal noemen. Er zijn inderdaad signalen, maar we hebben dat nog niet heel scherp. Daarop komen we terug bij de raad, als we weten hoe het precies zit en hoe we dat aan kunnen pakken.

ChristenUnie/SGP wil dat we regelmatig gaan informeren over het onderhoud van de fietsroutes. Wij koppelen dat aan de motie ‘kapitaalgoederen’. Zoals u weet, zitten daar ook wegen in en wij komen daar bij de perspectiefnota 2024 op terug.

De SP heb ik misschien iets te blij gemaakt, want ik heb nu het idee dat zij denkt dat wij alle fietsknelpunten actief gaan oplossen. Volgens mij heb ik gezegd dat dat zeker op ons netvlies staat en dat wij, omdat er geen budgetten voor zijn, proberen werk met werk te maken, of meekoppelkansen te pakken, om de fietsknelpunten die op ons netvlies staan aan te pakken. De eerlijkheid gebiedt te zeggen dat er voorlopig geen budget voor is en dat die kansen soms heel ver in de toekomst liggen, omdat het gewoon lang duurt voordat je met infrastructuur aan de slag kunt. Ik heb het voorbeeld van tussen de bruggen genoemd. Dat is een project dat pas over een aantal jaren z’n beslag zal krijgen en het is ook een beetje zonde om die dingen nu te gaan aanpakken, terwijl je weet dat daar nog wat gaat gebeuren.

De heer Foppen: Dat was me volledig helder, voorzitter. Het feit dat de wethouder creatief op zoek ging naar budget, was me ook helder, en ook dat de wethouder over jaren heen op zoek gaat naar dekking.

Wethouder mevrouw Molengraaf: Gelukkig, dan heb ik u niet te blij gemaakt.

De voorzitter: Fantastisch, al die blijde mensen hier. Ga door!

Wethouder mevrouw Molengraaf: Dan kom ik bij Gorcum Actief, die ik mijn excuses wil aanbieden voor de spraakverwarring over een schuldenplafond en een investeringsplafond. Het investeringsplafond is het middel om onze schulden in de greep

te houden. Een schuldenplafond is eigenlijk niet werkbaar, want als je zegt “het mag maar zoveel zijn” en je moet je schulden indexeren, heb je al een probleem. Dus ik vraag u die motie zo niet in te dienen, want dan moet ik hem ontraden. In eerste termijn heb ik volgens mij al gezegd dat wij in de vorm van de klankbordgroep financiën – en ik zou de raad echt willen adviseren om weer met dat instrument aan het werk te gaan – u volledig zullen informeren over hoe het zit met onze schuldenpositie, want wij zijn daar gewoon heel waakzaam op. Qua intentie is de motie prima, maar ik denk dat het qua uitvoering niet kan.

De motie ‘middeninkomens’ van D66 is, naar ik heb begrepen, nu verbreed naar alle inkomens. We vinden de motie nog steeds sympathiek, maar dan verzoeken wij u ons iets meer tijd te gunnen, want het zal net weer even wat meer onderzoek vergen, en dan komen we niet in kwartaal 1, maar in kwartaal 2 hierop terug.

De heer Van der Meijden: Ik weet niet meer of ik een kwartaal heb genoemd, maar dat is prima. De gewijzigde motie is inmiddels al toegevoegd aan iBabs.

De voorzitter: Dank u wel. Dan wethouder Polatli.

Wethouder Polatli: Voorzitter, dank u wel. Van mijn collega heb ik gehoord dat mevrouw Hamann een vraag had over de openbare toiletten. Er is een plan van aanpak, ‘Gastvrij Gorinchem, een toilet voor iedereen’, dat ik u nog een keer kan toesturen, of schriftelijk antwoord geven op de vraag.

Vervolgens wil ik even terugkomen op het onderwerp De Nieuwe Doelen. In eerste termijn hebben we het gehad over de aanbesteding. Op dit moment hebben we daarvoor een investeringsbedrag in de begroting opgenomen van 7 miljoen euro. We snappen allemaal dat dat bedrag met de gestegen prijzen niet meer reëel is en dat we een hoger budget nodig hebben. Daarom heb ik het bedrag van 1 miljoen genoemd. Tegelijkertijd weten we ook dat er een motie ligt om een andere locatie mee te nemen in de aanbesteding. We moeten én een aanbesteding doen voor het vinden van een exploitant én een aanbesteding voor de verbouwing van het pand. Dat maakt de gehele opgave complex. Momenteel ben ik in het proces bezig met de voorbereidingen om het college mee te nemen in de dilemma’s die ik zie voor deze aanbestedingen. Dat gaat enerzijds om het vraagstuk om meerdere locaties toe te staan in de aanbesteding en anderzijds over het feit dat het investeringsbudget naar alle waarschijnlijkheid ontoereikend zal zijn voor de benodigde verbouwing, als die op de locatie-Haarstraat gaat plaatsvinden. Daarom is het nu niet het juiste moment om in de begroting een aanvraag op te nemen voor een extra investeringsbudget, omdat we daar als college eerst een standpunt over moeten innemen. Daarna moeten we met de gemeenteraad in gesprek over de vraag wat het betekent voor het vervolg. We zijn het wel met u eens dat we geen aanbesteding voor een exploitant moeten opstarten voordat we commitment hebben over een toereikend investeringsbudget. Maar zoals gezegd: voordat we daarover keuzes kunnen voorleggen, zal ik hierover met het college in gesprek moeten.

De heer Tekir: Voorzitter-

De voorzitter: De heer Tekir.

De heer Tekir: Dank, ook aan de wethouder voor de aanvullende toelichting. Alleen komt daar wel weer nieuwe informatie uit naar voren, namelijk dat er nu niet één, maar meerdere aanbestedingen gaan starten. De complicaties daarvan kan ik niet zo snel overzien, maar het proces lijkt alleen maar ingewikkelder te worden. Vervolgens heb ik de wethouder horen praten over allerlei kostenstijgingen, waardoor het budget van 7 miljoen niet meer voldoende zal zijn. Ik breng het college in herinnering dat het destijds, toen die middelen werden gereserveerd in de begroting, een taakstellend budget was. Het is daarom wat vreemd nu te stellen, zonder dat er überhaupt een plan ligt, dat het budget niet toereikend is. Ik zou het veel logischer vinden om aan de hand van de plannen, of de gewenste planvorming, te bepalen welk budget we nodig hebben. Hoe kijkt de wethouder hiertegen aan?

Wethouder Polatli: Nou, dat is wat ik eigenlijk probeer te zeggen: wat je destijds voor 7 miljoen kon kopen is niet meer wat je er nu voor kunt kopen. Wat dat gaat betekenen, weten we nog niet precies. Dat heb ik willen zeggen en niets meer. Er zijn nu inderdaad meerdere aanbestedingen en het bedrag van 7 miljoen was bedoeld voor die ene aanbesteding van het verbouwen.

De heer Tekir: Voorzitter. Dit begint wel een beetje een black box te worden. Het vorig jaar is een notitie verschenen van zes pagina's, waarin juridisch was onderbouwd dat er één Europese aanbesteding zou zijn. Nu zijn het meerdere aanbestedingen en ik vraag me af wanneer we deze afslag hebben genomen en zijn afgeweken van die notitie. Ik word er niet geruster op gesteld, laat ik het daarop houden.

De voorzitter: Het volgende onderwerp graag.

Mevrouw Van Oversteeg: Voorzitter-

De voorzitter: Mevrouw Van Oversteeg.

Mevrouw Van Oversteeg: Omdat we nu toch ook wel weer nieuwe dingen horen, we horen ook dat hierover eerst nog van gedachten gewisseld moet worden met het college, heb ik twee vragen aan de wethouder. Hoe realistisch is dan de planning die u schetst in de begroting “nog dit jaar starten we een aanbesteding”? Dat worden nu blijkbaar twee aanbestedingen. Voorts nodig ik u graag uit om hiermee eerst nog eens terug te komen in de raad, omdat we nu toch weer met een hele nieuwe situatie worden geconfronteerd.

Wethouder Polatli: Ik denk niet dat het een hele nieuwe situatie is. Er moet een verbouwing gedaan worden, we hebben met een motie te maken om een andere locatie uit te zoeken en we gaan op zoek naar een exploitant.

De heer Van der Meijden: Voorzitter-.

De voorzitter: De heer Van der Meijden.

De heer Van der Meijden: Mijn geheugen is niet super, maar wat ik me nog wel herinner, is dat in het raadsvoorstel dat destijds is aangenomen ook in enkelvoud ‘een’ Europese aanbesteding staat. Dus ik denk dat hier sprake is van een nieuwe situatie die niet geaccordeerd is door de gemeenteraad. Als het college daar anders over denkt, zullen

we daarover, denk ik, opnieuw met elkaar in gesprek moeten. Graag een reflectie hierop van de wethouder, zeker als dit mogelijk betekent dat het geschetste project vertraging oploopt, wat in dit dossier zeer onwenselijk zou zijn.

Wethouder Polatli: Volgens mij is het één Europese aanbesteding. Ik heb het erover dat de verbouwing gedaan moet worden en daar heb je een aannemer voor nodig. Maar volgens mij hebben we één Europese aanbesteding.

Mevrouw Pellikaan: Voorzitter-

De voorzitter: Mevrouw Pellikaan.

Mevrouw Pellikaan: Ik ben het even kwijt, en niet alleen wat betreft het aantal aanbestedingen waarover we het nu hebben. Ik heb de wethouder horen zeggen dat er niets verandert aan de uitgangspunten en dat we nog steeds kunnen uitgaan van dezelfde situatie, anderzijds heb ik de wethouder ook horen zeggen dat het college nog een standpunt moet innemen. Dan vraag ik mij af: waarover?

De heer Van der Meijden: Voorzitter. Ik wilde ook nog een vervolgvraag stellen, maar meer nog een aanbod doen. Ik begrijp dat het nu een technisch verhaal wordt en ik vind het ook belangrijk dat het college zich hierover zorgvuldig uit. Daarom zou ik het aanbod willen doen dat u ons op een ander moment, of via een RIB, maar wel op korte termijn, duidelijkheid verschaft. Dan kunnen wij het ook goed tot ons nemen, in plaats van het nu kort te doen. Ik hoop dat het college zich daarmee ook bediend voelt.

De voorzitter: Ik moet zeggen dat ik dat wel een sympathiek voorstel vind, met name ook omdat we nu in een begrotingsraad zitten en dit niet direct een onderdeel is van moties, amendementen en de beraadslagingen. Tegelijkertijd is het wel een heel belangrijk onderwerp voor de stad. Uitgangspunt in het lokale openbaar bestuur is dat leidend is de uitspraak van de raad en dat het college als voorbereidend en uitvoerend bestuursorgaan daarmee aan de slag gaat. Als zich in dat traject bijzonderheden voordoen, is het zaak dat het college bij u als raad terugkomt. Het lijkt mij daarom goed – maar ik kijk ook even naar de wethouder – dat het college hierop schriftelijk terugkomt.

Wethouder Polatli: Bij dezen.

De voorzitter: Prima, dan gaan we over naar het volgende punt.

Wethouder Polatli: Beginnen wil ik met het amendement van het CDA. Dat wij geen beslissingen zouden durven nemen, bestrijd ik. U zei zelf dat de festiviteitenvereniging Dalem al jaren een mooi plan klaar heeft liggen. Dat hebben wij gelijk aangepakt. Wij hebben 50.000 euro in de begroting opgenomen. Samen met de bedragen uit het meerjarenonderhoudsplan en 'Blik in actie' komen wij gewoon aan dat bedrag. Gun ons de tijd om af te maken waarmee we begonnen zijn. We zijn trouwens ook nog bezig met de gesprekken hierover en dus helemaal nog niet klaar hiermee.

Mevrouw Van Oversteeg: Voorzitter-

De voorzitter: Mevrouw Van Oversteeg.

Mevrouw Van Oversteeg: Goed om te horen, voorzitter. Ik wil hier absoluut niet over gaan doordrammen. Het is ook al laat genoeg, dus laten we het hier asjeblieft bij houden. Tijdens de schorsing kwamen wij gezamenlijk tot de conclusie dat we het plan met z'n allen – en volgens mij vinden we daar in de raad ook heel breed draagvlak voor –, dat linksom of rechtsom dat geld er dus is, ook al zien wij dat niet terug in de begroting, omdat we maar 50.000 euro zien, maar u verzekert ons nu dat dat geld er is en dat het initiatief wordt uitgevoerd en daarom zal ik het amendement intrekken.

Wethouder Polatli: Dank u wel, mevrouw Van Oversteeg.

De voorzitter: Volgende punt.

Wethouder Polatli: Over de moties had ik me al uitgesproken, dus ik denk dat ik het hierbij laat. Of heb ik nog iets gemist?

De voorzitter: Ik zie geen reactie.

De heer Van Santen: Voorzitter-

De voorzitter: De heer Van Santen.

De heer Van Santen: Heel kort. Ik heb begrepen dat de motie met betrekking tot sport en cultuur voor kinderen is aangepast. Wij hebben daar behoorlijk bestaand beleid op. Gaat de wethouder dat dan ook nog meenemen daarin, of ziet hij deze motie nu wel als een steun in de rug op dat punt?

Wethouder Polatli: Volgens mij heeft collega Molengraaf dat net meegenomen.

De heer Van Santen: Is dat zo? Goed, dan heb ik waarschijnlijk zitten slapen.

De voorzitter: Daarom moeten we ook niet te lang meer doorgaan met deze vergadering! Wethouder Mager.

Wethouder mevrouw Mager: Dank u wel, voorzitter. In eerste termijn ben ik iets te enthousiast geweest over de Lange Slagenstraat, door te zeggen dat die dit jaar nog naar de raad komt. Excuus. Ik was even in de war met de Van Zomerenlaan. Het ligt dicht bij elkaar, maar het is toch volstrekt niet hetzelfde. Over de Lange Slagenstraat heb ik nog wel twee andere opmerkingen. Het procesvoorstel is nagenoeg gereed en het wordt ook meegenomen in het Stedelijk Programmeren. Dus dat gaat u weer terugzien, en ik denk ook meer dan eens, gezien het feit dat het oude gebouw er nu nog staat.

Diverse partijen zijn teruggekomen op de woningbouw op Gorinchem-Noord, dus dat doe ik dan ook nog maar even. Het is misschien een beetje apart, maar ik sluit me eigenlijk aan bij de motivatie die het CDA hierover gaf. De huidige plannen voorzien inderdaad in de programmering van Zuid-Holland. De samenwerking met Molenlanden is er al, omdat wij nu eenmaal samen in één regio zitten, dus we kunnen niet eens zonder elkaar, en dat willen we ook helemaal niet. Er komen nog legio mogelijkheden om aan Noord te refereren, niet in de laatste plaats omdat het ook in het coalitieakkoord vermeld staat. Vooralsnog wordt alle capaciteit ingezet op de plannen die lopen. Het is niet zo dat

Gorinchem-Noord uit beeld is, maar het is op dit moment gewoon niet van toegevoegde waarde.

De heer Tekir: Voorzitter. Ik hoor eigenlijk alleen maar argumenten waarom je een dergelijke verkenning zou moeten starten. Het is niet anders, maar ik proef hier niets anders dan onwil.

Wethouder mevrouw Mager: Dat is aan u. Ik kan u verzekeren dat er geen sprake is van onwil, maar daarover verschillen wij dan van mening.

Verder wil ik nog even terugkomen op de bebording. Ik weet dat Gorcum Actief hier al jaren actief op let. Ik weet niet of Gorcum Actief nu ook actief oplet... Nee? Deze bebording is onlosmakelijk verbonden met citymarketing. Er zijn ook diverse invalshoeken. Het wordt dadelijk ook opgepakt in het uitvoeringsplan 'Mooiste vesting'; volgens mij heeft mijn collega daaraan zojuist gerefereerd. Boven en langs de snelweg loopt via de Nationale Bewegwijzeringsdienst, weer een nieuwe club. Ik dacht dat de ANBW dat deed, maar dat blijkt een heel aparte club te zijn. De A27 is natuurlijk al helemaal oké en nu wachten we af wat de A15 gaat worden, maar daar hebben we niet zoveel invloed op, behalve dan dat we niet nalaten te melden dat we graag beide op een mooie manier bewegwijzerd willen zien. We krijgen een nieuwe bewegwijzering voor de voetgangers, er komen richtlijnen en een advies en verder een integraal bordenplan. Ik zal u daarmee nu niet vermoeien, want er zijn meer dan tien uitvoeringen van borden die een bepaalde richting op wijzen, maar daar praat ik graag een keer met u over verder. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Ondertussen gaat het over bankjes, over parkeerplaatsen, over verkeersborden. Goed bezig allemaal! Wethouder De Boer.

Wethouder De Boer: Dank, voorzitter. Ik heb een vraag te beantwoorden, ik heb een oproep en er is een reflectie gevraagd.

Eerst ga ik in op de vraag van mevrouw Hamann over vergroening / klimaatadaptatie in de vesting, als ik de vraag goed heb begrepen-

Mevrouw Hamann: Bij het Warenhuis van de stad, dus dat is het kernwinkelgebied.

Wethouder De Boer: In een eerder debat heb ik aangegeven dat we op dit moment heel hard aan het werk zijn aan een lokale adaptatiestrategie. Er is een klimaatstresstest uitgevoerd om te zien welke plekken in Gorinchem de meeste overlast ervaren op het gebied van hittestress, of juist wateroverlast bij hevige regenbuien. Er wordt nu heel hard gewerkt aan die concrete aanpak, ook met het uitvoeringsprogramma. Vanuit dat plan kunt u ook mooie plannen voor vergroening en waterbergingen tegemoet zien. Het is wel een aanpak voor de héle stad en daarbij gaan we ons proberen te richten op die plekken waar het het hardst nodig is, blijkend ook uit de klimaatstresstest. Voor een deel gaat dat ook over prioriteren. Ik kan nu nog niet beloven dat dat allemaal ook plekken zijn in het kernwinkelgebied; dat moet nog blijken. Maar u kunt in ieder geval een mooi plan tegemoet zien.

Mevrouw Van Oversteeg heeft opgeroepen zelf actief de bedrijven op te zoeken. Ik ben ook wethouder industrie, en doe dat dus ook voor een deel vanuit de gedachte dat de

bedrijven voor een hele grote opgave staan, namelijk ook voor de energietransitie en dat dat veel betekent voor bedrijven. Ik neem uw opdracht dus zeker ter harte.

Tot slot is mij door de SP nog een keer gevraagd om een soort reflectie op een plan B. In de kern is een gedragsverandering nodig. We willen dat mensen hun afval beter gaan scheiden, dat zorgt voor minder restafval, is goed voor het milieu en dat gaat nu juist de kosten drukken. In afvalland is diftar momenteel zo'n beetje hét instrument dat succes heeft bij het bereiken daarvan. Er zijn eigenlijk niet zo heel veel alternatieven voor dat systeem-

De heer Tekir: Voorzitter-

De voorzitter: De heer Tekir.

De heer Tekir: Ik hoor de wethouder nu voor de tweede keer zeggen dat er geen alternatieven zijn, maar er is één effectief ander alternatief, dat heel goed werkt in stedelijk gebied, namelijk nascheiding, zoals in grote steden ook wordt toegepast. Hebt u zich daar wel eens in verdiept?

Wethouder De Boer: In de voorbereiding van de afval- en grondstoffennota is daar nadrukkelijk naar gekeken en is overwogen dat het voor ons gebied, en dan gaat het echt over het hele Waardlandengebied, onvoldoende geschikt zou zijn.

De heer Tekir: Ik wil even herhalen wat ik er toen ook over heb gezegd. Ik ben bang dat, op het moment dat we eindelijk dat pasjessysteem op gang hebben en daar iets van 10 miljoen in hebben geïnvesteerd, nascheiding intussen zo rendabel gaat worden dat het zonde gaat zijn van de miljoenen die we in dit systeem gaan investeren. Dat wil ik nog een keer memoreren. U was er toen niet bij. Ik hoop dat die voorspelling niet uitkomt, maar het lijkt er wel sterk op.

Wethouder De Boer: Als college hopen wij natuurlijk ook niet dat die voorspelling uitkomt. Overigens zal wel voor een deel nascheiding plaatsvinden, met name bij de hoogbouw, omdat we daar sowieso al zien dat het niet gaat lukken. Je ziet vaker in hoogbouw dat bronscheiding lastig is. Een andere variant is dat je uiteindelijk terugvalt op een soort pakket van handhaving en hele goede voorlichting, maar dat is volgens mij de basis zoals we het nu doen en dat gaan we juist intensiveren. De investeringen daarvoor hebben we al voor een deel gedaan, dus ik zou zeggen: laten we dat systeem nu ook echt een kans geven. We gaan inzetten op handhaving, om te zorgen dat de naastplaatsingen te lijf worden gegaan, en we gaan mensen met het variabele tarief ook extra motiveren om beter te gaan scheiden. We hebben een heel team voor voorlichting. Laten we dat systeem ook echt een kans geven, om te zorgen dat we die afvalberg omlaag gaan krijgen. Dat was 'm, voorzitter.

De heer Klein: Voorzitter-

De voorzitter: De Klein.

De heer Klein: De oproep om het systeem een kans te geven roept bij mij enkele vragen op. We gaan nu langzaam het systeem in, de bakken zijn kleiner gemaakt, zo meteen

krijgen we de pasjes en daarna echt het systeem. Gaan we nu een traject in dat niet meer te stoppen is, of hebben we nog sturingsmogelijkheden op het moment dat we zo meteen overschakelen naar pasjes? Kunnen we dan nog sturen als gemeente, of al dan niet als raad?

Wethouder De Boer: Bij het vaststellen van het afval- en grondstoffenbeleid hebben we met elkaar gekozen voor het diftarsysteem. Dat is waarvoor geïnvesteerd is en dat is wat allemaal voorbereid wordt. Het college heeft er wel voor gekozen om het komende jaar dat hele jaar te pakken om te zorgen dat we bij de verschillende fasen die we gaan doorlopen niet met stoom en kokend water zeggen: we gaan nu afsluiten en over twee weken gaat gelijk het pasjessysteem in. Nee, we nemen er echt even de tijd voor, want het kan best gebeuren dat op het moment dat het systeem wordt afgesloten en de eerste pasjes komen, je pasje misschien een keertje niet werkt. Laten we nu even zorgen dat we dat soort ongemakken eruit halen voordat we de volgende stap zetten. Die ruimte hebben we het volgend jaar ingebouwd, om te zorgen dat we bewoners zo goed mogelijk mee kunnen nemen en zo goed mogelijk die verschillende fasen kunnen doorlopen.

De heer Klein: Ik hoor het antwoord, maar waar ons inmiddels al klachten bereiken over het feit dat überhaupt de bakken kleiner zijn geworden, en ik nu dus hoor dat, als we dit traject ingaan, het dan eigenlijk niet meer te stoppen is, zou ik u toch willen oproepen om te kijken of we niet een middel hebben dat we tussentijds hiermee nog wat kunnen. Het hoeft niet nu beantwoord te worden, maar ik wil toch oproepen om te kijken of we daar niet iets mee kunnen, ook richting de stad, aangezien wij nu al negatieve berichten ontvangen over het geheel.

De heer Tekir: Voorzitter-

De voorzitter: Nu gaan we zo meteen een hele discussie krijgen over het diftarsysteem, waarvoor in het verleden al gekozen is. Vragen om een reflectie roepen een wethouder natuurlijk wel op om enige reflectie te geven, maar vervolgens is het niet de bedoeling dat we daarover een heel uitgebreide discussie gaan voeren. Ik stel voor dat de wethouder hierop nog even een reactie geeft en dat we dan stoppen met dit onderdeel.

Wethouder De Boer: De vorige raad heeft er heel nadrukkelijk voor gekozen om dat traject niet te bewandelen in Gorinchem. Andere gemeenten in het Waardlandengebied hebben besloten eerst de boel af te sluiten en dan te bezien wat het effect daarvan is, om eventueel daarna nog diftar in te voeren. Die keuze hebben wij niet gemaakt. Alles is erop gericht om te zorgen dat we wel naar de invoering van diftar gaan, daarvoor zijn ook de investeringen gedaan en dat gaan we dus ook gewoon doen.

De voorzitter: Dank u wel.

Wethouder Dansen laat weten geen punten meer te hebben die behandeld moeten worden. Hetzelfde geldt voor mij. Dan hebben we hiermee de tweede termijn van het college gehad.

6.a Vaststellen moties en amendementen begroting 2023.

De voorzitter: Volgens de agenda gaan we nu over tot de stemmingen, waarbij we eerst de amendementen, dan de moties en ten slotte het voorstel in stemming brengen. Maar ik kijk eerst even rond. Is er bij u nog behoefte om even te schorsen voor onderling overleg? Dat is niet het geval, stel ik vast. We kunnen dus meteen overgaan tot stemming. Mevrouw Hamann?

Mevrouw Hamann: Voorzitter. Voordat we gaan stemmen, wil ik een kleine wijziging doorgeven. Na de reactie van de wethouder op onze motie 'Grip op schuldpositie' zullen wij de motie even aanhouden. Wij zien uit naar de discussie in de nog te vormen klankbordgroep financiën.

De voorzitter: Akkoord.

Aan de orde is amendement A1, 'Gorcumse binnenstad als warenhuis'.

Het amendement wordt in stemming gebracht en met algemene stemmen aanvaard.

De voorzitter: Amendement A2 is ingetrokken.

Aan de orde motie M5, 'De Buurt Bestuurt'.

De motie wordt in stemming gebracht en met 20 tegen 4 stemmen aanvaard.

Voor hebben gestemd de fracties van CDA, ChristenUnie/SGP, D66, Gorcum Actief, PvdA, SP, Stadsbelang en VVD.

Tegen heeft gestemd de fractie van Democraten Gorinchem.

De voorzitter: Motie M6, 'Starterslening' is aangehouden, motie M7, Energiebesparing' is ingetrokken en motie M8, 'Onderzoek ombouw leegstaande kantoor- / bedrijfspanden is aangehouden.

Aan de orde is motie M9, 'Gratis openbaar stadsvervoer voor AOW-gerechtigden en minima'.

De motie wordt in stemming gebracht en met 14 tegen 10 stemmen verworpen.

Tegen hebben gestemd de fracties van ChristenUnie/SGP, Democraten Gorinchem, Gorcum Actief, SP, Stadsbelang en VVD.

Voor hebben gestemd de fracties van CDA, D66 en PvdA,

De voorzitter: Aan de orde is motie M10, 'Motiemarkt in Gorinchem'. De heer Van der Meijden wenst een stemverklaring af te leggen.

De heer Van der Meijden: Dank u wel, voorzitter. Met deze motie krijgt het ophalen van ideeën voor moties een formeel karakter. D66 vindt dat we die ideeën juist moeten ophalen in de stad. We zijn ook bang dat een ongewenste vermenging ontstaat tussen burgerinitiatieven en politieke framing daarvan. Daarom ondersteunen wij deze motie niet.

De motie wordt hierop in stemming gebracht en met 22 tegen 2 stemmen aanvaard.

Voor hebben gestemd de fracties van CDA, Democraten Gorinchem, ChristenUnie/SGP, Gorcum Actief, PvdA, SP, Stadsbelang en VVD.

Tegen heeft gestemd de fractie van D66.

De voorzitter: Aan de orde is motie M11, 'Stichting Urgente Noden'.

De motie wordt in stemming gebracht en met algemene stemmen aanvaard.

De voorzitter: Motie M12, 'Frisse wind door Gorinchem' is ingetrokken.

Aan de orde is motie M13, 'Help kleine ondernemers de winter door'.

De motie wordt in stemming gebracht en met algemene stemmen aanvaard.

De voorzitter: Motie M14, 'Grip op schuldpositie' is aangehouden. Motie M15, 'Ondersteuning kinderen van ouders met middeninkomens bij sport- en cultuuractiviteiten', is ingetrokken en vervangen door motie M18.

Aan de orde is motie M16, 'Verken mogelijkheden voor woningbouw op Gorinchem-Noord'.

De motie wordt in stemming gebracht en met 20 tegen 4 stemmen verworpen.

Tegen hebben gestemd de fracties van CDA, ChristenUnie/SGP, Democraten Gorinchem, Gorcum Actief, SP, Stadsbelang en VVD.

Voor hebben gestemd de fracties van D66 en PvdA.

De voorzitter: Motie M17, 'Maak Gorcums deel van de Waaldijk echt gastvrij' is ingetrokken.

Aan de orde is motie M18, 'Ondersteuning kinderen bij sport- en cultuuractiviteiten'. De heer Van der Meijden wenst een stemverklaring af te leggen.

De heer Van der Meijden: Dank u wel, voorzitter. Op aangeven van de heer Van Santen wil ik nog aangeven dat in de motivatie de middeninkomens nog zijn genoemd, maar dat dat uiteraard in de bredere context moet worden gelezen, zoals in het dictum is overgenomen.

De motie wordt hierop in stemming gebracht en met algemene stemmen aanvaard.

6.b Vaststellen Begroting 2023-2026

Zonder hoofdelijke stemming wordt met algemene stemmen conform het voorstel van burgemeester en wethouders besloten.

6.c Vaststellen Belastingverordeningen 2022

Zonder hoofdelijke stemming wordt met algemene stemmen conform het voorstel van burgemeester en wethouders besloten.

De voorzitter: Dames en heren. Ik feliciteer uiteraard ons allen, maar ook zeker het college en zeer grote dank aan de ambtelijke organisatie die heel veel werk heeft verricht

om dit product op te leveren en alle vragen te beantwoorden. En dat mag wel even voorzien worden van een applaus! *(Applaus)*

7. Begrotingswijzigingen 10 november 2022

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming wordt conform het voorstel van burgemeester en wethouders besloten.

8. Sluiting.

De voorzitter: Ik dank u allen voor de plezierige wijze waarop we met elkaar hebben kunnen vergaderen, maar ook voor de inhoudsvolle wijze waarop we met elkaar het nodige besproken hebben. Ik kijk even naar de tijd, kwart over 11. We mogen onszelf ook een groot compliment maken. Hartelijk dank en voor zover mogelijk zie ik u graag nog even boven voor de borrel. Fijne avond verder.

De vergadering wordt te 23.15 uur gesloten.

Sprekersindex:

Boer, M. de, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 96, 97, 98

Burgemeester, 72, 73

Dansen, mw. E.L., 70, 71, 72

Foppen, A.H.A., 6, 38, 46, 66, 69, 88, 92

Hamann, mw. E.W.H., 10, 12, 29, 34, 73, 74, 79, 82, 83, 84, 86, 90, 96, 99

Hartog, W.G. den, 78

Houwelingen, A.C. van, 57, 58

Klein, J., 13, 44, 50, 56, 57, 67, 75, 76, 77, 91, 98

Koçak, E.A., 54, 55, 56, 65, 81

Krol, A., 9, 61, 68, 69

Mager, mw. A., 7, 8, 9, 10, 59, 60, 61, 74, 95, 96

Meijden, T.I. van der, 8, 9, 10, 45, 47, 53, 54, 55, 56, 75, 76, 77, 83, 86, 92, 94, 100

Molengraaf, mw. M.J., 5, 10, 41, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 90, 91, 92

Oostrum, J.C., 4, 11, 17, 19, 47, 64, 65, 70, 71, 72, 74, 79, 80, 81

Oversteeg, mw. J. van, 36, 46, 52, 53, 57, 58, 59, 60, 63, 87, 93, 95

Pagter, M. de, 25, 28, 82

Pellikaan, mw. L.P.W., 15, 43, 50, 51, 71, 75, 77, 78, 94

Polatli, F., 6, 7, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 92, 93, 94, 95

Santen, N. van, 19, 21, 23, 43, 44, 55, 69, 72, 80, 81, 86, 95

Tekir, I., 2, 6, 11, 23, 31, 34, 49, 51, 52, 53, 54, 58, 60, 61, 63, 68, 69, 74, 81, 85, 86,
90, 91, 93, 96, 97, 98

Veen, D. van, 51

Willigen, C. van, 9, 10, 12